

Ohjausryhmän valmisteluaineisto - teemat

Nurmijärven kunta

Eero Laesterä, Heli Silomäki

Toimeksianto ja selvitystyön perusteet

- Nurmijärven kunnan käyttötalous on kääntymässä alijäämäiseksi ylimääräisen ja kertaluontoisen veromenetyksen korvauksen jälkeen.
- Talouden ahdinkoa lisäävät nousevat mm. henkilöstö- ja rahoituskustannusten nousu sekä raskaasta investointiohjelmasta johtuva poistojen suurentuminen.
- **Selvitystyön tavoitteena oli löytää kunnan palveluista säästö- ja sopeutuskohteita noin 9 miljoonan euron edestä. Työn käynnistysvaiheessa mitään keinoa ei rajattu pois.**
- Työn käynnistyessä tehty talousanalyysi osoitti, että Nurmijärven kunta on elänyt nuukasti, joka näkyi edullisina yksikkökustannuksina esimerkiksi perusopetuksessa. Tämä tarkoittaa, että Nurmijärvi on jo sopeuttanut talouttaan ja ns. helpot keinot on käytetty. Nyt tehdyssä selvityksessä listatut keinot menevät ns. iholle, vapaaehtoiisiin – elämän ja palvelun laatua lisääviin – palveluihin. Tämä tarkoittaa luonnollisesti, että päätöksenteko ei tule olemaan helppoa.

Työn toteutus

- Selvitystyön pohjaksi laadittiin talousanalyysi ja painelaskelma. Alkuanalyysissä Nurmijärven kuntaa tarkasteltiin objektiivisesti, julkisista talous-, toiminta- ja väestötilastoista kerätyn datan perusteella.
- Talousanalyysi kertoo minkälainen kunta Nurmijärvi on toteutuneen väestökehityksen perusteella, minkälaiselta väestörakenne näyttää ja mihin suuntaan väestön odotetaan kehittyvän. Talousanalyysi asemoi Nurmijärven tilinpäätöstiedoista laskettujen yksikkökustannusten – ja virallisten toimintatietojen – perusteella suhteessa vastaaviin kuntiin.
- Panielaskelmassa tarkastellaan kunnan talouden kehitystä huomioiden väestörakenteen muutokset (ikäntyminen), valtionosuuksien ja verotulojen kehitys, sekä toteutuneiden kustannusten perusteella laskettu kustannusten kasvutrendi. Panielaskelmaa täydennetään kunnasta saatavalla datalla kuten talousarvion toteutumaennusteella, rahoituskustannustiedoilla sekä mahdollisilla sopeutuskeinojen tiedoilla.
- Panielaskelman avulla voidaan arvioida sopeutustarve. Panielaskelma ei kuitenkaan ole ennuste, vaan sen toteutumiseen vaikuttaa kunnan omien toimien lisäksi yleinen talouskehitys, valtionosuus- ja verotulopäätökset sekä esim. työehtosopimusten muutokset.

Työn toteutus

- Sopeutuskeinojen keräämiseksi haastateltiin johtavia viranhaltijoita sekä johtavat poliittiset päättäjät. Haastattelujen perusteella koottiin yksittäisten keinojen keinovalikoima.
- Haastatteluista nousi neljä isompaa teemaa, joiden johtamisella on Nurmijärven kunnan talouteen merkittävät vaikutukset
  - Nurmijärven kasvun hinta
  - Palvelujen järjestäminen (palveluverkko, tilatehokkuus, investointi- ja peruskorjaustarpeet huomioiden)
  - Omaisuuden hallinta ja ylläpito, omistajaohjaus
  - Henkilöstö
- Teemoja on työstetty työryhmissä. Työryhmät ovat kokoontuneet 2-3 kertaa, jonka lisäksi yksittäiset viranhaltijat ovat auttaneet valmistelussa tehden pyynnöstä erilaisia koonteja ja selvityksiä.
- Kaikki keinoissa esitetyt eurot, toiminnalliset tiedot, neliömäärät, kustannusarviot yms. On saatu kunnan tiedoista.
- Teemojen lisäksi ohjausryhmälle tuodaan lista yksittäisistä, palvelujen sisältöön kohdistuvista leikkauksista ja supistamisista.

Keinovalikoima

- Valmistelussa on tunnistettu Nurmijärven kunnan haasteet henkilöstön saatavuudessa. Työn aikana organisaatiossa on tunnistettu paikoin oleva aliresursointi ja olemassa olevan henkilöstön venyminen – ja uupuminen.
- Mm. tästä syystä keinovalikoiman toimenpiteiden tulee olla selkeitä ja sellaisia, että työ oikeasti vähenee, mikäli henkilöstöä on tarkoitus vähentää – eikä niin, että entistäkin pienemmällä henkilöstöllä koitetaan tehdä sama määrä töitä.
- Joissakin toimenpiteissä on tarpeen panostaa lisähenkilöstöön. Panostusta tarvitaan myös uusien (digitaalisten) työkalujen hankkimiseen. Sopeutustyön valmistelussa on keskusteltu keinoista, joilla työssä jaksamista olisi mahdollista parantaa.
- Sopeutuskeinot ovat luonteeltaan toimintatapoja muuttavia (talous- ja henkilöstöhallinnon järjestäminen), lakkauttavia (vapaaehtoiset palvelut), juustohöyliä (avustusten vähentäminen) sekä tuloja lisääviä (maksujen ja taksojen korotukset).
- **Tavoitteena on tehdä riittävä määrä riittävän vaikuttavia toimenpiteitä työrauhan varmistamiseksi pitkällä tähtäimellä.** *”Parempi kertarytinä, kuin ainainen kitinä.”*

Talouden tasapainottamisohjelman vaikutukset henkilöstöön

- Tasapainotuskeinojen täytäntöönpanolla tulee olemaan henkilöstöön merkittävät vaikutukset. Henkilöstövaikutukset jakautuvat seuraavasti:
  - Palvelujen tuottamis- ja toteutustapojen muutokset vaikuttavat tehtävänkuviin ja tehtäväjärjestelyihin.
  - Työtehtävien suorituspaikka saattaa muuttua (eri yksikkö, etätyö jne.)
  - Työtä ohjaavaa ohjeistusta päivitetään (ylityökäytännöt, säästövapaiden kerryttäminen jne.)
  - Tehtävien lakkaamisesta johtuvat henkilöstön vähentämiset (määräaikaisuudet, eläköitymiset, mahdolliset siirrot ja/tai irtisanomiset)
- **Kun toimenpidevalikoima on tiedossa, siitä tiedotetaan ensimmäisenä henkilöstölle.**
  - On todennäköistä, että Nurmijärven kunta käynnistää virallisen YT menettelyn ennen talousarvion 2024 päätöksentekoa varmistaakseen aidon vuoropuhelun henkilöstön kanssa.

Asukasluvun kasvu ja palveluiden järjestäminen

Eero Laesterä & Heli Silomäki

Asukasluvun kasvu

- Kuinka kunnan asukasluku on kasvanut koko kunnassa, entä eri osissa kuntaa?
- Minkä ikäisiin kasvu on kohdistunut? Kuinka kuntalaiset ovat jakaantuneet eri kunnanosiin tulojen perusteella?
- Kuinka Tilastokeskuksen ja kunnan oman tavoitteen mukainen kasvu poikkeavat toisistaan?
- Miksi kasvu ei kannata? Kuinka kasvu kannattaisi?
- Millainen tonttitarjonta olisi saatava pysyvästi aikaan, jotta tavoitteen mukaiset kasvut olisi mahdollista saavuttaa?

Palveluiden hajautus vai keskittäminen

- Palveluverkon purkaminen niin, että täytetään mahdolliset pikkukoulut isoista yksiköistä tai
- Palveluverkon keskittäminen niin, että pikkukoulut keskitetään isommiksi kouluiksi.

Kasvun on oltava 1,5%, jotta voidaan turvata haja-asutusalueen koulut

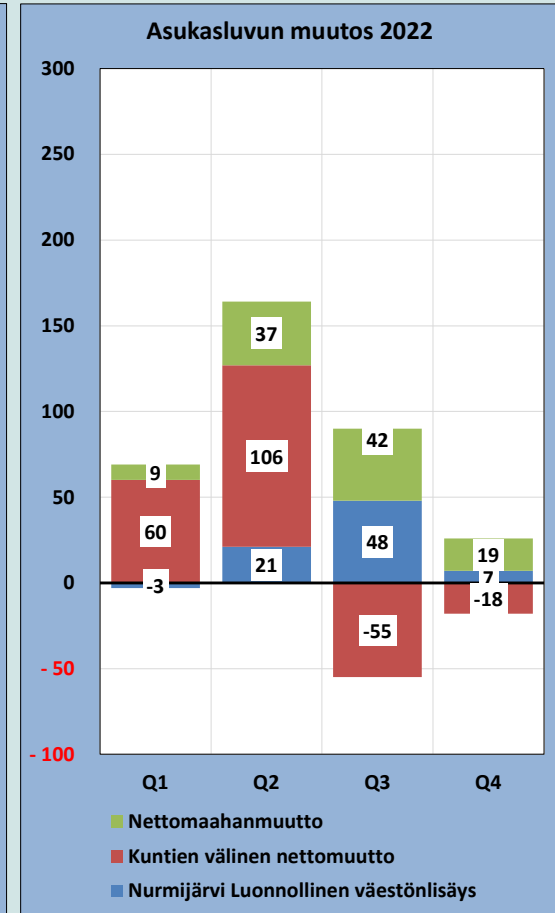
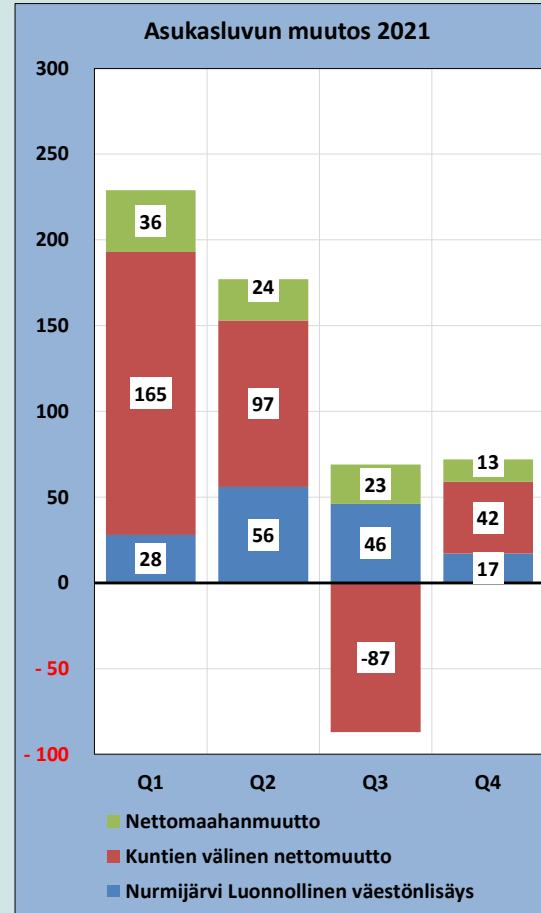
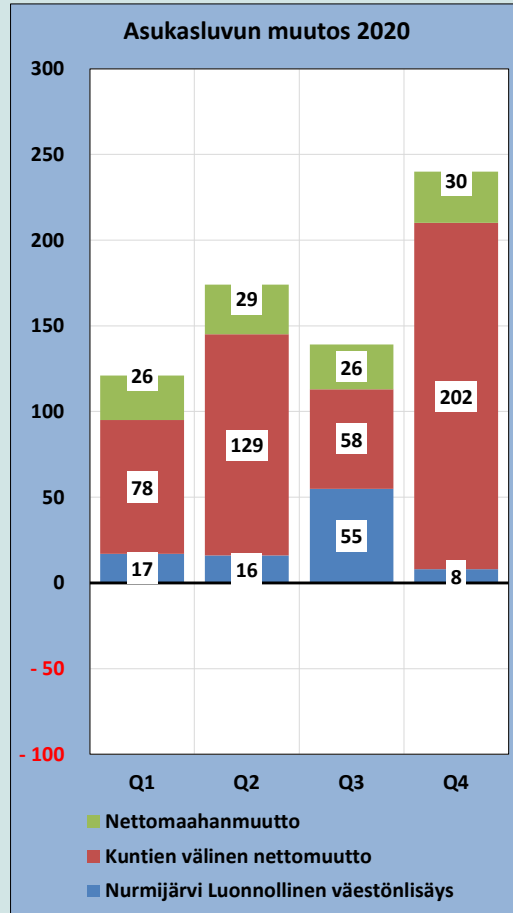
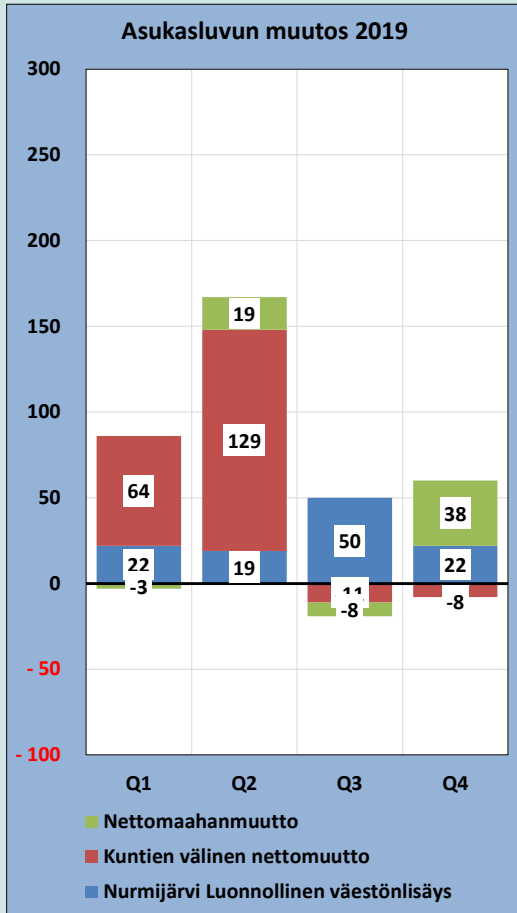
Kunnan nimi:														
Nurmijärvi	2013	2018	2022E	2025	2030	2040	2013-22E	013-22E/v	2013-2E	013-22E/v	2022E-25	022E-25/v	2022E-25	2022E-25/v
Asukasluku	41 178	42 159	44 437	45 488	47 039	49 637	3 259	362	7,9 %	0,9 %	1 051	210	2,4 %	0,5 %
0-5 päivähoito	3 426	3 017	2 818	2 966	3 063	3 067	-608	-68	-17,7 %	-2,0 %	148	21	5,3 %	0,8 %
6 esiopetus	621	596	548	517	560	558	-73	-8	-11,8 %	-1,3 %	-31	-4	-5,7 %	-0,8 %
7-12 alakoulu	3 918	3 955	3 732	3 519	3 337	3 515	-186	-21	-4,7 %	-0,5 %	-213	-30	-5,7 %	-0,8 %
13-15 yläkoulu	1 922	1 982	2 006	1 914	1 768	1 791	84	9	4,4 %	0,5 %	-92	-13	-4,6 %	-0,7 %
16-18 lukio/toinen aste	1 837	1 893	1 872	1 944	1 863	1 720	35	4	1,9 %	0,2 %	72	10	3,8 %	0,5 %
19-23 nuoret työkäiset ja	1 913	1 976	1 982	2 058	2 105	1 805	69	8	3,6 %	0,4 %	76	11	3,8 %	0,5 %
24-64 työssäkäyvät	21 950	22 279	23 622	23 933	24 320	25 217	1 672	186	7,6 %	0,8 %	311	44	1,3 %	0,2 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	3 600	4 280	4 383	4 439	4 969	5 386	783	87	21,8 %	2,4 %	56	8	1,3 %	0,2 %
75-84 eläkkeellä olevat	1 575	2 097	2 710	3 226	3 668	4 266	1 135	126	72,1 %	8,0 %	516	74	19,0 %	2,7 %
85... ikääntyneet	416	590	775	972	1 386	2 312	359	40	86,3 %	9,6 %	197	28	25,4 %	3,6 %
Huoltosuhte	2013	2018	2022E	2025	2030	2040	2013-22E	013-22E/v	2013-2E	013-22E/v	2022E-25	022E-25/v	2022E-25	2022E-25/v
Nurmijärvi	54,7	58,8	57,9	59,2	62,7	69,2	3	0	5,8 %	0,6 %	1	0	2,3 %	0,3 %
Verrokkit	54,4	61,5	65,7	67,7	70,7	75,4	11	1	20,9 %	2,3 %	2	0	3,0 %	0,4 %
Kuntien ka	62,8	72,8	81,3	87,1	92,9	96,7	19	2	29,6 %	3,3 %	6	1	7,1 %	1,0 %
Mediaani-ikä	2012	2018	2022E	2025	2030	2040	2013-22E	013-22E/v	2013-2E	013-22E/v	2022E-25	022E-25/v	2022E-25	2022E-25/v
Nurmijärvi	38,0	40,0	41,0	42,0	43,0	45,0	3	0	7,9 %	0,9 %	1	0	2,4 %	0,3 %
Verrokkit ka	41,7	43,0	44,4	45,7	47,1	49,0	3	0	6,4 %	0,7 %	1	0	2,9 %	0,4 %
Koko maa ka	46,4	48,3	50,2	51,7	53,0	54,4	4	0	8,4 %	0,9 %	1	0	2,9 %	0,4 %
Asi.	2022M12*	44 437	Muutos kpl ja sijaluku koko maassa 2017-2022				2 427	12	Muutos %:ia ja sijaluku koko maassa 2017-2022				5,78 %	14

FCG.

Kasvu

Nettomuutto eri ikäryhmissä

Nurmijärvi												2012	2019		
Nettomuutto	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021	2021	2021		
0 - 4	117	120	97	116	66	103	97	106	135	105	1 062	346	75 %	40 %	
5 - 9	13	22	30	35	-1	32	89	23	37	17	297	77	21 %	9 %	
10 - 14	-25	3	15	10	-17	6	7	-5	-32	-2	-40	-39	-3 %	-5 %	
15 - 19	-150	-144	-161	-156	-173	-180	-138	-142	-198	-138	-1 580	-478	-111 %	-55 %	
20 - 24	-198	-129	-130	-158	-211	-187	-101	-181	-77	-200	-1 572	-458	-111 %	-53 %	
25 - 29	117	102	84	112	75	58	204	120	248	176	1 296	544	91 %	63 %	
30 - 34	123	155	93	108	81	100	186	151	206	201	1 404	558	99 %	65 %	
35 - 39	61	58	48	44	44	51	75	32	129	93	635	254	45 %	29 %	
40 - 44	7	42	35	-12	-5	8	14	26	1	13	129	40	9 %	5 %	
45 - 49	20	-7	-25	-7	-19	-5	5	17	25	-11	-7	31	0 %	4 %	
50 - 54	-9	-10	5	-2	-16	-20	-15	13	-25	-5	-84	-17	-6 %	-2 %	
55 - 59	-30	3	-10	-10	-17	5	-6	-7	-11	-2	-85	-20	-6 %	-2 %	
60 - 64	-31	-24	7	0	-41	-10	-22	-7	14	2	-112	9	-8 %	1 %	
65 - 69	-5	-9	8	-11	-3	3	-2	7	12	-28	-28	-9	-2 %	-1 %	
70 - 74	-3	3	-2	11	0	18	3	12	3	4	49	19	3 %	2 %	
75 -	6	1	6	6	11	5	12	9	6	-8	54	7	4 %	1 %	
Summa	13	186	100	86	-226	-13	408	174	473	217	1 418	864	100 %	100 %	

Nopean kasvun kunnat 2017-2022

	2017	2022 Erotus	2018-2022	keskim./vuosi	
Kempele	17 535	19 279	1 744	9,95 %	1,99 %
Sipoo	20 310	22 313	2 003	9,86 %	1,97 %
Espoo	279 044	305 179	26 135	9,37 %	1,87 %
Vantaa	223 027	242 917	19 890	8,92 %	1,78 %
Luoto	5 264	5 733	469	8,91 %	1,78 %
Kaarina	33 099	35 835	2 736	8,27 %	1,65 %
Lempäälä	22 829	24 578	1 749	7,66 %	1,53 %
Tampere	231 853	249 060	17 207	7,42 %	1,48 %
Järvenpää	42 572	45 632	3 060	7,19 %	1,44 %
Kauniainen	9 624	10 285	661	6,87 %	1,37 %
Nokia	33 322	35 361	2 039	6,12 %	1,22 %
Pirkkala	19 237	20 404	1 167	6,07 %	1,21 %
Kerava	35 554	37 649	2 095	5,89 %	1,18 %
Nurmijärvi	42 159	44 437	2 278	5,40 %	1,08 %
Oulu	201 810	211 858	10 048	4,98 %	1,00 %
Kangasala	31 437	32 965	1 528	4,86 %	0,97 %
Lieto	19 596	20 513	917	4,68 %	0,94 %
Tuusula	38 646	40 383	1 737	4,49 %	0,90 %

- Viimeisten vuosien aikana asukasluvun kasvu on ollut seitsemässä kunnassa yli 1,5% vuodessa.
- Nurmijärven kasvu on ollut 1,08% vuodessa.

Asukasluvun kasvu Nurmijärven sisällä (tilasto 18.4.2023) FCG.

KYLÄTUNNUS	Kaikki yhteensä							2010-2022	2017-2022	2021-2022	2017-2022
	2010	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos	Muutos	Muutos	Muutos-%/v
543 Nurmijärvi	39 937	42 159	42 665	42 993	43 663	44 127	44 458	4 521	2 299	331	1,09 %
5431 Rajamäki	7 225	7 611	7 699	7 659	8 023	7 823	7 960	735	349	137	0,92 %
5432 Röykkä	2 255	2 287	2 220	2 219	2 191	2 198	2 229	-26	-58	31	-0,51 %
5433 Nukari	1 466	1 482	1 463	1 448	1 426	1 431	1 393	-73	-89	-38	-1,20 %
5434 Perttula - Nummenpää	1 837	1 743	1 751	1 738	1 705	1 694	1 655	-182	-88	-39	-1,01 %
5435 Kirkonkylä	7 731	8 153	8 125	8 243	8 441	8 510	8 538	807	385	28	0,94 %
5436 Palojoki	945	901	931	890	898	902	893	-52	-8	-9	-0,18 %
5437 Lepsämä	1 255	1 283	1 252	1 216	1 206	1 216	1 188	-67	-95	-28	-1,48 %
5438 Metsäkylä	851	833	829	789	790	793	784	-67	-49	-9	-1,18 %
5439 Klaukkala	15 894	17 339	17 860	18 215	18 700	18 983	19 249	3 355	1 910	266	2,20 %
543991 Klaukkalan keskusta	4 195	5 175	5 583	5 945	6 255	6 511	6 790	2 595	1 615	279	6,24 %
543992 Haikala - Mäntysalo	4 202	4 124	4 093	4 111	4 140	4 129	4 163	-39	39	34	0,19 %
543993 Harjula - Syrjälä	3 504	3 475	3 404	3 386	3 372	3 393	3 317	-187	-158	-76	-0,91 %
543994 Toivola - Pietarinmä	1 363	1 373	1 402	1 419	1 538	1 624	1 596	233	223	-28	3,25 %
543995 Soltti	323	303	303	307	290	279	273	-50	-30	-6	-1,98 %
543996 Valkjärvi	220	328	337	334	327	326	326	106	-2	0	-0,12 %
543997 Lintumetsä	1 902	2 394	2 561	2 556	2 625	2 572	2 631	729	237	59	1,98 %
543998 Simola	185	167	177	157	153	149	153	-32	-14	4	-1,68 %
543999999 543 tuntematon	478	527	535	576	283	577	569	91	42	-8	1,59 %

- Nykyisellä palvelurakenteella (päiväkodit ja perusopetus) kunnan keskimääräinen kasvu on ollut 1,09%/v.
- Yli 1,5%:n kasvua vuodessa on ollut Rajamäellä, Kirkonkylässä ja Klaukkalassa (2,2%/v) ja erityisesti joissakin osin Klaukkalaa.
- Muissa Klaukkalan ulkopuolisissa taajamissa on ollut taantumaa.
- Miksi kylillä on ollut taantumaa, vaikka palvelurakenne on nykyinen?
- Mikä kääntäisi väestön muutokset niin, että pikkukouluverkko – joka on siis peruste kasvun kiihdyttämiseksi – voisi säilyä nykyisellään?

Tavoitteena isompi kasvu – kuinka se kohdistuu myös FCG. pienempiin taajamiin (mikä riittää?)?

	1,50 %									Muutos	Keskimäärin
Kaikki yhteensä	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2022-2030	vuodessa
543 Nurmijärvi	44 458	45 125	45 802	46 489	47 186	47 894	48 612	49 341	50 082	5 624	703
5431 Rajamäki	7 960	8 079	8 201	8 324	8 448	8 575	8 704	8 834	8 967	1 007	126
5432 Röykkä	2 229	2 262	2 296	2 331	2 366	2 401	2 437	2 474	2 511	282	35
5433 Nukari	1 393	1 414	1 435	1 457	1 478	1 501	1 523	1 546	1 569	176	22
5434 Perttula - Nummenpää	1 655	1 680	1 705	1 731	1 757	1 783	1 810	1 837	1 864	209	26
5435 Kirkonkylä	8 538	8 666	8 796	8 928	9 062	9 198	9 336	9 476	9 618	1 080	135
5436 Palojoki	893	906	920	934	948	962	976	991	1 006	113	14
5437 Lepsämä	1 188	1 206	1 224	1 242	1 261	1 280	1 299	1 318	1 338	150	19
5438 Metsäkylä	784	796	808	820	832	845	857	870	883	99	12
5439 Klaukkala	19 249	19 538	19 831	20 128	20 430	20 737	21 048	21 363	21 684	2 435	304
543991 Klaukkalan keskusta	6 790	6 892	6 995	7 100	7 207	7 315	7 424	7 536	7 649	859	107
543992 Haikala - Mäntysalo - Tyynelä	4 163	4 225	4 289	4 353	4 418	4 485	4 552	4 620	4 690	527	66
543993 Harjula - Syrjälä	3 317	3 367	3 417	3 469	3 521	3 573	3 627	3 681	3 737	420	52
543994 Toivola - Pietarinmäki	1 596	1 620	1 644	1 669	1 694	1 719	1 745	1 771	1 798	202	25
543995 Soltti	273	277	281	285	290	294	299	303	308	35	4
543996 Valkjärvi	326	331	336	341	346	351	356	362	367	41	5
543997 Lintumetsä	2 631	2 670	2 711	2 751	2 792	2 834	2 877	2 920	2 964	333	42
543998 Simola	153	155	158	160	162	165	167	170	172	19	2
543999999 543 tuntematon	569	578	586	595	604	613	622	632	641	72	9

Tavoitteena isompi kasvu – kuinka se kohdistuu myös FCG. pienempiin taajamiin (mikä riittää?)?

										Muutos	Keskimäärin
0-6 v	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2022-2030	vuodessa
543 Nurmijärvi	3 368	3 419	3 470	3 522	3 575	3 628	3 683	3 738	3 794	426	53
5431 Rajamäki	699	709	720	731	742	753	764	776	787	88	11
5432 Röykkä	157	159	162	164	167	169	172	174	177	20	2
5433 Nukari	96	97	99	100	102	103	105	107	108	12	2
5434 Perttula - Nummenpää	91	92	94	95	97	98	100	101	103	12	1
5435 Kirkonkylä	574	583	591	600	609	618	628	637	647	73	9
5436 Palojoki	56	57	58	59	59	60	61	62	63	7	1
5437 Lepsämä	72	73	74	75	76	78	79	80	81	9	1
5438 Metsäkylä	49	50	50	51	52	53	54	54	55	6	1
5439 Klaukkala	1 560	1 583	1 607	1 631	1 656	1 681	1 706	1 731	1 757	197	25
543991 Klaukkalan keskusta	494	501	509	517	524	532	540	548	556	62	8
543992 Haikala - Mäntysalo - Tyynelä	358	363	369	374	380	386	391	397	403	45	6
543993 Harjula - Syrjälä	233	236	240	244	247	251	255	259	262	29	4
543994 Toivola - Pietarinmäki	111	113	114	116	118	120	121	123	125	14	2
543995 Solti	9	9	9	9	10	10	10	10	10	1	0
543996 Valkjärvi	35	36	36	37	37	38	38	39	39	4	1
543997 Lintumetsä	312	317	321	326	331	336	341	346	351	39	5
543998 Simola	8	8	8	8	8	9	9	9	9	1	0
54399999 543 tuntematon	14	14	14	15	15	15	15	16	16	2	0

Tavoitteena isompi kasvu – kuinka se kohdistuu myös FCG-pienempiin taajamiin (mikä riittää?)?

7-12	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Muutos 2022-2030	Keskimäärin vuodessa
543 Nurmijärvi	3 736	3 792	3 849	3 907	3 965	4 025	4 085	4 146	4 209	473	59
5431 Rajamäki	763	774	786	798	810	822	834	847	860	97	12
5432 Röykkä	193	196	199	202	205	208	211	214	217	24	3
5433 Nukari	120	122	124	125	127	129	131	133	135	15	2
5434 Perttula - Nummenpää	171	174	176	179	181	184	187	190	193	22	3
5435 Kirkonkylä	558	566	575	583	592	601	610	619	629	71	9
5436 Palojoki	61	62	63	64	65	66	67	68	69	8	1
5437 Lepsämä	104	106	107	109	110	112	114	115	117	13	2
5438 Metsäkylä	61	62	63	64	65	66	67	68	69	8	1
5439 Klaukkala	1 680	1 705	1 731	1 757	1 783	1 810	1 837	1 865	1 893	213	27
543991 Klaukkalan keskusta	463	470	477	484	491	499	506	514	522	59	7
543992 Haikala - Mäntysalo -	409	415	421	428	434	441	447	454	461	52	6
543993 Harjula - Syrjälä	338	343	348	353	359	364	370	375	381	43	5
543994 Toivola - Pietarinmäki	109	111	112	114	116	117	119	121	123	14	2
543995 Soltti	19	19	20	20	20	20	21	21	21	2	0
543996 Valkjärvi	25	25	26	26	27	27	27	28	28	3	0
543997 Lintumetsä	308	313	317	322	327	332	337	342	347	39	5
543998 Simola	9	9	9	9	10	10	10	10	10	1	0
54399999 543 tuntematon	25	25	26	26	27	27	27	28	28	3	0

Tavoitteena isompi kasvu – kuinka se kohdistuu myös FCG-pienempiin taajamiin (mikä riittää?)?

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Muutos 2022-2030	Keskimäärin vuodessa
13-15											
543 Nurmijärvi	2 005	2 035	2 066	2 097	2 128	2 160	2 192	2 225	2 259	254	32
5431 Rajamäki	398	404	410	416	422	429	435	442	448	50	6
5432 Röykkä	111	113	114	116	118	120	121	123	125	14	2
5433 Nukari	75	76	77	78	80	81	82	83	84	9	1
5434 Perttula - Nummenpää	71	72	73	74	75	76	78	79	80	9	1
5435 Kirkonkylä	327	332	337	342	347	352	358	363	368	41	5
5436 Palojoki	42	43	43	44	45	45	46	47	47	5	1
5437 Lepsämä	58	59	60	61	62	62	63	64	65	7	1
5438 Metsäkylä	41	42	42	43	44	44	45	46	46	5	1
5439 Klaukkala	860	873	886	899	913	926	940	954	969	109	14
543991 Klaukkalan keskusta	224	227	231	234	238	241	245	249	252	28	4
543992 Haikala - Mäntysalo - T	216	219	223	226	229	233	236	240	243	27	3
543993 Harjula - Syrjälä	192	195	198	201	204	207	210	213	216	24	3
543994 Toivola - Pietarinmäki	70	71	72	73	74	75	77	78	79	9	1
543995 Soltti	18	18	19	19	19	19	20	20	20	2	0
543996 Valkjärvi	23	23	24	24	24	25	25	26	26	3	0
543997 Lintumetsä	110	112	113	115	117	119	120	122	124	14	2
543998 Simola	7	7	7	7	7	8	8	8	8	1	0
54399999 543 tuntematon	22	22	23	23	23	24	24	24	25	3	0

Tavoitteena isompi kasvu – kuinka se kohdistuu myös FCG-pienempiin taajamiin (mikä riittää?)?

II aste	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Muutos 2022-2030	Keskimäärin vuodessa
543 Nurmijärvi	1 871	1 899	1 928	1 956	1 986	2 016	2 046	2 077	2 108	237	30
5431 Rajamäki	340	345	350	356	361	366	372	377	383	43	5
5432 Röykkä	84	85	87	88	89	90	92	93	95	11	1
5433 Nukari	60	61	62	63	64	65	66	67	68	8	1
5434 Perttula - Nummenpää	85	86	88	89	90	92	93	94	96	11	1
5435 Kirkonkylä	302	307	311	316	321	325	330	335	340	38	5
5436 Palojoki	48	49	49	50	51	52	52	53	54	6	1
5437 Lepsämä	73	74	75	76	77	79	80	81	82	9	1
5438 Metsäkylä	41	42	42	43	44	44	45	46	46	5	1
5439 Klaukkala	817	829	842	854	867	880	893	907	920	103	13
543991 Klaukkalan keskusta	221	224	228	231	235	238	242	245	249	28	3
543992 Haikala - Mäntysalo - T	190	193	196	199	202	205	208	211	214	24	3
543993 Harjula - Syrjälä	206	209	212	215	219	222	225	229	232	26	3
543994 Toivola - Pietarinmäki	62	63	64	65	66	67	68	69	70	8	1
543995 Soltti	10	10	10	10	11	11	11	11	11	1	0
543996 Valkjärvi	20	20	21	21	21	22	22	22	23	3	0
543997 Lintumetsä	102	104	105	107	108	110	112	113	115	13	2
543998 Simola	6	6	6	6	6	6	7	7	7	1	0
54399999 543 tuntematon	21	21	22	22	22	23	23	23	24	3	0

Tavoitteena isompi kasvu – kuinka se kohdistuu myös FCG-pienempiin taajamiin (mikä riittää?)?

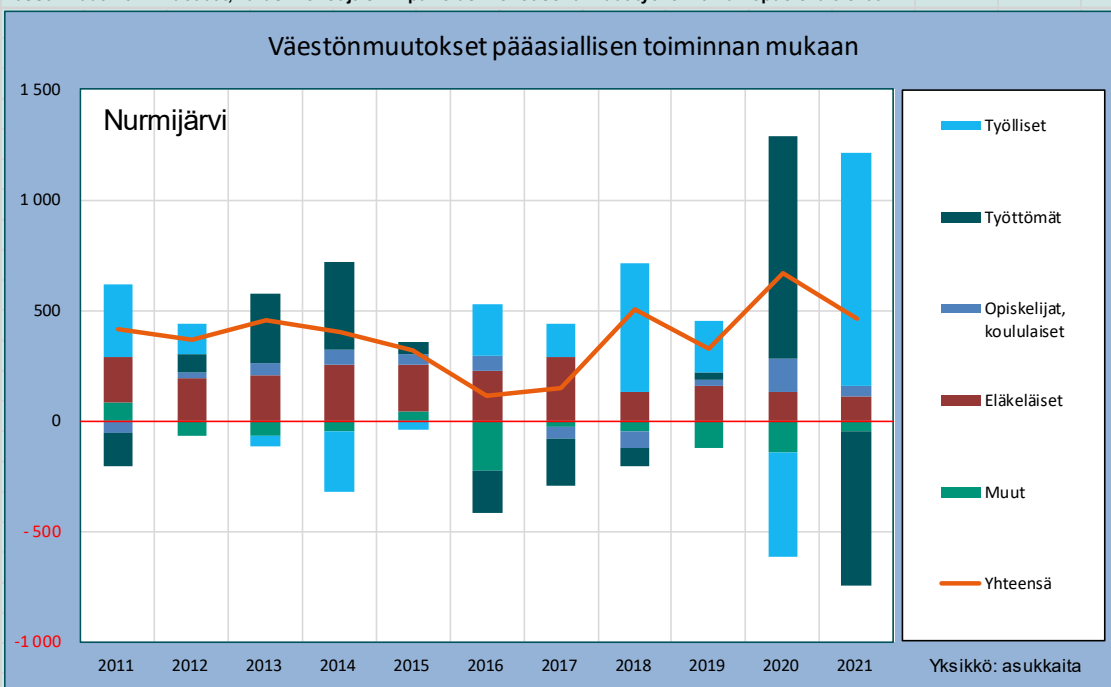
											Muutos	Keskimäärin
Työikäiset	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2022-2030	vuodessa	
543 Nurmijärvi	25 613	25 997	26 387	26 783	27 185	27 592	28 006	28 426	28 853	3 240		405
5431 Rajamäki	4 357	4 422	4 489	4 556	4 624	4 694	4 764	4 836	4 908	551		69
5432 Röykkä	1 330	1 350	1 370	1 391	1 412	1 433	1 454	1 476	1 498	168		21
5433 Nukari	797	809	821	833	846	859	871	885	898	101		13
5434 Perttula - Nummenpää	946	960	975	989	1 004	1 019	1 034	1 050	1 066	120		15
5435 Kirkonkylä	4 860	4 933	5 007	5 082	5 158	5 236	5 314	5 394	5 475	615		77
5436 Palojoki	493	500	508	516	523	531	539	547	555	62		8
5437 Lepsämä	662	672	682	692	703	713	724	735	746	84		10
5438 Metsäkylä	452	459	466	473	480	487	494	502	509	57		7
5439 Klaukkala	11 406	11 577	11 751	11 927	12 106	12 288	12 472	12 659	12 849	1 443		180
543991 Klaukkalan keskusta	4 055	4 116	4 178	4 240	4 304	4 368	4 434	4 500	4 568	513		64
543992 Haikala - Mäntysalo - T	2 449	2 486	2 523	2 561	2 599	2 638	2 678	2 718	2 759	310		39
543993 Harjula - Syrjälä	1 957	1 986	2 016	2 046	2 077	2 108	2 140	2 172	2 205	248		31
543994 Toivola - Pietarinmäki	979	994	1 009	1 024	1 039	1 055	1 070	1 087	1 103	124		15
543995 Soltti	164	166	169	171	174	177	179	182	185	21		3
543996 Valkjärvi	185	188	191	193	196	199	202	205	208	23		3
543997 Lintumetsä	1 534	1 557	1 580	1 604	1 628	1 653	1 677	1 703	1 728	194		24
543998 Simola	83	84	86	87	88	89	91	92	93	10		1
543999999 543 tuntematon	310	315	319	324	329	334	339	344	349	39		5

Tavoitteena isompi kasvu – kuinka se kohdistuu myös FCG-pienempiin taajamiin (mikä riittää?)?

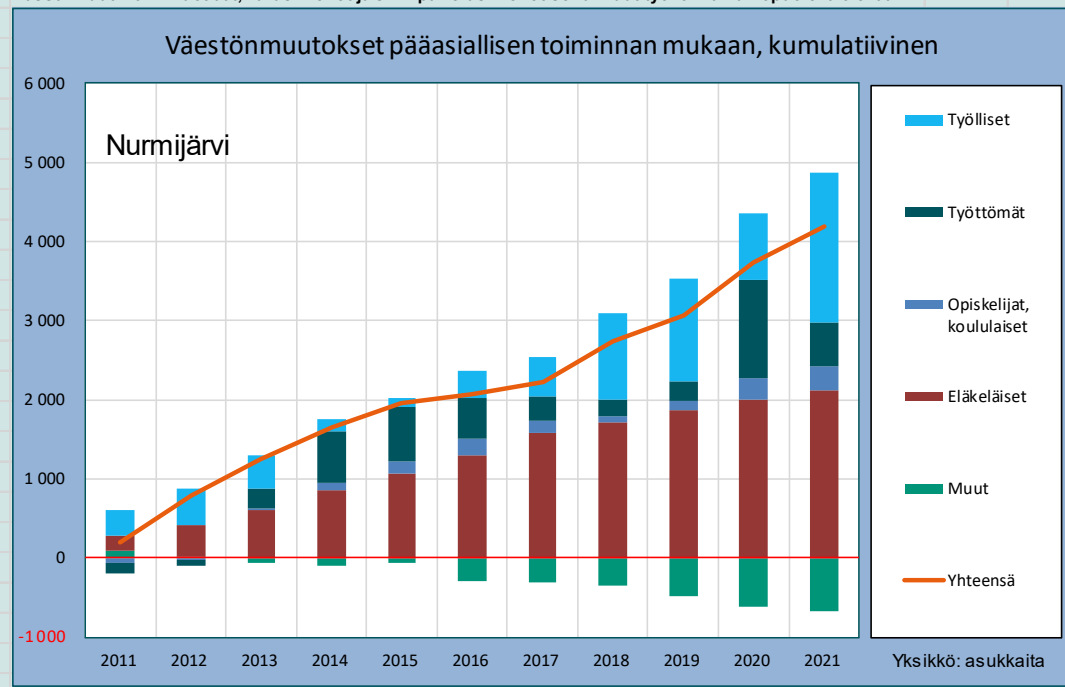
											Muutos	Keskimäärin
Ikääntyneet	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2022-2030	vuodessa	
543 Nurmijärvi	7 865	7 983	8 103	8 224	8 348	8 473	8 600	8 729	8 860	995		124
5431 Rajamäki	1 403	1 424	1 445	1 467	1 489	1 511	1 534	1 557	1 580	177		22
5432 Röykkä	354	359	365	370	376	381	387	393	399	45		6
5433 Nukari	245	249	252	256	260	264	268	272	276	31		4
5434 Perttula - Nummenpää	291	295	300	304	309	313	318	323	328	37		5
5435 Kirkonkylä	1 917	1 946	1 975	2 005	2 035	2 065	2 096	2 128	2 159	242		30
5436 Palojoki	193	196	199	202	205	208	211	214	217	24		3
5437 Lepsämä	219	222	226	229	232	236	239	243	247	28		3
5438 Metsäkylä	140	142	144	146	149	151	153	155	158	18		2
5439 Klaukkala	2 926	2 970	3 014	3 060	3 106	3 152	3 199	3 247	3 296	370		46
543991 Klaukkalan keskusta	1 333	1 353	1 373	1 394	1 415	1 436	1 458	1 479	1 502	169		21
543992 Haikala - Mäntysalo - Ty	541	549	557	566	574	583	592	600	609	68		9
543993 Harjula - Syrjälä	391	397	403	409	415	421	428	434	440	49		6
543994 Toivola - Pietarinmäki	265	269	273	277	281	285	290	294	299	34		4
543995 Soltti	53	54	55	55	56	57	58	59	60	7		1
543996 Valkjärvi	38	39	39	40	40	41	42	42	43	5		1
543997 Lintumetsä	265	269	273	277	281	285	290	294	299	34		4
543998 Simola	40	41	41	42	42	43	44	44	45	5		1
54399999 543 tuntematon	177	180	182	185	188	191	194	196	199	22		3

Nurmijärven väestönmuutokset koostuvat...

Tässä: Muut = 0-14-vuotiaat, varusmiehet ja siviilipalvelusmiehet sekä muut työvoiman ulkopuolella olevat

Tässä: Muut = 0-14-vuotiaat, varusmiehet ja siviilipalvelusmiehet sekä muut työvoiman ulkopuolella olevat

Muuttajien tulotasot (täydentävää aineistoa)

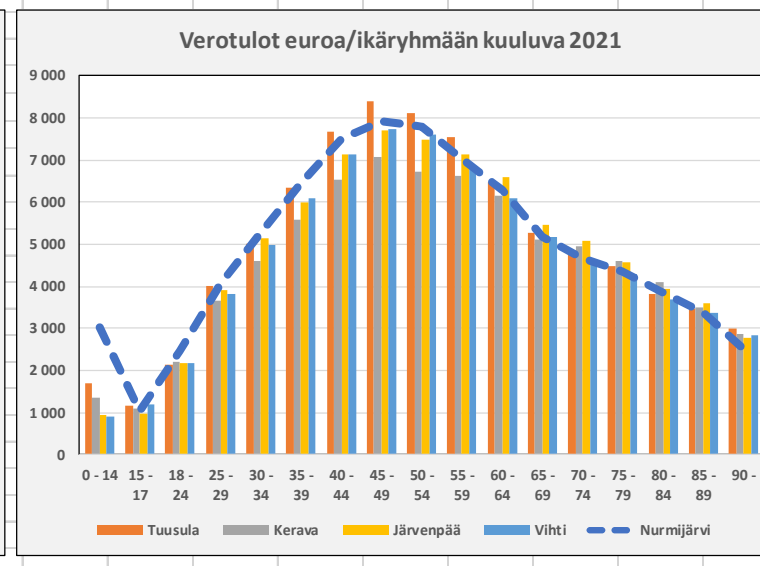
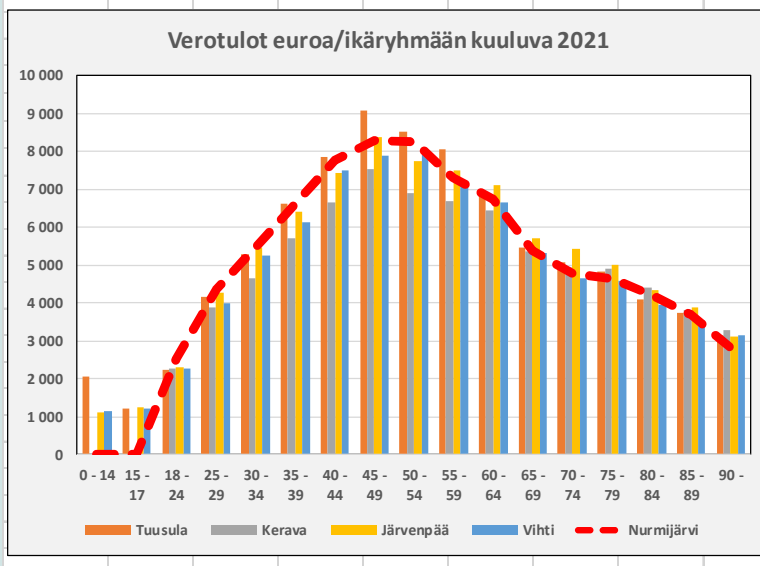
verotulot euroa alueittain	2018	2019	2020	2021	%1a
01800 Klaukkala Keskus (Nurmijärvi)	34 899 222	37 887 536	40 337 370	43 185 712	23,3 %
01810 Luhtajoki (Nurmijärvi)	2 721 147	2 853 095	2 784 665	2 914 632	1,6 %
01820 Haikala (Nurmijärvi)	14 661 882	14 899 530	14 984 794	15 627 408	8,4 %
01830 Lepsämä (Nurmijärvi)	9 606 575	10 024 474	10 094 527	10 486 358	5,7 %
01840 Klaukkala (Nurmijärvi)	18 508 180	18 770 901	19 015 820	19 821 622	10,7 %
01860 Perttula (Nurmijärvi)	7 891 067	8 161 928	8 344 467	8 605 899	4,7 %
01900 Nurmijärvi Keskus (Nurmijärvi)	36 021 367	36 918 763	38 226 200	40 403 073	21,8 %
01940 Palojoki (Nurmijärvi)	2 964 256	3 047 308	3 058 117	3 219 333	1,7 %
05100 Röykkä (Nurmijärvi)	8 223 840	8 302 229	8 655 643	8 966 601	4,8 %
05200 Rajamäki (Nurmijärvi)	24 281 817	24 989 735	26 026 159	27 184 161	14,7 %
05250 Kiljava (Nurmijärvi)	564 842	557 284	574 635	584 336	0,3 %
05450 Nukari (Nurmijärvi)	3 729 217	3 763 176	3 885 202	3 997 708	2,2 %
	164 073 412	170 175 959	175 987 599	184 996 843	100,0 %

	2018	2019	2020	2021	Kasvu
01800 Klaukkala Keskus (Nurmijärvi)	3 845	3 998	4 041	4 281	11,33 %
01810 Luhtajoki (Nurmijärvi)	3 984	4 396	4 169	4 363	9,52 %
01820 Haikala (Nurmijärvi)	4 395	4 486	4 534	4 741	7,88 %
01830 Lepsämä (Nurmijärvi)	3 971	4 232	4 222	4 350	9,53 %
01840 Klaukkala (Nurmijärvi)	4 637	4 731	4 813	4 783	3,13 %
01860 Perttula (Nurmijärvi)	3 807	3 960	4 149	4 307	13,16 %
01900 Nurmijärvi Keskus (Nurmijärvi)	4 023	4 087	4 149	4 350	8,11 %
01940 Palojoki (Nurmijärvi)	3 795	3 989	3 926	4 114	8,40 %
05100 Röykkä (Nurmijärvi)	3 720	3 758	3 965	4 094	10,08 %
05200 Rajamäki (Nurmijärvi)	3 498	3 626	3 733	3 999	14,33 %
05250 Kiljava (Nurmijärvi)	3 284	3 221	3 400	3 427	4,36 %
05450 Nukari (Nurmijärvi)	3 545	3 550	3 739	3 834	8,16 %
	3 936	4 054	4 125	4 315	9,63 %

- Kunnan alueella verotulot jakaantuvat alueittain niin, että alueellisesti eniten verotuloa kertyy Klaukkala(t) ja Nurmijärven keskuksista sekä Rajamäeltä. Näiden yhteenlaskettu euromäärä vastaa lähes 85%:ia koko kunnan verotuloista.
- Yksittäisten kuntalaisten suurimmat verotulot per kuntalainen kertyvät Klaukkalasta ja Haikalasta – Klaukkalan keskuksen verotulot ovat kasvaneet nopeasti, mutta ne ovat korkeintaan keskitasoa koko kunnan asukaskohtaisesta verotulosta.
- Pienimmät verotulot ovat Kiljavalla ja Nukarissa, joskin Rajamäelläkin verotulot ovat pienimpien joukossa.
- Millä tavalla hyvät verotulot ovat riippuvaisia asumismuodosta?

Verotulot eri ikäryhmissä – minkä ikäiset ja tuloiset muuttavat minne?

2021		0 - 14	15 - 17	18 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	80 - 84	85 - 89	90 -
Nurmijärvi	..	..	..	2 540	4 366	5 461	6 601	7 767	8 292	8 259	7 299	6 760	5 392	4 802	4 644	4 210	3 685	2 833
Tuusula	2 074	1 227	2 228	4 166	5 303	6 625	7 873	9 079	8 523	8 056	6 927	5 468	5 081	4 853	4 103	3 743	3 154	
Kerava	..	..	2 272	3 895	4 674	5 711	6 655	7 543	6 895	6 698	6 457	5 359	4 932	4 922	4 421	3 824	3 295	
Järvenpää	1 125	1 268	2 310	4 274	5 463	6 424	7 441	8 398	7 769	7 498	7 116	5 728	5 434	5 017	4 362	3 900	3 115	
Vihti	1 158	1 213	2 266	4 004	5 252	6 135	7 508	7 902	8 027	7 229	6 664	5 326	4 655	4 599	3 972	3 559	3 162	
Keskiarvo 2017-2021																		
Keskiarvo 2017-2021		0 - 14	15 - 17	18 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	80 - 84	85 - 89	90 -
Nurmijärvi	3 028	1 052	2 447	4 076	5 279	6 440	7 501	7 911	7 783	7 042	6 281	5 186	4 676	4 365	3 843	3 368	2 531	
Tuusula	1 710	1 181	2 150	4 011	5 009	6 351	7 670	8 398	8 120	7 552	6 466	5 267	4 814	4 477	3 814	3 465	2 993	
Kerava	1 343	1 112	2 210	3 660	4 614	5 599	6 542	7 070	6 717	6 621	6 146	5 119	4 959	4 611	4 106	3 499	2 881	
Järvenpää	946	986	2 187	3 914	5 153	5 985	7 145	7 718	7 472	7 141	6 611	5 457	5 090	4 570	3 954	3 604	2 771	
Vihti	923	1 188	2 181	3 808	4 982	6 100	7 133	7 737	7 614	6 813	6 101	5 174	4 544	4 296	3 686	3 380	2 827	

FCG.

Tonttikauppa

Maanmyynti alueittain

- Eniten myytyjä tontteja Rajamäellä
- Eniten myytyä maa-alaa Kirkonkylässä – myyntiä kohden suurimmat tontit
- Kallein neliöhinta Klaukkalassa, hankintahintakin huomioon ottaen paras tuotto Klaukkalassa
- Korona-aika lienee kasvattanut kauppaa ainakin Lepsämällä.
- → tonttikauppaa kannattaisi keskittää rahoituksen näkökulmasta suurimpiin taajamiin, niissä myydyt massat ja myyntivoitto kunnalle ovat parhaat.

MYYDYT	Tehdyt kaupat					
	Hyvinkää	Kirkonkylä	Klaukkala	Lepsämä	Rajamäki	Kaikki yht
2019		9	9	5	4	27
2020	1	2	3	1	23	30
2021		12	5	6	22	45
2022	1	10	23	4	15	53
Kaikki yht	2	33	40	16	64	155

Pinta-ala m2	Pinta-ala					
	Hyvinkää	Kirkonkylä	Klaukkala	Lepsämä	Rajamäki	Kaikki yht
2019		40 483	10 558	5 161	4 004	60 206
2020	23 218	19 187	3 450	864	26 627	73 346
2021		95 366	25 318	5 669	23 066	149 419
2022	11 560	55 788	25 796	3 527	24 238	120 909
Kaikki yht	34 778	210 824	65 122	15 221	77 935	403 880

Pinta-ala m2 per myynti	Tehdyt kaupat					
	Hyvinkää	Kirkonkylä	Klaukkala	Lepsämä	Rajamäki	Kaikki yht
2019		4 498	1 173	1 032	1 001	2 230
2020	23 218	9 594	1 150	864	1 158	2 445
2021		7 947	5 064	945	1 048	3 320
2022	11 560	5 579	1 122	882	1 616	2 281
Kaikki yht	17 389	6 389	1 628	951	1 218	2 606

Myyntihinta € per kauppa	Myyntihinta					
	Hyvinkää	Kirkonkylä	Klaukkala	Lepsämä	Rajamäki	Kaikki yht
2019	0	245 767	130 614	67 093	37 193	143 395
2020	270 000	184 628	120 743	56 160	46 861	71 181
2021	0	402 254	576 074	61 414	47 312	202 595
2022	230 325	180 602	147 736	57 314	68 156	126 149
Kaikki yht	250 163	279 219	195 402	61 835	51 403	140 708

Pinta-ala ja kauppahinta, euroa per neliö	Pinta-ala					
	Hyvinkää	Kirkonkylä	Klaukkala	Lepsämä	Rajamäki	Kaikki yht
2019	0	55	111	65	37	64
2020	12	19	105	65	40	29
2021	0	51	114	65	45	61
2022	20	32	132	65	42	55
Kaikki yht	14	44	120	65	42	54

Hankintahinta euroa per neliö	hankinta					
	Hyvinkää	Kirkonkylä	Klaukkala	Lepsämä	Rajamäki	Kaikki yht
2019	0	30	12	21	2	24
2020	11	6	58	10	7	10
2021	0	15	57	16	9	21
2022	1	16	31	10	5	16
Kaikki yht	7	17	40	16	7	18

Myyntivoitto per neliö	Myyntivoitto					
	Hyvinkää	Kirkonkylä	Klaukkala	Lepsämä	Rajamäki	Kaikki yht
2019	0	25	99	44	35	40
2020	1	13	47	55	34	19
2021	0	36	56	49	36	40
2022	19	16	100	55	37	40
Kaikki yht	7	26	80	49	36	36

Millaisia tontteja on myynnissä?

- Klaukkalassa Vanhan Klaukan alueella on ollut luovutuksessa 19 + 30 + 30 tonttia.
- Vanhan Klaukan alueelta on myynnissä 18 kpl.
- Paljonko yksityisillä on tontteja myynnissä?
- Paljonko yksityisten maita on ”tonttivalmiina” ts. kaavoitus kunnossa tai ”rakennuskelpoisia” tiloja tai osia tiloista?
- Oletus: Jos kaikki kuntaan muuttavat perheet rakentaisivat uuden omakotitalon,
  - Tilastokeskuksen <1% (0,7%) kasvu tarkoittaisi vuosittain noin 80 OK-tonttia
  - 1,5 % kasvu tarkoittaisi jo yli 176 OK-tonttia tonttia vuosittain

		Ennakollinen 2022		1,5%/vuosi			
KYLÄTUNNUS	2010	2022	2023	2030	2022-30	Ka. /vuosi	OK-tontteja
543 Nurmijärvi	39 937	44 437	45 104	50 058	5 621	703	176
5431 Rajamäki	7 225	7 878	7 996	8 874	997	125	31
5432 Röykkä	2 255	2 213	2 247	2 493	280	35	9
5433 Nukari	1 466	1 441	1 463	1 623	182	23	6
5434 Perttula - Nur	1 837	1 706	1 731	1 922	216	27	7
5435 Kirkonkylä	7 731	8 570	8 698	9 654	1 084	136	34
5436 Palojoki	945	908	922	1 023	115	14	4
5437 Lepsämä	1 255	1 225	1 243	1 379	155	19	5
5438 Metsäkylä	851	799	811	900	101	13	3
5439 Klaukkala	15 894	19 116	19 403	21 534	2 418	302	76
		Ennakollinen 2022		0,7%/vuosi			
KYLÄTUNNUS	2010	2022	2023	2030	2022-30	Ka. /vuosi	OK-tontteja
543 Nurmijärvi	39 937	44 437	44 748	46 987	2 550	319	80
5431 Rajamäki	7 225	7 878	7 933	8 330	452	57	14
5432 Röykkä	2 255	2 213	2 229	2 340	127	16	4
5433 Nukari	1 466	1 441	1 451	1 524	83	10	3
5434 Perttula - Nur	1 837	1 706	1 718	1 804	98	12	3
5435 Kirkonkylä	7 731	8 570	8 630	9 062	492	61	15
5436 Palojoki	945	908	915	960	52	7	2
5437 Lepsämä	1 255	1 225	1 233	1 295	70	9	2
5438 Metsäkylä	851	799	804	844	46	6	1
5439 Klaukkala	15 894	19 116	19 250	20 213	1 097	137	34

Tonttivaranto

- rivaritontit riittävät noin 4 vuodeksi – tekniikka joko tehty tai työn alla
  - kerrostalotontit riittävät noin 7 vuodeksi- tekniikka tehty
  - omakotitontit ja paritalotontit – vuositavoite 150 pientaloasuntoa- omakotitalo 1 asunto, paritalo 2 asuntoa
- tekniikka valmiina tai työn alla:
  - AO 1 -204 tonttia=> 204 asuntoa
  - AO2 - 62 tonttia =>124 asuntoa
  - yhteensä 328 eli vähän yli kahden vuoden pientaloasuntotarve
- Tekniikka puuttuu:
  - AO 1 -60 tonttia=> 60 asuntoa
  - AO2 - 70 tonttia =>140 asuntoa
  - yhteensä 200 eli 1,3 vuoden pientaloasuntotarve

FCG.

Kiinteistöveron kasvu
- tavoitteena 650 – 700 henkeä/v -

Tarve vuodessa, jotta tavoite noin 650:n asukkaan väestönlisäys saavutetaan.

Varanto v:a

	Tontit	Neliöt/tontti	Asunnot per tontti	Asunnot per tonttilaji	(Netto) Väestönlisäys /asunto	Neliöt per asunto	euroa/ tonttinelio (verotusarvo)	euroa/ tonttinelio (käypä hinta)	euroa/ asuntoneliö (verotusarvo)	euroa/ asuntoneliö (käypä hinta)	Väestönlisäys / asuntotyyppi	Asunneliöt/ asuntotyyppi	Tonttineliot/ asuntotyyppi	Varanto v:a
OK-talo	100	1 000	1	100	2	145	40	75	730	3 000	200	14 500	100 000	2,2
Paritalot	25	1 000	2	50	2	120	40	75	730	3 000	100	6 000	25 000	4
Rivitalot	7	4 000	15	105	2	75	40	75	730	3 000	210	7 875	28 000	7
Kerrostalot	3	3 600	43	129	1	50	200	300	850	4 000	129	6 450	10 800	7
OK-talo, haja	100	3 000	1	100	2	150	20	20	730	3 000	200	15 000	300 000	
Yhteensä	235										839	49 825	463 800	
											671			

	Eurot, yksi kohde		Eurot, summa			
	Kiinteistövero Euroa/asunto	Kiinteistövero Euroa/tontti	Asunnot, euroa asuntotyyppi	Tontit, euroa asuntotyyppi	0,48 %	1,18 %
OK-talo	508	472	10 585 000	4 000 000	50 808	47 200
Paritalot	420	472	4 380 000	1 000 000	21 024	11 800
Rivitalot	263	1 888	5 748 750	1 120 000	27 594	13 216
Kerrostalot	204	8 496	5 482 500	2 160 000	26 316	25 488
OK-talo, haja	526	708	10 950 000	6 000 000	52 560	70 800
Yhteensä			37 146 250	14 280 000	178 302	168 504

Muutetut verotulot					178 302	86 455
				yhteensä		264 757
Maan myyntitulot - netto (muuttaa rajoitusta)						346 806

Laskennallinen arvio vuosittaisen kasvun edellyttämästä maapinta-alasta:

Edellä olevilla luvuilla rakennuskortteleiden pinta-ala noin 16 - 17 ha

Muuta tarvittavat alueet saman verran eli 16 - 17 ha

sisältää kadut, puistot muuntamot, suojelua-alueet, virkistysalueet

Lisäksi, kun ostetaan maata niin kaikki ei ole kaavoitettavissa eli noin 6 ha "ylimääräistä" maata kaupan yhteydessä

Raakamaan hinta 2,0 ME

Raakamaan hankintahinnan lisäksi noin 10 milj euroa alueen infra, alue mahdollistaa yllä olevan vuosittaisen keskiarvojakauman asuntoja

luku sisältää kadut, vesihuollon, hulevedet ja mahdollisia liikenneinvestointeja kuten liittymä parantamisia

liikenneinvestoinnit voivat vaihdella merkittävästikin kohteesta riippuen

Raakamaa ja infra - noin 12 ME, tämän korkovaiutus 3,50 % 420 000

...poistovaiutus 6,00 % 720 000 20 v poisto aika

Rehellisesti -

- Taantuvien taajamien kasvu on ollut negatiivinen – jos kasvu yhtäkkiä saataisiin käännettyä 1,5%:n vuodessa, riittäisikö tämä kasvu pitämään yllä varhaiskasvatuksen palveluverkkoa tai pikkukouluja, joiden tarkasteluun oppilasmäärän laskettua alle tarkastelurajan on sovittu valtuustossa?
- Toinen kulma asiaan – koko päiväkotiverkosto vaatii isoa remonttia, koska rakennukset ovat niin huonossa kunnossa. Sama pätee kouluihin.
- Onko 1,5%:n taustalla todella koulujen turvaaminen vai joku muu motiivi?

FCG.

Hajautettu vai
keskitetty

Palveluverkkotarkastelu

HAJAUTETTU MALLI:

- Oppilasrajan alittaviin kouluihin syötetään oppilaita muista kouluista niin, että oppilasraja täyttyy ja opetus voidaan antaa vuosiluokkaopetuksena (ei yhdysluokkaopetuksena)

KESKITETTY MALLI

- Oppilas- ja vuosiluokkaopetusrajan alittavat koulut yhdistetään kouluihin, jotta valtuuston asettamat tarkastelurajat toteutuvat
- 9 pienen päiväkodin sijaan rakennetaan kolme uutta päiväkotia.

KLAUKKALAN YHTENÄISKOULU

- Tuli esiin valmistelun aikana: Klaukkalan koulujen heikko kunto ja valtuuston tavoite tilatehokkuuden lisäämisestä sekä uudiskohteen kokonaisedullisuudesta verrattuna vanhoihin yksiköihin.

Hajautettu malli

- Tavoitteena valtuuston kriteerit täyttävät kouluyksiköt: + 60 oppilasta ja vuosiluokkaopetus.
- Edellyttää tarkasteltavien koulujen peruskorjausta.
- Henkilöstötarpeen kasvu (yhdysluokkaopetuksesta vuosiluokkaopetukseen)
- Kuljetuskustannusten mahdollinen kasvu huomioitu

Hajautettu malli	Opettajaresurssin lisäys	Kuljetuskustannukset = vastaanottavan yksikön kulj. kustannukset x2	Hajautuksen lisäkustannus	HTV
Metsäkylä	188 503	78 120	266 623	3
Palojoki	188 503	60 744	249 247	3
Valkjärvi	188 503	84 037	272 539	3
Kustannuslisäys yht.	565 508	222 901	788 408	

Keskitetty malli

- Valtuuston selvityskriteerit alittavat koulut lakkautetaan ja opetus siirtyy muihin yksiköihin.
  - Opetus voidaan järjestää vastaanottavissa yksiköissä jo olemassa olevissa ryhmissä.
  - Koulu loppuu, kustannukset aterioita ja kuljetuskustannuksia lukuun ottamatta loppuvat
- Kuljetuskustannusten nousuksi on arvioitu 100 % lakkaavien yksiköiden nykyisistä kustannuksista. Mitään vähennyksiä ei ole huomioitu (esim. olemassa olevat reitit).
- Lakkautettavia yksiköitä ei tarvitse peruskorjata. Säästö nykymalliin rahoituskustannuksissa ja poistoissa.
- Vaikutukset Aleksian toimintoihin huomioitu
- Kertaluontoinen alaskirjaus, mikäli lakkautettavaa koulua ei saada myytyä vähintään tasearvolla.

Keskitetty malli - varhaiskasvatus

Päiväkodit	Kuntoluokitus	Peruskorjauksen			Poisto	Vuokrakus- tannus	Tasearvo
		kustannusarvio	Kiinteistökustannus				
Aitohelmi	Välttävä	yksityinen	117 729		365		
Isosuo	Peruskorjattava	900 000	46 109		20 159		88 500
Suopolku	Peruskorjattava	2 200 000	74 874		47 980		413 600
Riihipuisto	Välttävä	500 000	32 189		8 879		143 900
Ylitolantien pk	Välttävä	500 000	43 000			118 363	
Äppelgården	Välttävä	600 000	37 427		21 737		500 000
Tornitie	Hyvä	100 000	40 600		5 455	328 800	
Päiväkoti lastentalo	Tyydyttävä	300 000					
Kylänpää	Välttävä	600 000	31 509		29 763		117 000
Yhteensä		5 700 000	423 437		134 338	447 163	1 263 000
Nykytilanne	Peruskorjataan olemassa olevat	Rakennetaan omaan taseeseen kolme uutta päiväkotia	Rakennetaan kaksi omaan taseeseen ja yhden toteuttaa yksityinen palveluntuottaja	Rakennetaan yksi omaan taseeseen ja kaksi toteuttaa yksityinen palveluntuottaja			
Kiinteistökustannukset	423 437	338 750	225 833	112 917			
Vuokrat	447 163	0	0	0			
Poistot vanhoista rakenn.	134 338	0	0	0			
Poistot peruskorjauksista	285 000	1 350 000	900 000	450 000			
Peruskorj. Rahoitus	199 500	945 000	630 000	315 000			
Yhteensä	1 489 438	2 633 750	1 755 833	877 917			
Kertaluontoinen alaskirjaus	0	1 263 000	1 263 000	1 263 000			

Keskitetty malli perusopetus

Koulu loppuu, kustannukset loppuu	Koulun kustannukset ilman aterioita sis. Poistot	Säästö peruskorjaus- kustannuksissa (korjauksen poisto ja rahoituskulu)	Kuljetuskustannukset = lakkaavan yksikön kustannukset x2	Lakkautuksen talousvaikutus yht.	HTV
Metsäkylä	-644 944	-187 000	78 120	-753 824	-4,5
Palojoki	-619 581	-136 000	60 744	-694 837	-4,5
Valkjärvi	-517 314	-8 500	84 037	-441 778	-4,5
Koulujen kust.vaikutus yht.	-1 781 839	-331 500	222 901	-1 890 438	-13,5
Vaikutukset Aleksiaan (puhtaus ja ruoka)				-124 855	-3
Yhteensä				-2 015 293	-16,5
Kertaluontoinen alaskirjaus		Ateriakustannukset säilyvät riippumatta missä koulussa oppilaat syövät.			
Metsäkylä	287 217	Kuljetuskustannuseurot on tuplattu.			
Palojoki	392 150				
Valkjärvi	401 574				
Yhteensä	1 080 941				

Klaukkalan yhtenäiskoulu

Koulu	Kuntoluokitus	Peruskorjaus- kustannus	Kiinteistö- kustannus	Poisto	Tasearvo
5. Klaukkalan koulu	peruskorjattava	18 900 000	402 863	352 093	1 606 827
22. Urheilupuiston koulu	purettava	14 200 000	644 794		
20. Syrjälän koulu	peruskorjattava	8 400 000	482 316		
Isoniitun erityisluokat(3 kpl)					
Yhteensä		41 500 000	1 529 973	352 093	1 606 827
	Nykytilanne	Yhtenäiskoulu	Erotus		
Investointi	41 500 000	43 230 720			
Kiinteistökustannukset	1 529 973	1 223 978			
Vuokrat	0				
Poistot vanhoista kouluista	352 093				
Poistot uudesta / peruskorjauksesta	2 075 000	2 161 536			
Inv. Rahoituskustannus	1 452 500	1 513 075			
Yhteensä	5 409 566	4 898 590	-510 976		
Kertaluoteinen alaskirjaus		1 606 827			

Opetus siirtyy 1:1
Säästö muodostuu
ylläpito- ja
rahoituskustannuksista ja
poistovaikutuksesta

FCG.

Palvelurakenteen kustannus

Lasten lkm päiväkodeissa	2 022	1 349	1 569	2 020	1 072	1 621	215 010	33 910
Päiväkotitoiminta	Nurmijär Vihti		Tuusula	Kirkkonu	Lempäälä	Nokia	Koko maa	Kunta-tyyppi
Euroa per lapsi	2021	2021	2021	2021	2021	2021		
Palvelutuotanto ilman tiloja, kulut	10 850	9 351	9 193	19 968	9 962	8 162	10 084	10 188
Palvelutuotanto ilman tiloja, tulot	1 382	1 424	1 537	3 050	1 421	1 413	1 340	1 430
Toimintakate ilman tiloja	9 468	7 927	7 656	16 918	8 541	6 749	8 744	8 758
Vuokra- ja erittelemättömät kulut	85	83	449	132	42	98	98	134
Poistot ja arvonalentumiset	44	0	15	434	0	9	91	93
Tilojen kustannus	130	83	463	567	42	106	188	227
Vuokra- ja erittelemättömät tuotot (ulkoiset)	0	0	15	18	1	4	7	7
Sisäiset kulut	3 188	3 281	2 793	2 684	3 703	2 958	2 566	2 564
Sisäiset tuotot	0	0	0	1	0	0	16	2
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	11	1
Vyörytyskulut	1 230	716	543	503	501	0	497	477
Vyörytystuotot	-753	0	0	0	0	0	60	4
Muut erät	5 171	3 997	3 322	3 169	4 203	2 954	2 969	3 027
Nettokäyttökustannus	14 768	12 006	11 441	20 653	12 785	9 810	11 901	12 012

- Toimintakate ilman tiloja on hiukan verrokin yläpuolella, mutta yhtälön muuttua negatiiviseksi tilojen mukaan ottaminen tarkasteluun.
- Päiväkotien palveluverkkoa on tiivistettävä. Yksityinen toiminta keventää kunnallista toimintaa.

Perhepäivähoito ja muu varhaiskasvatus

Perhepäivähoito	Nurmijär Vihti	Tuusula	Kirkkonu	Lempäälä	Nokia	Koko maa	Kunta-tyyppi
Euroa per lapsi	2021	2021	2021	2021	2021	2021	
Palvelutuotanto ilman tiloja, kulut	9 839	7 947	11 983	13 278	5 882	6 347	8 982
Palvelutuotanto ilman tiloja, tulot	1 413	1 025	1 543	0	662	755	950
Toimintakate ilman tiloja	8 426	6 922	10 440	13 278	5 220	5 592	8 032
Vuokra- ja erittelemättömät kulut	41	60	10	12	23	47	91
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	4	0	0	21
Tilojen kustannus	41	60	10	16	23	47	112
Vuokra- ja erittelemättömät tuotot (ulkoiset)	0	0	0	0	0	0	29
Sisäiset kulut	48	0	351	31	11	771	711
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	0	7
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytyskulut	963	200	-92	636	366	0	403
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	48
Muut erät	1 011	200	259	667	376	771	1 030
Nettokäyttökustannus	9 478	7 182	10 710	13 961	5 619	6 410	11 859
	2 949	1 697	2 337	2 501	1 824	2 128	3 037
							16
							46 929

Muu varhaiskasvatus	Nurmijär Vihti	Tuusula	Kirkkonu	Lempäälä	Nokia	Koko maa	Kunta-tyyppi
Euroa per lapsi	2021	2021	2021	2021	2021	2021	
Palvelutuotanto ilman tiloja, kulut	1 084	864	2 172	1 656	1 179	1 832	1 171
Palvelutuotanto ilman tiloja, tulot	42	3	1	0	73	0	27
Toimintakate ilman tiloja	1 042	861	2 172	1 656	1 106	1 832	1 144
Vuokra- ja erittelemättömät kulut	1	0	23	1	7	0	2
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	21	0	0	1
Tilojen kustannus	1	0	23	22	7	0	3
Vuokra- ja erittelemättömät tuotot (ulkoiset)	0	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	71	51	35	48	79	8	44
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Vyörytyskulut	107	26	105	13	128	0	23
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	1
Muut erät	179	77	141	61	208	8	65
Nettokäyttökustannus	1 221	939	2 335	1 739	1 321	1 840	1 212

- Myös perhepäivähoito (mihin kuuluu ryhmäperhepäivähoito) on keskimääräistä kalliimpi, toimintakate on Kirkkonummen ja Tuusulan jälkeen kallein, tilakustannukset ovat koko joukon suurimmat.
- Muu varhaiskasvatus on edullisimmasta päästä ja jatkamisen, jopa kasvattamisen arvoinen kokonaisuus.

Varhaiskasvatus yhteensä – ja esiopetus

	2 075	1 375	1 658	2 074	1 156	1 770	229 191	35 977
Varhaiskasvatus yhteensä	Nurmijär Vihti		Tuusula	Kirkkonu	Lempäälä	Nokia	Koko	Kunta-
Euroa per lapsi	2021	2021	2021	2021	2021	2021	maa	tyyppi
Palvelutuotanto ilman tiloja, kulut	12 364	10 391	12 405	21 791	11 526	10 211	11 754	11 479
Palvelutuotanto ilman tiloja, tulot	1 443	1 420	1 538	2 971	1 482	1 357	1 372	1 424
Toimintakate ilman tiloja	10 922	8 971	10 867	18 820	10 045	8 854	10 382	10 054
Vuokra- ja erittelemättömät kulut	85	83	458	130	52	93	100	132
Poistot ja arvonalentumiset	43	0	14	449	0	8	87	89
Tilojen kustannus	128	83	471	579	52	101	187	221
Vuokra- ja erittelemättömät tuotot (ulkoiset)	0	0	14	17	1	4	9	6
Sisäiset kulut	3 209	3 282	2 712	2 673	3 560	2 785	2 509	2 502
Sisäiset tuotot	0	0	0	1	0	0	16	2
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	10	1
Vyörytyskulut	1 376	739	658	522	694	0	522	503
Vyörytystuotot	-734	0	0	0	0	0	60	6
Muut erät	5 319	4 021	3 355	3 177	4 252	2 781	2 935	2 990
Nettokäyttökustannus	16 369	13 074	14 693	22 576	14 349	11 736	13 504	13 265

	585	399	456	540	342	455	58 537	9 379
Esiopetus	Nurmijär Vihti		Tuusula	Kirkkonu	Lempäälä	Nokia	Koko	Kunta-
Euroa per oppilas	2021	2021	2021	2021	2021	2021	maa	tyyppi
Palvelutuotanto ilman tiloja, kulut	4 584	3 631	3 740	6 839	5 912	4 190	5 179	4 399
Palvelutuotanto ilman tiloja, tulot	71	324	133	23	628	224	254	135
Toimintakate ilman tiloja	4 513	3 307	3 607	6 816	5 284	3 966	4 925	4 264
Vuokra- ja erittelemättömät kulut	20	11	10	10	8	55	49	46
Poistot ja arvonalentumiset	32	0	0	26	0	0	31	14
Tilojen kustannus	52	11	10	36	8	55	80	60
Vuokra- ja erittelemättömät tuotot (ulkoiset)	0	0	0	0	0	3	3	0
Sisäiset kulut	506	2 231	1 010	2 118	3 000	1 925	1 528	1 556
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	0	24	1
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	13	0
Vyörytyskulut	672	246	239	184	110	0	435	266
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	23	14
Muut erät	1 178	2 477	1 249	2 303	3 110	1 923	1 900	1 807
Nettokäyttökustannus	5 743	5 794	4 866	9 155	8 402	5 944	6 906	6 132

- Varhaiskasvatus osa-alueineen on Kirkkonummen jälkeen kallein.
- Esiopetus, jota ollaan siirtämässä varsin laajasti osaksi perusopetusta, käsittää Nurmijärvellä 585 lapsen joukon ja on lasta kohden hyvin edullinen.
- Myös esiopetuksessa tilakustannus on iso.

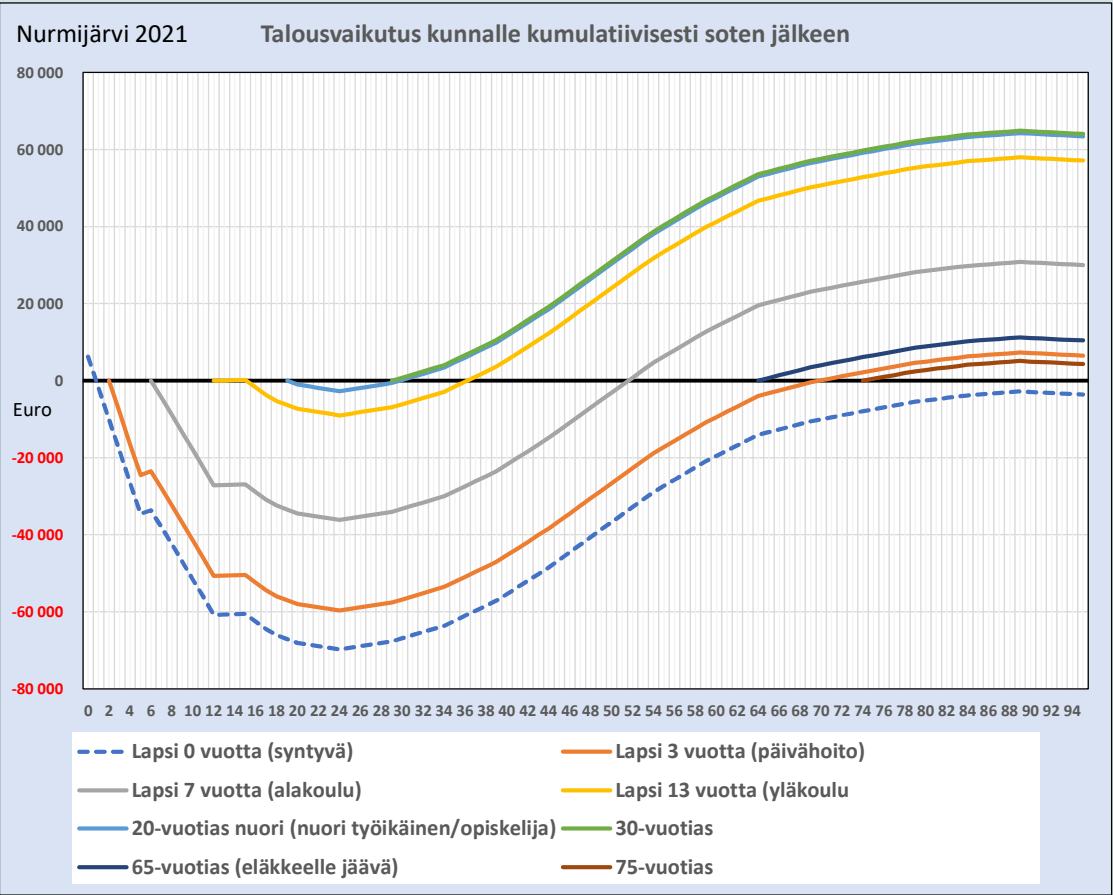
Perusopetus ja ap/ip-toiminta

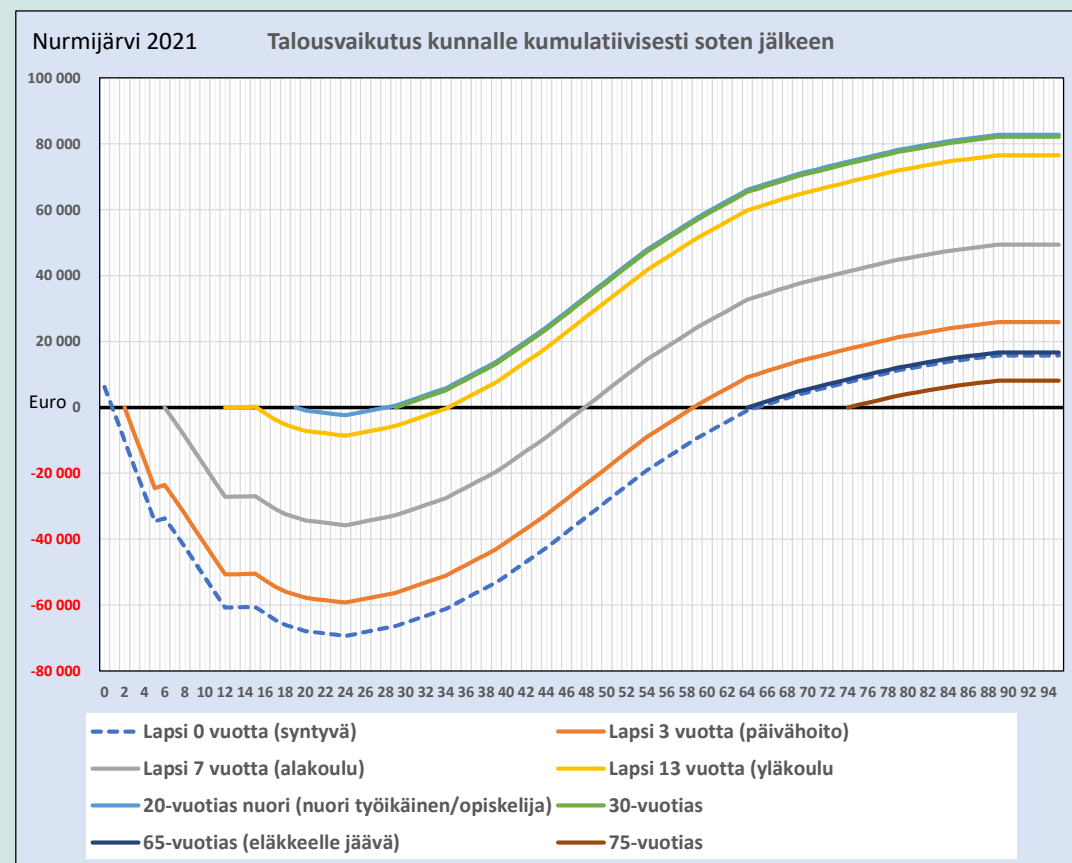
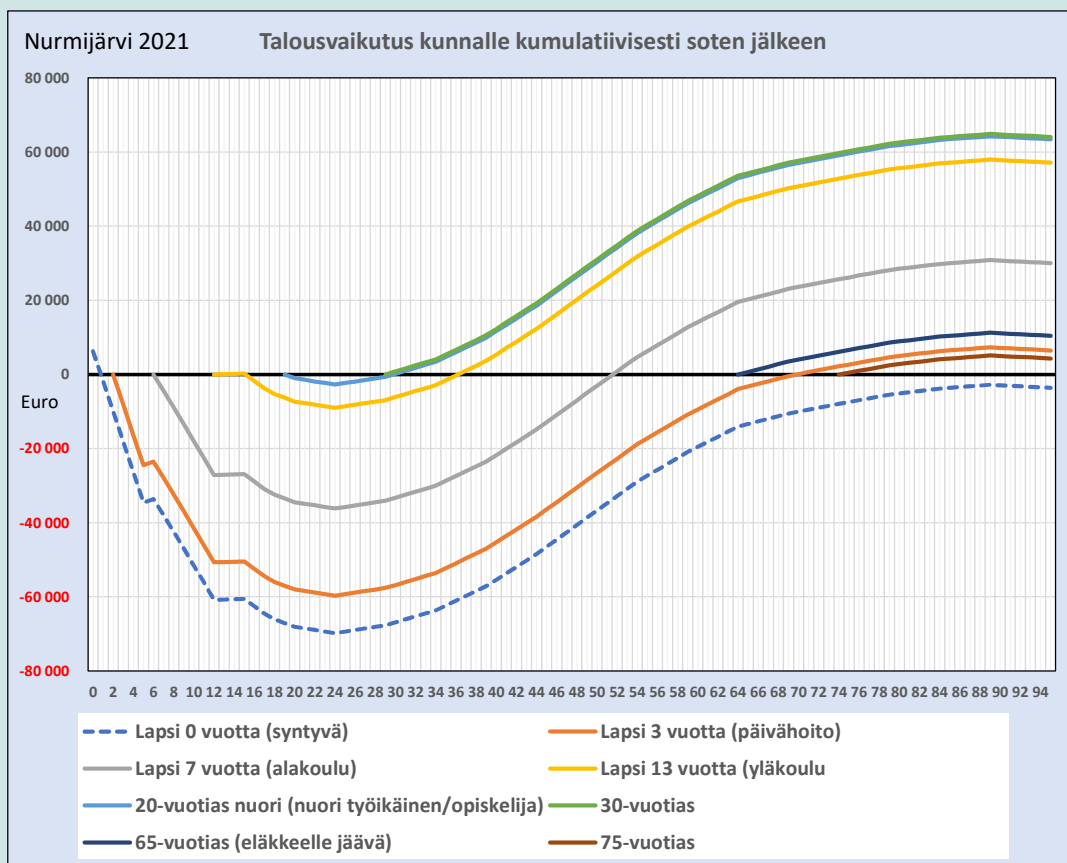
	5 773	3 705	5 027	4 959	3 510	4 224	548 891	89 274
Perusopetus ja aamu- ja iltapäivätoiminta Nurmijär Vihti	Tuusula		Kirkkonu	Lempäälä	Nokia	Koko		Kunta-
Euroa per oppilas	2021	2021	2021	2021	2021	2021	maa	tyyppi
Palvelutuotanto ilman tiloja, kulut	6 576	6 195	7 370	6 888	6 033	6 260	7 554	6 691
Palvelutuotanto ilman tiloja, tulot	399	519	1 195	537	436	466	602	602
Toimintakate ilman tiloja	6 177	5 676	6 175	6 351	5 597	5 794	6 952	6 089
Vuokra- ja erittelemättömät kulut	97	61	584	22	100	106	112	166
Poistot ja arvonalentumiset	56	0	128	264	0	22	143	148
Tilojen kustannus	153	61	712	286	100	128	254	315
Vuokra- ja erittelemättömät tuotot (ulkoiset)	6	0	6	4	1	5	12	12
Sisäiset kulut	2 798	3 158	2 568	3 659	2 708	2 574	2 525	2 567
Sisäiset tuotot	0	0	0	9	0	0	21	10
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	4	0
Vyörytyskulut	708	334	459	603	37	0	332	371
Vyörytystuotot	-421	0	6	220	0	0	19	-3
Muut erät	3 922	3 492	3 015	4 029	2 745	2 570	2 801	2 919
Nettokäyttökustannus	10 251	9 229	9 902	10 667	8 442	8 492	10 007	9 322

- Myös perusopetus on kallis.
- Perusopetuksen tilat eivät ole aivan samalla tasolla kuin varhaiskasvatuksessa, mutta niitäkin joudutaan tarkastelemaan.

FCG.

Kasvun hinta

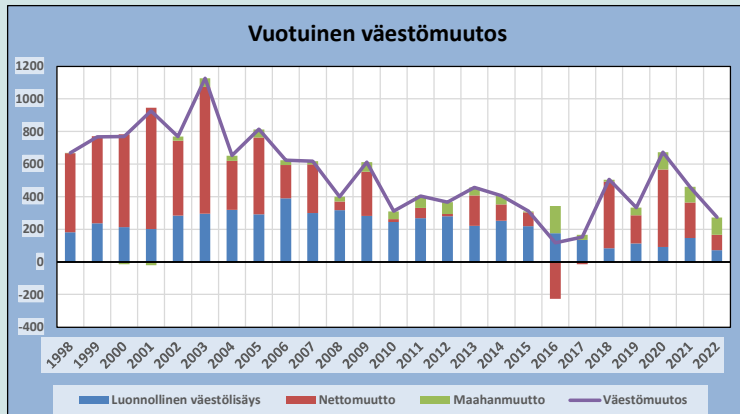
- Nykyisellä veroprosentilla ja korkeammalla veroprosentilla

Veroprosentilla tai palvelurakenteen kustannuksella on väliä

Nykyiset veroprosentit																	
	Kempele	Sipoo	Espoo	Vantaa	Luoto	Kaarina	Lempäälä	Tampere	Järvenpää	Nokia	Pirkkala	Kerava	Nurmijärvi	Oulu	Kangasala	Lieto	Tuusula
0-vuotias	55	101	101	64	32	77	74	62	70	59	101	101	101	69	101	101	101
3-vuotias	54	101	101	59	36	62	59	58	63	55	101	101	70	62	101	78	101
7-vuotias	46	101	56	46	37	48	48	48	50	44	90	70	52	50	55	48	57
13-vuotias	33	46	42	33	20	37	38	35	38	33	45	47	37	37	42	37	42
20-vuotias	32	35	34	30	20	35	35	30	35	32	40	39	30	33	38	37	36
Prosenttiyksiköllä nostettu veroprosentti																	
	Kempele	Sipoo	Espoo	Vantaa	Luoto	Kaarina	Lempäälä	Tampere	Järvenpää	Nokia	Pirkkala	Kerava	Nurmijärvi	Oulu	Kangasala	Lieto	Tuusula
0-vuotias	50	101	68	57	30	59	55	56	59	53	101	101	65	59	86	57	70
3-vuotias	50	101	61	53	35	55	53	53	56	50	101	100	59	56	63	53	62
7-vuotias	43	62	51	43	35	45	45	45	47	42	55	56	48	47	50	45	52
13-vuotias	31	43	40	31	20	35	36	33	35	31	42	43	35	35	39	34	39
20-vuotias	30	32	31	28	20	33	33	29	32	30	37	35	29	31	35	34	33

Nurmijärven kunta – toteutunut ja ennustettu kasvu (Tilastokeskus)

Nurmijärvi	2013	2018	2022E	2025	2030	2040	2013-22E:013-22E/v	2013-2E 013-22E/v	2022E-25 :022E-25/v	2022E-25 :022E-25/v	2022E-25 :022E-25/v	2022E-25/v		
Asukasluku	41 178	42 159	44 437	45 488	47 039	49 637	3 259	362	7,9 %	0,9 %	1 051	210	2,4 %	0,5 %
0-5 päivähoito	3 426	3 017	2 818	2 966	3 063	3 067	-608	-68	-17,7 %	-2,0 %	148	21	5,3 %	0,8 %
6 esiopetus	621	596	548	517	560	558	-73	-8	-11,8 %	-1,3 %	-31	-4	-5,7 %	-0,8 %
7-12 alakoulu	3 918	3 955	3 732	3 519	3 337	3 515	-186	-21	-4,7 %	-0,5 %	-213	-30	-5,7 %	-0,8 %
13-15 yläkoulu	1 922	1 982	2 006	1 914	1 768	1 791	84	9	4,4 %	0,5 %	-92	-13	-4,6 %	-0,7 %
16-18 lukio/toinen aste	1 837	1 893	1 872	1 944	1 863	1 720	35	4	1,9 %	0,2 %	72	10	3,8 %	0,5 %
19-23 nuoret työikäiset ja	1 913	1 976	1 982	2 058	2 105	1 805	69	8	3,6 %	0,4 %	76	11	3,8 %	0,5 %
24-64 työssäkäyvät	21 950	22 279	23 622	23 933	24 320	25 217	1 672	186	7,6 %	0,8 %	311	44	1,3 %	0,2 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	3 600	4 280	4 383	4 439	4 969	5 386	783	87	21,8 %	2,4 %	56	8	1,3 %	0,2 %
75-84 eläkkeellä olevat	1 575	2 097	2 710	3 226	3 668	4 266	1 135	126	72,1 %	8,0 %	516	74	19,0 %	2,7 %
85... ikääntyneet	416	590	775	972	1 386	2 312	359	40	86,3 %	9,6 %	197	28	25,4 %	3,6 %
Huoltosuhde	2013	2018	2022E	2025	2030	2040	2013-22E:013-22E/v	2013-2E 013-22E/v	2022E-25 :022E-25/v	2022E-25 :022E-25/v	2022E-25 :022E-25/v	2022E-25/v		
Nurmijärvi	54,7	58,8	57,9	59,2	62,7	69,2	3	0	5,8 %	0,6 %	1	0	2,3 %	0,3 %
Verokit	55,4	62,1	64,4	65,4	67,9	73,2	9	1	16,3 %	1,8 %	1	0	1,6 %	0,2 %
Kuntien ka	62,8	72,8	81,3	87,1	92,9	96,7	19	2	29,6 %	3,3 %	6	1	7,1 %	1,0 %
Mediaani-ikä	2012	2018	2022E	2025	2030	2040	2013-22E:013-22E/v	2013-2E 013-22E/v	2022E-25 :022E-25/v	2022E-25 :022E-25/v	2022E-25 :022E-25/v	2022E-25/v		
Nurmijärvi	38,0	40,0	41,0	42,0	43,0	45,0	3	0	7,9 %	0,9 %	1	0	2,4 %	0,3 %
Verokit ka	39,6	41,0	42,3	43,5	45,0	46,9	3	0	6,7 %	0,7 %	1	0	2,9 %	0,4 %
Koko maa ka	46,4	48,3	50,2	51,7	53,0	54,4	4	0	8,4 %	0,9 %	1	0	2,9 %	0,4 %
Asi.	2022M12*	44 437		Muutos kpl ja sijaluku koko maassa 2017-2022		2 427	12	Muutos %:ia ja sijaluku koko maassa 2017-2022		5,78 %	14			

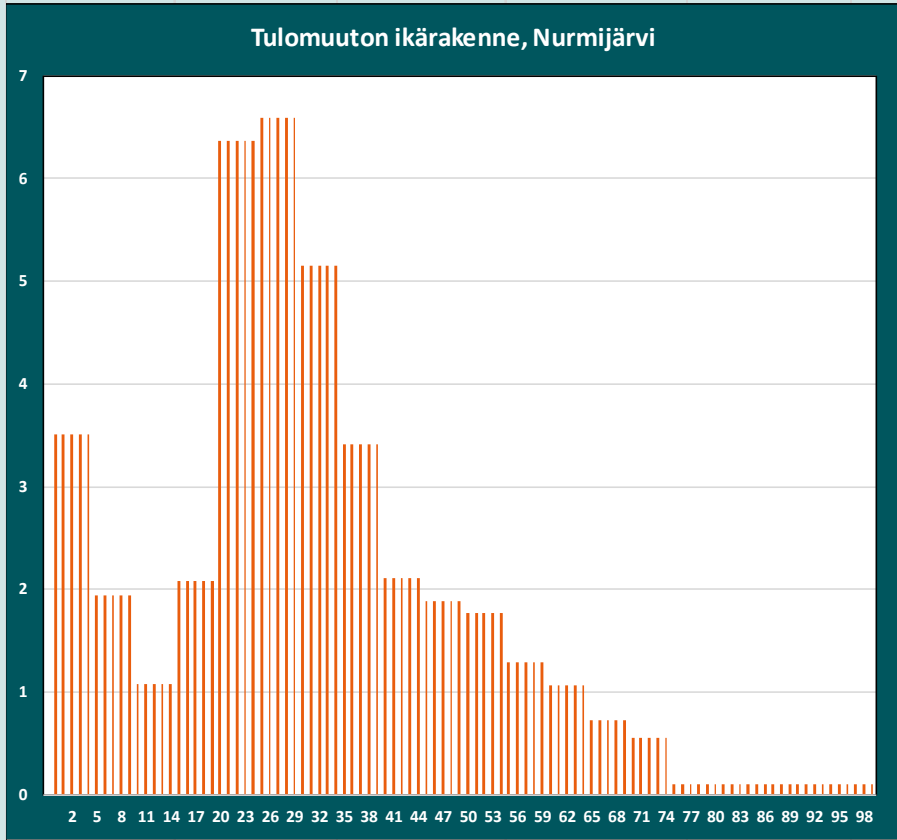
- Nurmijärven asukasluku on kasvanut erittäin nopeasti – kasvu on ollut lähes prosenttiyksikön vuodessa kymmenen vuoden jaksolla.
- Kasvu on ollut määrällisesti sijaluvulla 12 ja suhteellisesti sijaluvulla 14.
- Kunnan väestön ikärakenne on edelleen erittäin edullinen, mutta se kasvaa nopeasti kuten muissakin kehyskunnissa.
- Tulevien vuosien aikana väestö ikäännyy ja ikääntyvä väestö tarvitsee kunnalta erilaisia palveluita kuin mitä aiemmin ja määrällisesti enemmän niitä palveluita, joita jo nyt tuotetaan.
- Nuorten ikäryhmissä on varaa sopeuttaa.
- Keskeistä on myös se, mihin kuntaan muuttavat ikääntyneet muuttavat.
- Nurmijärven muuttajien ikäprofiili poikkeaa hiukan kehyskuntien profiilista, muutto jakaantuu useille ikäluokille eikä ole pelkästään pistemäistä opiskelijoiden pois muuttoa. Opiskelijaikäisten paluumuutto voi olla havaittavissa oleva trendi. Ikääntyneitä Nurmijärvelle ei muuta samassa tahdissa.
- Kasvu on ollut yhtäjaksoista pois lukien vuosi 2016, jolloin kuntien välinen nettomuutto käänsi asukasluvun kasvun negatiiviseksi.
- Kasvu on koostunut kuitenkin jatkuvasti maan sisäisestä muuttovoitosta, maahanmuutosta ja syntyneiden enemmyydestä kuolleisiin nähden.
- Tälläkin asukasluvun kehityksellä tarkasteltuna kunnan talous on ollut alijäämäinen ja kehitys näyttää jatkuvan – vaikka väestön kasvua pidetäänkin hyvänä ja kunnan tavoitteen mukaisesti kasvua pitäisi kiihdyttää 1,5:een prosenttiyksikköön vuodessa.
- Koronavuonna 2020 kaikki asukasluvun muutosta muuttavat erät olivat kaikkina neljänneksinä positiiviset, mutta koronan poistuttua komponentit vakiintuivat lähelle mennyttä kehitystä.
- Kumulatiivisessa tarkastelussa Nurmijärvelle on muuttanut työllisiä, mutta myös eläkeikäisiä. Kolmas osakokonaisuus muuttajista on työttömiä.

→ Kuntaan muutto on kohdistunut lapsiperheisiin
 → Kuntaan muuttaa työssäkäyviä, mutta ikärakenteessa on myös ikääntyneitä
 → millaisia asuntoja rakennetaan, minne Nurmijärven osiin? Rakentaako ikääntynyt omakotitaloa?

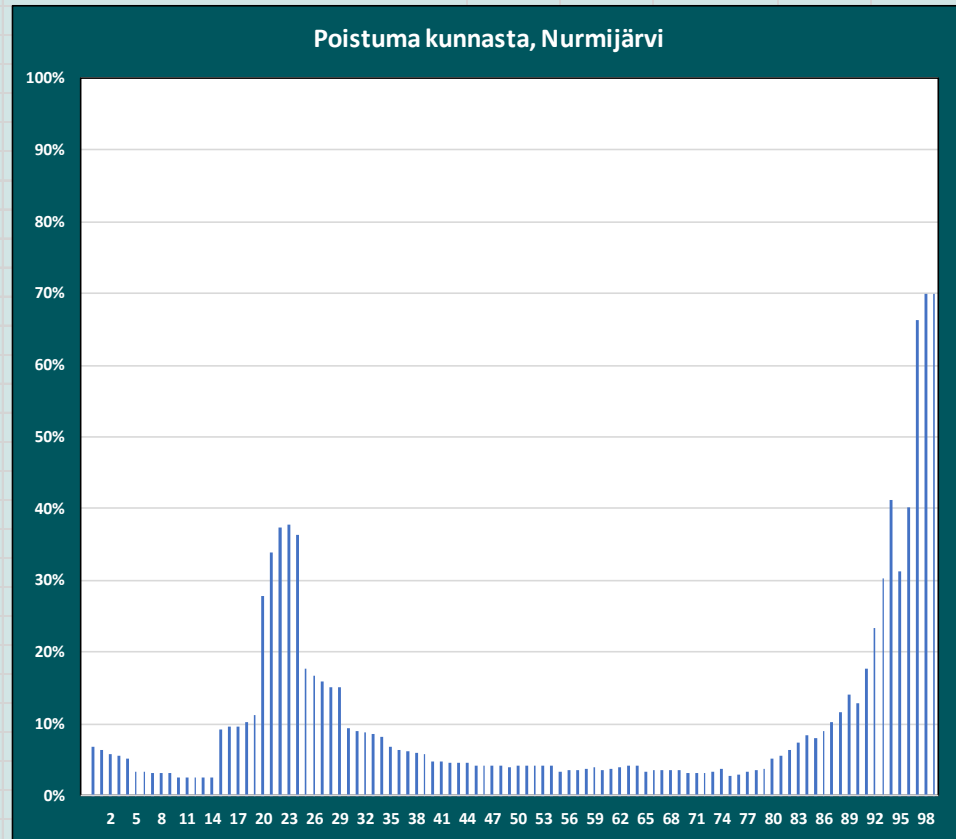
Nurmijärven muuttajien profiili – muuttajat ikäryhmittäin

Tämä on kunnan tulomuuttajien ikäjakauma

Tulomuuton ikärakenne, Nurmijärvi

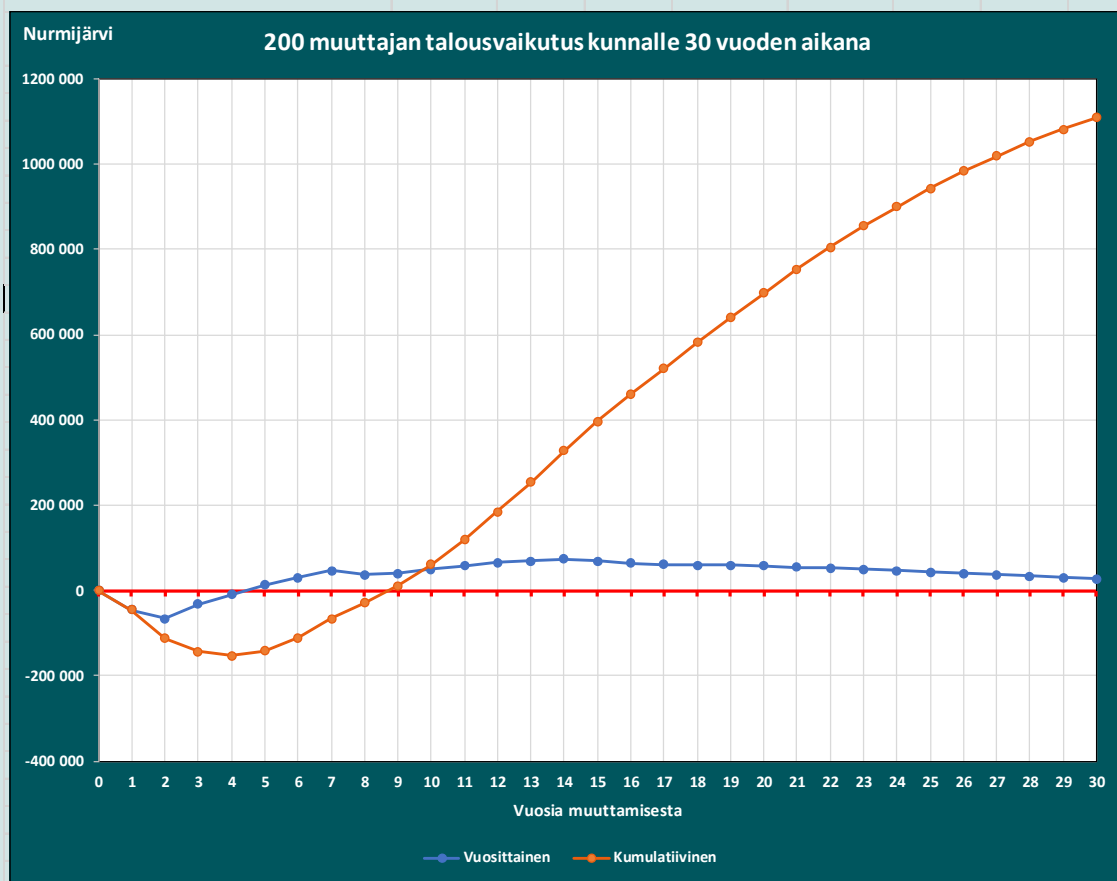
Näin monta prosenttia kustakin ikäluokasta poistuu kunnasta vuoden aikana (kuolleisuus + kunnasta- ja maastamuuttoalttius)

Poistuma kunnasta, Nurmijärvi

- Eniten kuntaan muuttaa alle eläkeikäisiä, joita taas muuttaa kunnasta eniten pois. Miksi?
- Tästä huolimatta kunnan ikärakenne muuttuu nopeasti.
- Muuttavatko kuntaan jäävät ikääntyneet jonnekin jostakin?

Kuntaan muuttavien profiilin mukainen kumulatiivinen tarkastelu euroissa

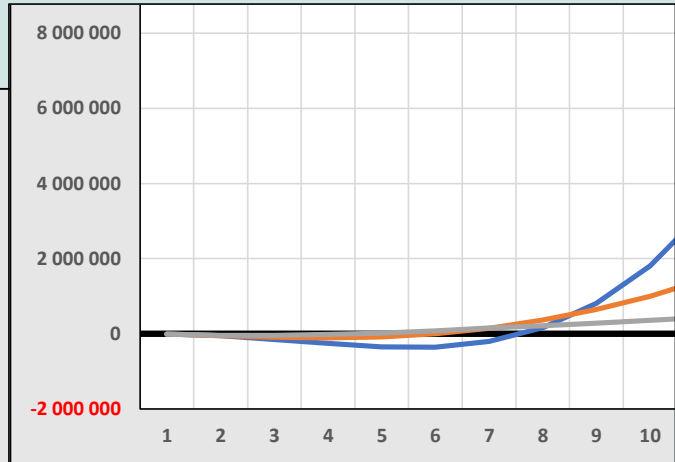
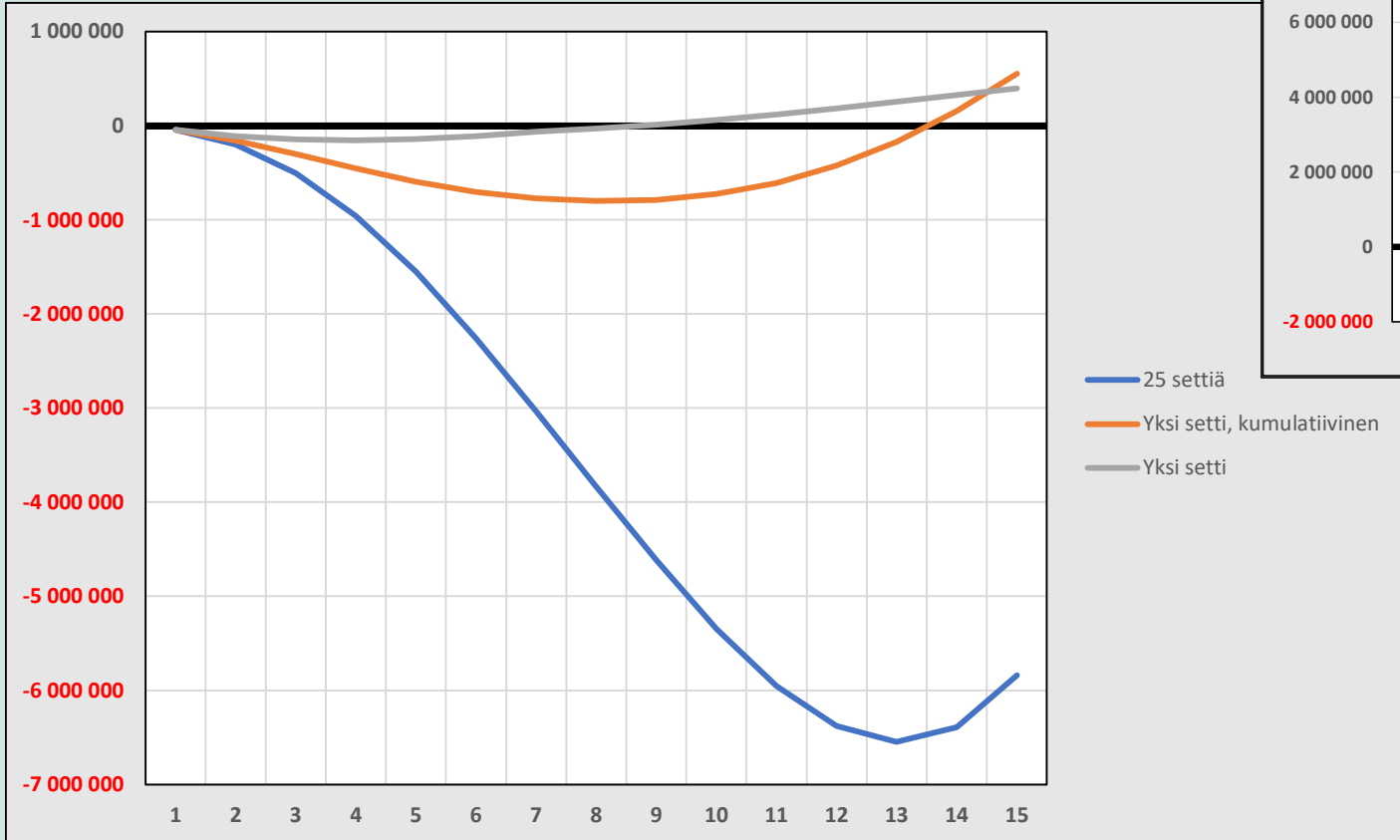
Vuosia kuntaan muuttamisesta	Vuosittainen talousvaikutus	Kumulatiivinen talousvaikutus	Muuttaneita vielä kunnassa
1	-45 232	-45 232	200
2	-66 740	-111 972	175
3	-31 630	-143 602	157
4	-9 594	-153 196	143
5	12 063	-141 133	131
6	30 058	-111 075	122
7	45 720	-65 356	114
8	36 744	-28 611	107
9	40 488	11 877	100
10	49 321	61 198	95
11	57 842	119 039	90
12	65 130	184 169	85
13	69 671	253 841	80
14	73 671	327 512	76
15	68 785	396 297	71
16	64 642	460 939	67
17	60 306	521 246	63
18	59 934	581 180	59
19	59 237	640 416	55
20	57 683	698 099	51
21	55 347	753 446	48
22	52 519	805 965	45
23	49 103	855 068	42
24	45 791	900 859	40
25	42 617	943 476	38
26	39 604	983 080	36
27	36 114	1 019 193	34
28	32 938	1 052 132	32
29	30 048	1 082 179	31
30	27 415	1 109 594	29

- Nykyisellä muuttajien profiililla ja tulojen ja menojen rakenteella mitattuna muuttajajoukko alkaa rahoittaa kunnan kassaa noin yhdeksäntenä vuonna muuttamisesta. Tässä vaiheessa muuttajien volyymistä on enää noin puolet jäljellä.
- Tulos kunnan kannalta olisi parempi, jos tuloja tulisi enemmän (valtionosuus, verotulot) tai jos menoja voitaisiin pienentää.
- Myös valtionosuuden omarahoitusosuus vaikuttaa tulokseen.

200 muuttajan ryhmä tulee kunnalle ylijäämäiseksi 8 vuoden kuluttua muuttamisesta, kun tarkasteltavana kuntana on Nurmijärvi

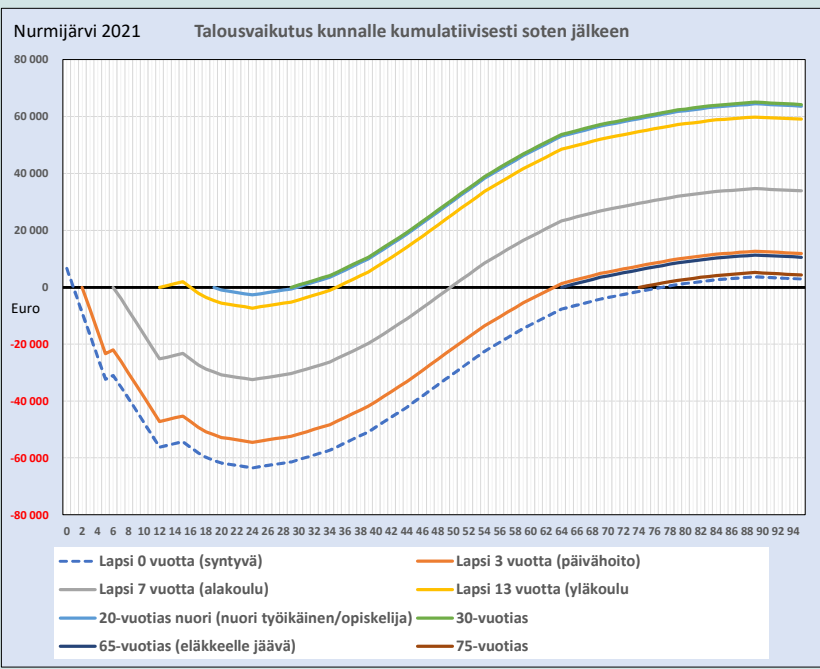
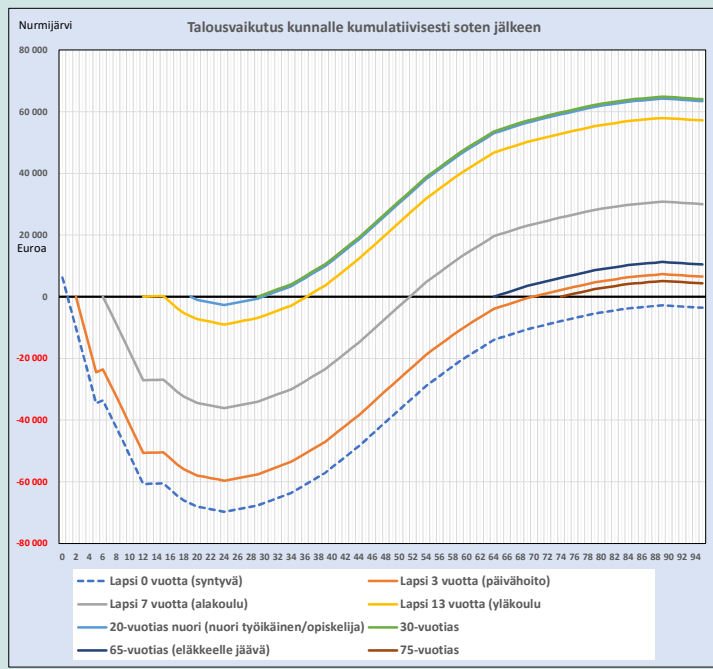
Esityksen nimi ja päivämäärä

Vuoden muuttajat, muuttajat *kumulatiivisesti*, 25:n vuoden muuttajatFCG.

- Jos edellisen dian tarkastelua laajennetaan niin, että kuntaan muuttavien "settejä" lasketaan kumulatiivisesti yhteen, niin vuoden yksi jälkeen kuntaan muuttavien samanlaisten profiilien ja määrien vaikutus johtaa siihen, että vasta 13:ntena vuotena muuttoliikkeen kumulatiivinen kustannus kääntyy kohden nollaviivaa.
- Jos muutosta haluttaisiin pienentää esimerkiksi veroprosenttia nostamalla, yhden veroprosenttiyksikön nousu nykyisellä menotulo -tasolla riittäisi nostamaan kokonaisuuden positiiviseksi.

Kuinka ikäryhmäperusteisen valtionosuuden nosto vaikuttaisi?

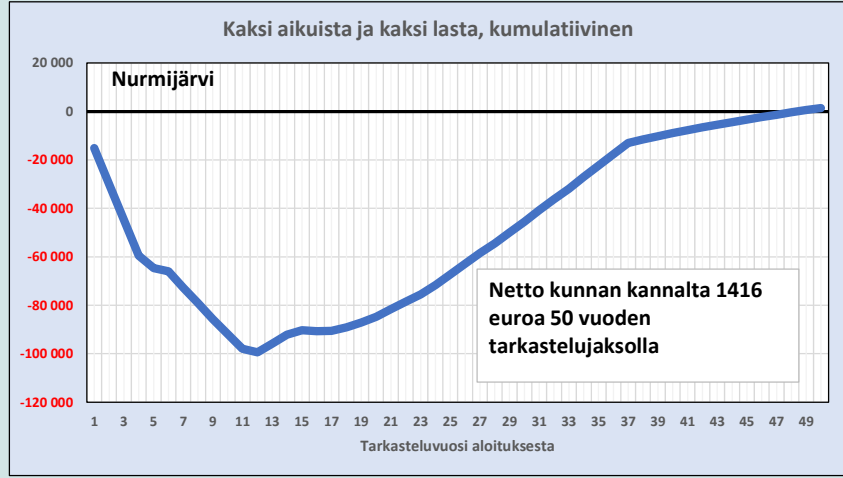
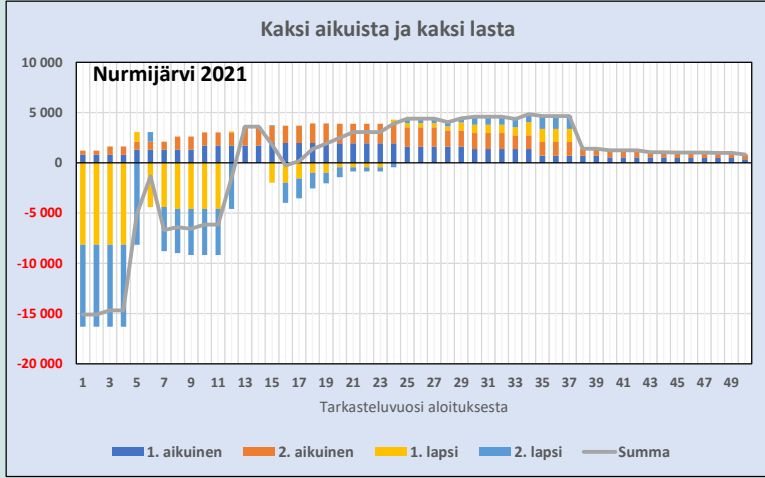
Milloin ylijäämäiseksi?	
0-vuotias	101
3-vuotias	70
7-vuotias	52
13-vuotias	37
20-vuotias	30

Milloin ylijäämäiseksi?	
0-vuotias	78
3-vuotias	64
7-vuotias	50
13-vuotias	35
20-vuotias	30

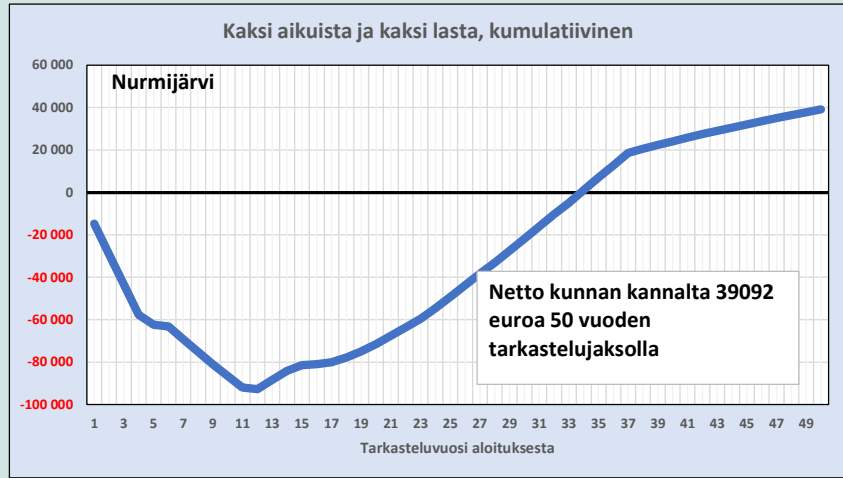
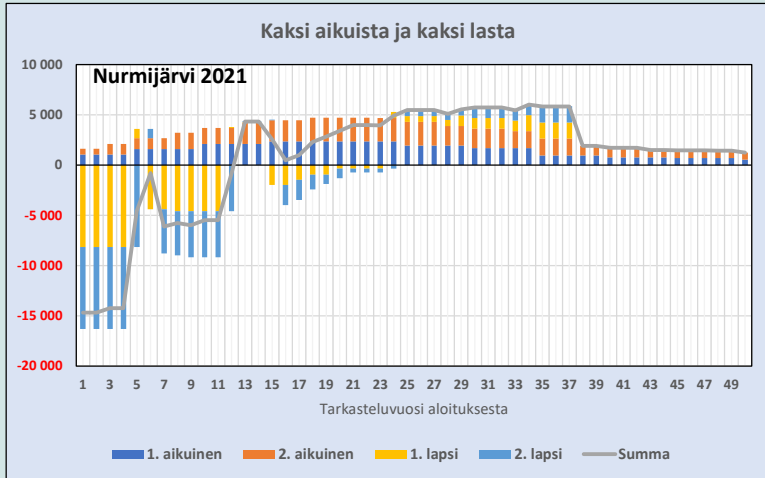
Ikärakenne:	2022 tasolla	Korotettu	Korotus
Ikä 0-5	7 692,93	8 077,58	384,65
Ikä 6	8 162,12	8 570,23	408,11
Ikä 7-12	6 807,94	7 148,34	340,40
Ikä 13-15	11 668,91	12 252,36	583,45
Ikä 16-18 (ehdotus 16 ja vanhempi)	60,00	63,00	3,00
Ikä 19-64	-	-	-
Ikä 65-74	-	-	-
Ikä 75-84	-	-	-
Ikä 85+	-	-	-

- Perustilanteessa kunnassa syntynyt on koko jakson ajan kunnalle rahoitettava – menot ovat tuloihin nähden liian suuret.
- Suurin ”monttu” syntyy juuri nuorimmissa ikäluokissa ja heidän palveluihinsa.
- 5%:n nosto nuorimpien ikäluokkien valtionosuuksiin lyhentäisi omarahoitusosuutta.
- Tarkastelu ei ota huomioon muutoksen vaikutusta (kasvavaan) omarahoitusosuuteen.
- Vastasyntyneestä viisi vuotiaaseen merkitys olisi 2.304 euroa.

Kuntaveron noston merkitys 2+2 perheellä

Muuttava Kokoontulo	Minkä ikäinen muuttaess: vuotta asuu	Montako	Muuttaa pois	
2+2	1+0	31	50	81
	2+0	28	50	78
	0+1	2	37	39
	0+2	1	37	38
Tarkastelu aika			50	
Kumulatiivisesti Euroina				
	1+0	61 748		
	2+0	62 078		
	0+1	-56 475		
	0+2	-65 934		
	Summa	1 416		

Muuttava Kokoontulo	Minkä ikäinen muuttaess: vuotta asuu	Montako	Muuttaa pois	
2+2	1+0	31	50	81
	2+0	28	50	78
	0+1	2	37	39
	0+2	1	37	38
Tarkastelu aika			50	
Kumulatiivisesti Euroina				
	1+0	77 037		
	2+0	77 313		
	0+1	-52 747		
	0+2	-62 510		
	Summa	39 092		

Yhteenvedo muuttoliikkeen hinnasta

- Nykyisellä menojen ja tulojen rakenteella Nurmijärven olisi saatava nuorimpien nurmijärveläisten palvelurakenne niin edulliseksi kuin se lain mukaan on mahdollista. Jos palveluiden hajauttaminen johtaisi tähän, niin palveluita hajautetaan, jos keskittäminen johtaisi parempaan, palveluita keskitetään. Esimerkiksi kouluissa Nurmijärven koulut ovat niin suuria, että suuruus tuo niihin minimi tuntijaollakin valinnan mahdollisuutta.
- Varhaiskasvatuksen tilat ovat hajanaiset ja niitä on tarkasteltava.
- Vanhempien nurmijärveläisten palvelut ovat melko laajat, varsinkin vapaa-ajan palvelut.
- Tuloja keräämällä lisää saataisiin yhtälö myös täytettyä. Kunnan olisi oltava samassa rintamassa muiden kehyskuntien kanssa vaatimassa valtionosuuden uudelleen jakoa niin, että se tasaisi paremmin kasvun kustannukset. Velkaantuminen on perusteltua silloin, jos velkaannutaan kuntaan muuttavien vuoksi ja saadaan kuntaan muuttavat maksamaan palveluiden laajennuksesta velan lyhennyksinä.
- Verotulojen kasvu on nopein tie, mutta siitä on muita seurauksia kuntien välisessä kilpailussa ja kuntalaisten ostovoimassa.

FCG.

Painetarkastelu

- Painetarkastelussa nolla-vaihtoehto perustuu tilastokeskuksen ennakoimaan väestönkasvuun 2022-2030 kuitenkin niin, että vuoden 2022 väestön lopullinen kasvu on ”otettu kiinni” tilastokeskuksen kasvussa – 2023 jne perustuu tilastokeskuksen ennusteeseen.
- Vertailulaskenta perustuu kunnan omaan väestötavoitteeseen 1,5% vuodessa. Kasvu jaetaan ikäryhmittäin samassa suhteessa, mitä ikäryhmät edustavat nyt. Kasvun oletetaan kertyvän kuten nyt eri kunnan osiin.
- Toimintakatteeseen vaikuttava tulojen kasvu perustuu asukaskohtaiseen trendiin, näin suuremmassa kasvussa toimintakatteen kasvu sisältää myös tonttimyynnin kasvun. Toisaalta toimintakatteen kasvu on jo nyt liian suurta rahoittavien tulojen kasvuun verrattuna, joten toimintakatteen kasvu heikentää tulosta ison kasvun vuoksi enemmän kuin pienemmän kasvun vuoksi.
- Verotulot kasvavat Kuntaliiton kehikon mukaisesti kuitenkin niin, että väestön kasvu tuo lisää verotuloja isommassa kasvussa. Verotuloarviossa EI ole otettu huomioon Kuntaliiton uusinta kasvua, koska liiton ja VM:n arvioiden välillä on tällä hetkellä 300 miljoonan euron ero.
- Kiinteistöverotuloissa asukaskohtainen kiinteistövero kasvatetaan trendin vuotuisella lisäyksellä ja saatu tulos euroa/asukas kasvaa asukasluvun kasvaessa. Investoinneissa nolla-vaihtoehdossa noudatetaan kunnan hyväksymää investointien suunnittelua, kiihtyvässä kasvussa operatiivinen johto on arvioinut seuraavat kasvut investointeihin:

Muutos investointeihin:

- Kunnallistekniikka edellyttää sitä, että uusien alueiden investointimenoja kasvatetaan noin 10 milj. eurolla / vuosi. Tässä luvussa ei ole huomioitu esim. kasvavien liikennemäärien vaikutusta tieverkon ylläpitämiseen ja parantamiseen.
- Olemassa olevaan infraan *pitäisi* investoida vuosittain 2-5 milj. euroa tuon 10 milj. euron lisäksi. Tällä hetkellä olemassa olevan infran korjaukseen käytetään alle miljoona euroa vuodessa. Korjausvelkaa on katuverkossa ja vesihuollossa. Tätä ei ole huomioitu riittävässä määrin nykyisessä investointiohjelmassa EIKÄ painelaskelmassa. Uuden infran lisääntyvät ylläpitokustannukset. Tämä otetaan painetarkastelussa huomioon osana toimintakatteen kasvutrendiä (on ehkä liian optimistinen)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
menossa oleva vuosi		+7,5mlj.	+ 9+12,5milj= 21,5milj (12,5milj tieverkkoon)	+ 10+12,5milj= 22,5milj (12,5milj tieverkkoon)	+8milj	+7milj	+10milj	+10milj

- 1,5 % väestönkasvua on laskettu seuraavalla laskennallisella asuntotuotantomäärällä (per vuosi)
  - omakotitalo: 100 asemakaava-alueet, 100 haja-alueelle
  - rivitalo: 25, paritalot 7
  - kerrostalo: 3
- Uusien alueiden kynnyskustannukset kuten vuosille 2025-2026 tieverkkoon 12,5milj+12,5milj (Luhtajoentie, Klaukkala). Tätä ei näy nykyisessä investointiohjelmassa
- Lainakannan korkokustannuksen ja poistojen lisääntyminen otetaan huomioon painelaskennassa.
- Organisaation henkilöresurssin lisääminen aikaansaamiseksi vaikuttaa maankäyttöön, asemakaavoitukseen, kunnallistekniikan suunnitteluun ja rakentamiseen, kiinteistö ja mittaukseen sekä rakennusvalvontaan. Jokaista tontintuotantoketjun osaa pitää kasvattaa samassa suhteessa, jotta mikään osio ei muodostu suppiloksi/tukkeeksi. Jo tällä hetkellä on rekrytointihaasteita.
- HUOM Uuden alueen tuottamisen tahti ei pysy 1,5 % kasvuvauhdin perässä käytännössä rahasta huolimatta : koko kaavaprosessin läpikäyminen tässä ajassa ei ole mahdollinen. Tämä edellyttäisi, että vuotuista asuntotuotantoa vastaava uusi alue saataisiin suunniteltua ja rakennettua joka vuosi vuodesta 2024 alkaen (kaavaprosessi 2024–2025, kunnallistekniikan suunnittelu 2026 ja rakentaminen 2027). Lisäksi tämä edellyttää, että tontit alkavat rakentua heti. Tarkastelu ei huomioi mahdollisia valituksia kaavaprosessin aikana, jotka hidastavat uuden alueen syntymistä.

Nurmijärvi	Trendi 2016-2021		17 054 verolisä		2,5%:n korkoennuste							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Perustilanne	43 663	44 127	44 437	44 799	45 154	45 495	45 827	46 149	46 455	46 754	47 044	
Asukasluku	19,75	19,75	19,75	7,11	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	
Veroprosentti												
Toimintakate 1000 e	-225 197	-217 849	-240 500	-104 826	-109 343	-114 516	-119 814	-123 987	-128 260	-132 653	-137 170	
Toimintakatteen muutos 1000 e	7 348	-22 651	135 674	-4 517	-5 172	-5 299	-4 172	-4 273	-4 394	-4 517		
...muutos %:ia	-3,3 %	10,4 %	-56,4 %	4,3 %	4,7 %	4,6 %	3,5 %	3,4 %	3,4 %	3,4 %	3,4 %	
Tuloverotulo 1000 e	180 605	186 283	196 530	91 171	84 165	87 337	91 064	94 298	97 610	101 017	104 522	
Kiinteistövero 1000 e	10 772	11 981	12 721	12 324	12 459	12 597	12 737	12 878	13 022	13 168	13 317	
Osuus yhteisöveron tuotosta	9 254	12 101	13 385	9 686	8 588	9 280	9 739	10 031	10 332	10 642	10 961	
Verotulot yhteensä 1000 e	200 631	210 366	222 636	113 180	105 213	109 214	113 539	117 207	120 965	124 828	128 800	
Valtionosuudet 1000 e	51 698	69 084	45 720	31 508	32 110	32 523	33 909	33 646	35 113	36 697	37 953	
...muutos 1000 e	17 386	-23 363	-14 212	602	413	1 386	-263	1 467	1 584	1 255		
...muutos %:ia	33,6 %	-33,8 %	-31,1 %	1,9 %	1,3 %	4,3 %	-0,8 %	4,4 %	4,5 %	3,4 %		
Verorahoitus yhteensä 1000 e	252 329	279 449	268 356	144 688	137 323	141 737	147 448	150 853	156 077	161 525	166 752	
...muutos 1000 e	27 120	-11 094	-123 668	-7 365	4 414	5 711	3 405	5 224	5 448	5 227		
...muutos %:ia	10,7 %	-4,0 %	-46,1 %	-5,1 %	3,2 %	4,0 %	2,3 %	3,5 %	3,5 %	3,2 %		
Käyttökate 1000 e	27 132	61 600	27 856	39 862	27 980	27 221	27 634	26 866	27 818	28 872	29 582	
Rahoitustuotot ja -kulut 1000 e	1 292	1 841	1 219	-2 040	-2 800	-3 679	-5 142	-6 461	-7 661	-8 375	-9 066	
Vuosikate 1000 e	28 424	63 442	29 075	37 822	25 180	23 542	22 492	20 405	20 157	20 497	20 517	
Poistot 1000 e	20 710	19 069	20 779	24 741	25 379	26 701	29 064	30 612	31 328	32 221	32 257	
Satunnaiset tulot ja menot 1000 e	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Yli-/alijäämä 1000 e	1 726	30 585	3 296	5 081	-200	-3 159	-6 571	-10 207	-11 172	-11 723	-11 740	
Kumulatiivinen jäämä 1000 e	40 073	43 109	46 405	51 486	51 286	48 127	41 555	31 349	20 177	8 454	-3 286	
Kumulatiivinen jäämä eur/as	918	977	1 044	1 149	1 136	1 058	907	679	434	181	-70	
Nettoinvestoinnit 1000 e	33 033	17 883	30 987	34 410	45 405	62 500	52 520	41 470	44 845	32 773	42 340	
Lainakanta 1000 eur	206 720	217 265	227 845	228 908	252 615	295 061	330 310	356 460	385 517	402 140	428 483	
Lainakanta eur/as	4 734	4 924	5 127	5 110	5 595	6 486	7 208	7 724	8 299	8 601	9 108	

Nurmijärvi	Trendi 2016-2021		17 054 verolisä		2,5%:n korkoennuste							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Perustilanne	43 663	44 127	44 437	45 104	45 780	46 467	47 164	47 871	48 589	49 318	50 058	
Asukasluku	19,75	19,75	19,75	7,11	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	
Veroprosentti												
Toimintakate 1000 e	-225 197	-217 849	-240 500	-104 826	-109 939	-115 796	-121 872	-126 930	-132 199	-137 685	-143 400	
Toimintakatteen muutos 1000 e	7 348	-22 651	135 674	-5 112	-5 857	-6 077	-5 058	-5 268	-5 487	-5 715		
...muutos %:ia	-3,3 %	10,4 %	-56,4 %	4,9 %	5,3 %	5,2 %	4,2 %	4,2 %	4,2 %	4,2 %	4,2 %	
Tuloverotulo 1000 e	180 605	186 283	196 530	91 171	83 577	87 004	90 809	94 778	98 922	102 375	105 926	
Kiinteistövero 1000 e	10 772	11 981	12 721	12 324	12 573	12 830	13 095	13 368	13 650	13 941	14 241	
Osuus yhteisöveron tuotosta	9 254	12 101	13 385	9 686	8 588	9 280	9 739	10 031	10 332	10 642	10 961	
Verotulot yhteensä 1000 e	200 631	210 366	222 636	113 181	104 739	109 114	113 643	118 178	122 904	126 958	131 129	
Valtionosuudet 1000 e	51 698	69 084	45 720	31 508	33 349	33 710	35 390	35 221	36 946	38 833	40 585	
...muutos 1000 e	17 386	-23 363	-14 212	1 841	361	1 680	-168	1 725	1 887	1 752		
...muutos %:ia	33,6 %	-33,8 %	-31,1 %	5,8 %	1,1 %	5,0 %	-0,5 %	4,9 %	5,1 %	4,5 %		
Verorahoitus yhteensä 1000 e	252 329	279 449	268 356	144 688	138 088	142 824	149 032	153 399	159 851	165 792	171 714	
...muutos 1000 e	27 120	-11 094	-123 667	-6 601	4 736	6 209	4 367	6 451	5 941	5 922		
...muutos %:ia	10,7 %	-4,0 %	-46,1 %	-4,6 %	3,4 %	4,3 %	2,9 %	4,2 %	3,7 %	3,6 %		
Käyttökate 1000 e	27 132	61 600	27 856	39 862	28 149	27 028	27 160	26 469	27 652	28 106	28 314	
Rahoitustuotot ja -kulut 1000 e	1 292	1 841	1 219	-2 041	-2 869	-4 177	-6 497	-8 497	-10 063	-11 253	-12 536	
Vuosikate 1000 e	28 424	63 442	29 075	37 821	25 280	22 851	20 663	17 972	17 589	16 853	15 778	
Poistot 1000 e	20 710	19 069	20 779	24 741	25 382	27 184	31 759	35 439	36 365	37 387	38 509	
Satunnaiset tulot ja menot 1000 e	0	0	0	0	350	350	350	350	350	350	350	
Yli-/alijäämä 1000 e	1 726	30 585	3 296	5 080	247	-3 983	-10 746	-17 117	-18 427	-20 184	-22 381	
Kumulatiivinen jäämä 1000 e	40 073	43 109	46 405	51 486	51 733	47 750	37 004	19 887	1 460	-18 724	-41 104	
Kumulatiivinen jäämä eur/as	918	977	1 044	1 141	1 130	1 028	785	415	30	-380	-821	
Nettoinvestoinnit 1000 e	33 033	17 883	30 987	34 456	52 684	96 500	87 520	49 470	51 845	54 386	55 052	
Lainakanta 1000 eur	206 720	217 265	227 845	228 955	259 490	336 277	408 005	444 238	482 513	524 043	567 487	
Lainakanta eur/as	4 734	4 924	5 127	5 076	5 668	7 237	8 651	9 280	9 930	10 626	11 337	

- Kunnan kasvu Tilastokeskuksen kasvuennusteella johtaa joko tuntuvaan sopeutukseen tai verojen korotukseen. Kunta velkaantuu ja kerää alijäämää vuodesta 2024 alkaen.
- Kunta ei pysty ottamaan vähäistäkään kasvua vastaan nykyisenkaltaisella rakenteella.
- Normaali kasvulla kiinteistöveron kasvu on noin 100.000 euroa/vuosi, isommalla kasvulla n. 250.000 euroa/vuosi

- Suurempi kasvu johtaa nykyisellä tulo/meno –tasapainolla edellistäkin huonompaan tilanteeseen.
- Verorahoitus kasvaa, mutta kasvu ei riitä kattamaan käyttötalouden muiden osien epätasapainon kasvua ja tulos heikkenee kasvun vaatimien investointien vuoksi.

Painetarkastelu, ei maahan tehtäviä investointeja

Nurmijärvi	Trendi 2016-2021		17 054 verolisä		2,5%:n korkoennuste							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Perustilanne	43 663	44 127	44 437	44 799	45 154	45 495	45 827	46 149	46 455	46 754	47 044	
Asukasluku	43 663	44 127	44 437	44 799	45 154	45 495	45 827	46 149	46 455	46 754	47 044	
Veroprosentti	19,75	19,75	19,75	7,11	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	
Toimintakate 1000 e	-225 197	-217 849	-240 500	-104 826	-109 343	-114 516	-119 814	-123 987	-128 260	-132 653	-137 170	
Toimintakatteen muutos 1000 e	7 348	-22 651	135 674	-4 517	-5 172	-5 299	-4 172	-4 273	-4 394	-4 517		
...muutos %:ia	-3,3 %	10,4 %	-56,4 %	4,3 %	4,7 %	4,6 %	3,5 %	3,4 %	3,4 %	3,4 %	3,4 %	
Tuloverotulo 1000 e	180 605	186 283	196 530	91 171	84 165	87 337	91 064	94 298	97 610	101 017	104 522	
Kiinteistövero 1000 e	10 772	11 981	12 721	12 324	12 459	12 597	12 737	12 878	13 022	13 168	13 317	
Osuus yhteisöveron tuotosta	9 254	12 101	13 385	9 686	8 588	9 280	9 739	10 031	10 332	10 642	10 961	
Verotulot yhteensä 1000 e	200 631	210 366	222 636	113 180	105 213	109 214	113 539	117 207	120 965	124 828	128 800	
Valtionosuudet 1000 e	51 698	69 084	45 720	31 508	32 110	32 523	33 909	33 646	35 113	36 697	37 953	
...muutos 1000 e	17 386	-23 363	-14 212	602	413	1 386	-263	1 467	1 584	1 255		
...muutos %:ia	33,6 %	-33,8 %	-31,1 %	1,9 %	1,3 %	4,3 %	-0,8 %	4,4 %	4,5 %	3,4 %	3,4 %	
Verorahoitus yhteensä 1000 e	252 329	279 449	268 356	144 688	137 323	141 737	147 448	150 853	156 077	161 525	166 752	
...muutos 1000 e	27 120	-11 094	-123 668	-7 365	4 414	5 711	3 405	5 224	5 448	5 227		
...muutos %:ia	10,7 %	-4,0 %	-46,1 %	-5,1 %	3,2 %	4,0 %	2,3 %	3,5 %	3,5 %	3,2 %	3,2 %	
Käyttökate 1000 e	27 132	61 600	27 856	39 862	27 980	27 221	27 634	26 866	27 818	28 872	29 582	
Rahoitustuotot ja -kulut 1000 e	1 292	1 841	1 219	-2 040	-2 800	-3 679	-5 142	-6 461	-7 661	-8 375	-9 066	
Vuosikate 1000 e	28 424	63 442	29 075	37 822	25 180	23 542	22 492	20 405	20 157	20 497	20 517	
Poistot 1000 e	20 710	19 069	20 779	24 741	25 379	26 701	29 064	30 612	31 328	32 221	32 257	
Satunnaiset tulot ja menot 1000 e	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Yli-/alijäämä 1000 e	1 726	30 585	3 296	5 081	-200	-3 159	-6 571	-10 207	-11 172	-11 723	-11 740	
Kumulatiivinen jäämä 1000 e	40 073	43 109	46 405	51 486	51 286	48 127	41 555	31 349	20 177	8 454	-3 286	
Kumulatiivinen jäämä eur/as	918	977	1 044	1 149	1 136	1 058	907	679	434	181	-70	
Nettoinvestoinnit 1000 e	33 033	17 883	30 987	34 410	45 405	62 500	52 520	41 470	44 845	32 773	42 340	
Lainakanta 1000 eur	206 720	217 265	227 845	228 908	252 615	295 061	330 310	356 460	385 517	402 140	428 483	
Lainakanta eur/as	4 734	4 924	5 127	5 110	5 595	6 486	7 208	7 724	8 299	8 601	9 108	

Nurmijärvi	Trendi 2016-2021		17 054 verolisä		2,5%:n korkoennuste							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Asukasluku	43 663	44 127	44 437	45 104	45 780	46 467	47 164	47 871	48 589	49 318	50 058	
Veroprosentti	19,75	19,75	19,75	7,11	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	
Toimintakate 1000 e	-225 197	-217 849	-240 500	-104 826	-109 939	-115 796	-121 872	-126 930	-132 199	-137 685	-143 400	
Toimintakatteen muutos 1000 e	7 348	-22 651	135 674	-5 112	-5 857	-6 077	-5 058	-5 268	-5 487	-5 715		
...muutos %:ia	-3,3 %	10,4 %	-56,4 %	4,9 %	5,3 %	5,2 %	4,2 %	4,2 %	4,2 %	4,2 %	4,2 %	
Tuloverotulo 1000 e	180 605	186 283	196 530	91 171	83 577	87 004	90 809	94 778	98 922	102 375	105 926	
Kiinteistövero 1000 e	10 772	11 981	12 721	12 324	12 573	12 830	13 095	13 368	13 650	13 941	14 241	
Osuus yhteisöveron tuotosta	9 254	12 101	13 385	9 686	8 588	9 280	9 739	10 031	10 332	10 642	10 961	
Verotulot yhteensä 1000 e	200 631	210 366	222 636	113 181	104 739	109 114	113 643	118 178	122 904	126 958	131 129	
Valtionosuudet 1000 e	51 698	69 084	45 720	31 508	33 349	33 710	35 390	35 221	36 946	38 833	40 585	
...muutos 1000 e	17 386	-23 363	-14 212	1 841	361	1 680	-168	1 725	1 887	1 752		
...muutos %:ia	33,6 %	-33,8 %	-31,1 %	5,8 %	1,1 %	5,0 %	-0,5 %	4,9 %	5,1 %	4,5 %	4,5 %	
Verorahoitus yhteensä 1000 e	252 329	279 449	268 356	144 688	138 088	142 824	149 032	153 399	159 851	165 792	171 714	
...muutos 1000 e	27 120	-11 094	-123 667	-6 601	4 736	6 209	4 367	6 451	5 941	5 922		
...muutos %:ia	10,7 %	-4,0 %	-46,1 %	-4,6 %	3,4 %	4,3 %	2,9 %	4,2 %	3,7 %	3,6 %	3,6 %	
Käyttökate 1000 e	27 132	61 600	27 856	39 862	28 149	27 028	27 160	26 469	27 652	28 106	28 314	
Rahoitustuotot ja -kulut 1000 e	1 292	1 841	1 219	-2 041	-2 794	-3 663	-5 123	-6 443	-7 639	-8 510	-9 417	
Vuosikate 1000 e	28 424	63 442	29 075	37 821	25 355	23 365	22 037	20 026	20 013	19 597	18 897	
Poistot 1000 e	20 710	19 069	20 779	24 741	25 382	26 689	29 053	30 602	31 319	32 212	33 015	
Satunnaiset tulot ja menot 1000 e	0	0	0	0	350	350	350	350	350	350	350	
Yli-/alijäämä 1000 e	1 726	30 585	3 296	5 080	323	-2 974	-6 666	-10 225	-10 956	-12 265	-13 768	
Kumulatiivinen jäämä 1000 e	40 073	43 109	46 405	51 486	51 808	48 834	42 169	31 943	20 987	8 722	-5 046	
Kumulatiivinen jäämä eur/as	918	977	1 044	1 141	1 132	1 051	894	667	432	177	-101	
Nettoinvestoinnit 1000 e	33 033	17 883	30 987	34 456	45 184	62 500	52 520	41 470	44 845	32 773	42 340	
Lainakanta 1000 eur	206 720	217 265	227 845	228 955	251 915	294 188	329 542	355 721	384 572	413 358	443 683	
Lainakanta eur/as	4 734	4 924	5 127	5 076	5 503	6 331	6 987	7 431	7 915	8 381	8 863	

- Kunnan kasvu Tilastokeskuksen kasvuennusteella johtaa joko tuntuvaan sopeutukseen tai verojen korotukseen. Kunta velkaantuu ja kerää alijäämää vuodesta 2024 alkaen.
- Kunta ei pysty ottamaan vähäistäkin kasvua vastaan nykyisenkaltaisella rakenteella.
- Normaalikasvulla kiinteistöveron kasvu on noin 100.000 euroa/vuosi, isommalla kasvulla n. 250.000 euroa/vuosi

- Suurempi kasvu johtaa nykyisellä tulo/meno –tasapainolla edellistäkin huonompaan tilanteeseen.
- Verorahoitus kasvaa, mutta kasvu ei riitä kattamaan käyttötalouden muiden osien epätasapainon kasvua ja tulos heikkenee kasvun vuoksi.

Johtopäätös

- Valtuustossa todettiin, että 1,5%:n kasvu perustellaan vain koulujen säilymisellä. Kunnan kasvu ei ole tasapainossa.
- Isojen taajamien kasvun kiihdyttäminen nykyisestä kasvusta noin kaksinkertaiseksi ei ole mahdollista. Kohdistuisiko kasvu vain taantuviin taajamiin???
- Kunnassa on vajaata kapasiteettia pienemmillä taajamilla, mutta niiden täyttäminen edellyttää investointeja käyttöomaisuuteen.
- Koska pienten keskusten kasvu on kappalemääräisesti pientä, kasvu ei riitä perustelemaan pienten koulujen säilyttämistä – käyttötalouden tasapaino ja investointivaatimukset.
- Jotta pienet taajamat pystyisivät kasvamaan tavoitellun 1,5%/vuosi, sieltä olisi saatava varmistettua yksityinen maanmyynti tai kunnan olisi saatava ostettua sieltä maata kaavamaakseen.
- Kasvua pitää tavoitella, mutta kasvun on rahoitettava itsensä. Muuten nykyiset nurmijärveläiset maksavat kasvun.
- Kasvua pitää tavoitella, muttaärkevintä on, että palvelurakenne tiivistetään ja toiminnot sopeutetaan. Tämän jälkeen voidaan panostaa uudella tavalla kasvuun.

FCG.

Työryhmä

Palvelujen järjestäminen

Eero Laesterä, Heli Silomäki

Nurmijärvi	Trendi 2012-2021										
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Asukasluku	43 663	44 127	44 579	45 248	45 927	46 616	47 315	48 025	48 745	49 476	50 218
Veroprosentti	19,75	19,75	19,75	7,11	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10
Toimintakate 1000 e	-225 197	-217 849	-247 476	-106 367	-111 623	-117 633	-123 875	-129 111	-134 568	-140 256	-146 185
Toimintakatteen muutos 1000 e		7 348	-29 627	141 109	-5 256	-6 010	-6 242	-5 236	-5 457	-5 688	-5 929
...muutos %:ia		-3,3 %	13,6 %	-57,0 %	4,9 %	5,4 %	5,3 %	4,2 %	4,2 %	4,2 %	4,2 %
Tuloverotulo 1000 e	180 605	186 283	196 427	92 759	85 033	88 519	92 937	97 575	102 444	107 557	112 924
Kiinteistövero 1000 e	10 772	11 981	12 721	12 324	12 520	12 719	12 922	13 127	13 337	13 550	13 766
Osuus yhteisöveron tuotosta 1000 e	9 254	12 101	13 414	9 270	8 463	8 780	9 043	9 314	9 594	9 881	10 178
Verotulot yhteensä 1000 e	200 631	210 366	222 562	114 352	106 015	110 018	114 901	120 016	125 375	130 988	136 868
Valtionosuudet 1000 e	51 698	69 084	45 720	31 508	32 110	32 471	34 164	33 996	35 721	37 608	39 360
...muutos 1000 e		17 386	-23 363	-14 212	602	361	1 693	-168	1 725	1 887	1 752
...muutos %:ia		33,6 %	-33,8 %	-31,1 %	1,9 %	1,1 %	5,2 %	-0,5 %	5,1 %	5,3 %	4,7 %
Verorahoitus yhteensä 1000 e	252 329	279 449	268 282	145 860	138 125	142 489	149 065	154 012	161 095	168 596	176 228
...muutos 1000 e		27 120	-11 167	-122 422	-7 735	4 364	6 577	4 947	7 083	7 500	7 632
...muutos %:ia		10,7 %	-4,0 %	-45,6 %	-5,3 %	3,2 %	4,6 %	3,3 %	4,6 %	4,7 %	4,5 %
Käyttökate 1000 e	27 132	61 600	20 806	39 493	26 502	24 856	25 191	24 902	26 527	28 339	30 043
Rahoitustuotot ja -kulut 1000 e	1 292	1 841	1 205	671	33	-501	-1 155	-2 130	-3 536	-4 711	-5 138
Vuosikate 1000 e	28 424	63 442	22 011	40 164	26 535	24 355	24 035	22 771	22 991	23 628	24 905
Poistot 1000 e	20 710	19 069	22 543	24 625	25 273	26 588	28 958	30 513	31 236	32 134	32 952
Satunnaiset tulot ja menot 1000 e	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä 1000 e	1 726	30 585	-532	7 539	1 261	-2 232	-4 923	-7 742	-8 245	-8 506	-8 047
Kumulatiivinen jäämä 1000 e	40 073	43 109	42 577	50 116	51 378	49 145	44 223	36 481	28 236	19 730	11 682
Kumulatiivinen jäämä eur/as	918	977	955	1 108	1 119	1 054	935	760	579	399	233
Nettoinvestoinnit 1000 e	33 033	17 883	30 987	34 456	45 184	62 500	52 520	41 470	44 845	44 529	45 197
Lainakanta 1000 eur	206 720	217 265	234 909	233 676	255 806	297 439	331 145	354 929	381 151	406 399	431 210
Lainakanta eur/as	4 734	4 924	5 269	5 164	5 570	6 381	6 999	7 391	7 819	8 214	8 587

Työryhmän tavoite

- Valmistella poliittiselle ohjausryhmälle kaksi vaihtoehtoa palveluverkosta tulevaisuuden Nurmijärven palvelujen tuottamisen perustaksi.
- Koskee koko Nurmijärveä – ei vain Klaukkalaa
  - Hajautettu malli, jossa palvelutarpeen kasvu ohjataan haja-asutusalueille
  - Keskitetty malli, jossa palvelutarjonta nimen mukaisesti keskitetään suurimpiin taajamiin / kunnan keskustaan.

Tarkastelussa ovat mukana

- Hallinnolliset tilat, toimistotilat yms.
- Koulut
- Päiväkodit
- Kirjastot
- Nuorisotilat
- Liikuntapaikat
- Kiinteistökehityskohteet yms. kohteet (jos hyödynnettävissä palvelujen järjestämisen näkökulmasta)

Vaihtoehtoissa tarkastellaan palveluverkon vaikutusta

- **Henkilösötarpeeseen**
  - Palvelutuotanto
  - Tukipalvelut
- **Ylläpitoon** (kiinteistö kustannukset, pihat ja piha-alueet jne.)
- **Investointeihin**
  - Uudet kohteet
  - Olemassa olevien perusparannus, korjaus, laajennus
  - Vuokratiloista luopuminen (väistö- ja lisätilat, toimitilat)
  - Rahoituskustannus, **poistot**, velkaantuminen (**alaskirjaukset**)
- Palveluverkon toteutumisen muut edellytykset
  - Kaavoitus
  - Kuntalaisten yhdenvertainen ja tasapuolinen mahdollisuus saavuttaa palvelut (etäisyydet, kulkuyhteydet)
  - **Yksityisten palveluntuottajien kapasiteetti / hyödyntäminen**

Omistamisen työryhmä ottaa kantaa käytöstä poistuvien tilojen jatkokäyttöön, purkuun jne.

Palveluverkkotarkastelu, Sihy

HAJAUTETTU MALLI:

- Oppilasrajan alittaviin kouluihin syötetään oppilaita muista kouluista niin, että oppilasraja täyttyy ja opetus voidaan antaa vuosiluokkaopetuksena (ei yhdysluokkaopetuksena)

KESKITETTY MALLI

- Oppilas- ja vuosiluokkaopetusrajan alittavat koulut yhdistetään kouluihin, jotta valtuuston asettamat tarkastelurajat toteutuvat
- 9 pienen päiväkodin sijaan rakennetaan kolme uutta päiväkotia.

KLAUKKALAN YHTENÄISKOULU

- Tuli esiin valmistelun aikana: Klaukkalan koulujen heikko kunto ja valtuuston tavoite tilatehokkuuden lisäämisestä sekä uudiskohteen kokonaisedullisuudesta verrattuna vanhoihin yksiköihin.

Hajautettu malli

Perusopetus

Hajautettu malli

Olemassa oleva kapasiteetin hyödyntäminen:

- Paljonko kouluilla ja päiväkodeilla on tyhjää tilaa (vertailu lapsimäärä/olemassa olevat neliöt vs. mikä määrä lapsia on mahdollista sijoittaa (ilmanvaihdot yms. huomioiden/olemassa olevat neliöt.)
  - Oppilasmäärät tiloittain
  - Kiinteistötiedot: neliöt, kiinteistön kunto
- Toimistotilojen määrä neliötä/(hallinnon) työntekijä -> miten lisätä tilatehokkuutta?
  - Vähemmän neliöitä käytössä, mahdollisista vuokratiloista luopuminen, uusinvestoinneista luopuminen
  - Halvempia neliöitä käyttöön (vanha vs. uusi), vaatimattomampia tiloja jne.
- Käytössä olevien ja mahdollisesti käyttöön otettavien tilojen kunto ja investointitarpeen niiden saattamiseksi täyden kapasiteetin käyttökuntoon

Lasten määrän kasvuennuste – koko Nurmijärvi

Nurmijärvi	2012	2017	2021	2025	2030	2040	2012-21	2012-21/v	2012-21	2012-21/v	2021-25	2021-25/v	2021-25	2021-25/v
Asukasluku	40 719	42 010	44 127	45 488	47 039	49 637	3 408	379	8,4 %	0,9 %	1 361	272	3,1 %	0,6 %
0-5 päivähoido	3 461	3 126	2 849	2 966	3 063	3 067	-612	-68	-17,7 %	-2,0 %	117	17	4,1 %	0,6 %
6 esiopetus	645	607	587	517	560	558	-58	-6	-9,0 %	-1,0 %	-70	-10	-11,9 %	-1,7 %
7-12 alakoulu	3 864	3 929	3 815	3 519	3 337	3 515	-49	-5	-1,3 %	-0,1 %	-296	-42	-7,8 %	-1,1 %
13-15 yläkoulu	1 918	1 993	2 005	1 914	1 768	1 791	87	10	4,5 %	0,5 %	-91	-13	-4,5 %	-0,6 %
16-18 lukio/toinen aste	1 877	1 892	1 868	1 944	1 863	1 720	-9	-1	-0,5 %	-0,1 %	76	11	4,1 %	0,6 %
19-23 nuoret työikäiset ja op	1 814	1 891	1 997	2 058	2 105	1 805	183	20	10,1 %	1,1 %	61	9	3,1 %	0,4 %
24-64 työssäkäyvät	21 859	22 001	23 400	23 933	24 320	25 217	1 541	171	7,0 %	0,8 %	533	76	2,3 %	0,3 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	3 405	4 200	4 347	4 439	4 969	5 386	942	105	27,7 %	3,1 %	92	13	2,1 %	0,3 %
75-84 eläkkeellä olevat	1 486	1 964	2 566	3 226	3 668	4 266	1 080	120	72,7 %	8,1 %	660	94	25,7 %	3,7 %
85... ikääntyneet	390	556	724	972	1 386	2 312	334	37	85,6 %	9,5 %	248	35	34,3 %	4,9 %
Huoltosuhte	2012	2017	2021	2025	2030	2040	2012-21	2012-21/v	2012-21	2012-21/v	2021-25	2021-25/v	2021-25	2021-25/v
Nurmijärvi	54,7	58,8	57,9	59,2	62,7	69,2	3	0	5,8 %	0,6 %	1	0	2,3 %	0,3 %
Verrokit	54,4	61,5	65,7	67,7	70,7	75,4	11	1	20,9 %	2,3 %	2	0	3,0 %	0,4 %
Kuntien ka	62,8	72,8	81,3	87,1	92,9	96,7	19	2	29,6 %	3,3 %	6	1	7,1 %	1,0 %
Mediaani-ikä	2011	2017	2021	2025	2030	2040	2012-21	2012-21/v	2012-21	2012-21/v	2021-25	2021-25/v	2021-25	2021-25/v
Nurmijärvi	38,0	40,0	41,0	42,0	43,0	45,0	3	0	7,9 %	0,9 %	1	0	2,4 %	0,3 %
Verrokit ka	41,7	43,0	44,4	45,7	47,1	49,0	3	0	6,4 %	0,7 %	1	0	2,9 %	0,4 %
Koko maa ka	46,4	48,3	50,2	51,7	53,0	54,4	4	0	8,4 %	0,9 %	1	0	2,9 %	0,4 %

Lasten määrän toteutunut muutos kylittäin

KYLÄTUNNUS	Päivähoito							2010-2021	2016-2021	2020-2021
	2010	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos	Muutos	Muutos
543 Nurmijärvi	3017	2800	2722	2637	2533	2444	2362	-655	-438	-82
5431 Rajamäki	585	518	505	532	520	517	493	-92	-25	-24
5432 Röykkä	182	153	151	138	122	101	99	-83	-54	-2
5433 Nukari	118	90	98	86	73	81	83	-35	-7	2
5434 Perttula - Nummenpää	139	125	118	120	108	90	68	-71	-57	-22
5435 Kirkonkylä	490	462	448	434	413	407	414	-76	-48	7
5436 Palojoki	75	32	36	41	47	44	44	-31	12	0
5438 Metsäkylä	67	51	48	42	36	37	33	-34	-18	-4
5439 Klaukkala	1257	1289	1236	1171	1151	1113	1065	-192	-224	-48
543998 Simola	14	11	7	6	4	2	5	-9	-6	3

Eskareiden määrän toteutunut muutos kylittäin

	Eskarit							2010-2021	2016-2021	2020-2021
KYLÄTUNNUS	2010	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos	Muutos	Muutos
543 Nurmijärvi	668	590	607	596	591	621	587	-81	-3	-34
5431 Rajamäki	133	111	128	107	118	118	125	-8	14	7
5432 Röykkä	37	47	29	27	34	40	16	-21	-31	-24
5433 Nukari	30	25	19	27	22	14	13	-17	-12	-1
5434 Perttula - Nummenpää	35	31	37	18	29	31	29	-6	-2	-2
5435 Kirkonkylä	109	98	90	81	99	98	95	-14	-3	-3
5436 Palojoki	14	8	7	9	9	11	13	-1	5	2
5438 Metsäkylä	18	11	6	13	10	7	11	-7	0	4
5439 Klaukkala	262	232	276	295	251	292	269	7	37	-23
543998 Simola	1	3	0	5	0	1	1	0	-2	0

Alakoululaisten määrän toteutunut muutos kylittäin

	Alakoulu							2010-2021	2016-2021	2020-2021
KYLÄTUNNUS	2010	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos	Muutos	Muutos
543 Nurmijärvi	3850	3989	3929	3955	3880	3833	3815	-35	-174	-18
5431 Rajamäki	679	785	773	805	778	778	772	93	-13	-6
5432 Röykkä	242	228	243	233	229	200	202	-40	-26	2
5433 Nukari	143	152	146	147	146	147	139	-4	-13	-8
5434 Perttula - Nummenpää	180	182	170	196	175	177	173	-7	-9	-4
5435 Kirkonkylä	705	629	609	590	602	594	579	-126	-50	-15
5436 Palojoki	109	96	87	83	69	71	66	-43	-30	-5
5438 Metsäkylä	105	83	84	80	74	73	60	-45	-23	-13
5439 Klaukkala	1515	1688	1671	1685	1678	1679	1697	182	9	18
543998 Simola	21	18	16	18	14	12	12	-9	-6	0

Lasten määrän vähentyminen alkaa näkyä kouluissa seuraavan viiden vuoden kuluessa. Päivähoitoikäisten+eskareiden määrä on vähentynyt 2020-2021 116 lapsella eli noin 5-6 luokan verran (palkkakuluina noin 280.000-330.000 euroa). Ko. sopeutuminen on mahdollista vain tarkoituksenmukaisessa kouluverkossa.

Yläkoululaisten määrän toteutunut muutos kylittäin

	Yläkoulu							2010-2021	2016-2021	2020-2021
KYLÄTUNNUS	2010	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos	Muutos	Muutos
543 Nurmijärvi	1903	1954	1993	1982	2007	1968	2005	102	51	37
5431 Rajamäki	331	368	396	383	387	383	391	60	23	8
5432 Röykkä	96	114	115	105	94	100	107	11	-7	7
5433 Nukari	66	88	83	71	71	62	67	1	-21	5
5434 Perttula - Nummenpää	99	85	89	93	99	86	88	-11	3	2
5435 Kirkonkylä	354	329	347	347	316	301	302	-52	-27	1
5436 Palojoki	46	64	57	46	48	44	51	5	-13	7
5438 Metsäkylä	48	52	45	45	42	39	44	-4	-8	5
5439 Klaukkala	776	762	761	800	851	863	871	95	109	8
543998 Simola	11	11	7	10	7	8	6	-5	-5	-2

Kapasiteettilaskenta – koulut

Koulun nimi	Rakennuksen kunto / peruskorjausaste	Oppilasmäärä alakoulu	Oppilasmäärä yläkoulu	Esi- ja perusopetus yhteensä	Maksimimäärä,	
					joka kouluun voidaan sijoittaa	Käyttämätön kapasiteetti / oppilaspaikkaa
1. Harjulan koulu	hyvä	248	0	248	290	42
2. Isoniitun koulu	peruskorjattava	152	309	461	530	69
3. Karhunkorven koulu	iv peruskorjattava	127	0	127	160	33
4. Kivenpuiston koulu	hyvä	71	60	131	130	-1
5. Klaukkalan koulu (sekä Kuntotie että Klaukkalantie)	peruskorjattava	474	0	474	520	46
6. Lepsämän koulu (kaikki rakennukset yht)	tyydyttävä	353	0	353	450	97
7. Lukkarin koulu	välttävä	316	0	316	340	24
8. Länsikaaren koulu+laajennus	välttävä	166	0	166	140	-26
9. Maaniitun koulu	hyvä	301	0	301	320	19
10. Majakan koulu		0	9	9	20	11
11. Metsäkylän koulu A-C	peruskorjattava	70	0	70	140	70
12. Mäntysalon koulu	peruskorjattava	341	260	601	620	19
13. Nukarin koulu A-B	hyvä	89	0	89	200	111

Tavoitteena (vähintään) 1-2 sarjaisia kouluja

Kapasiteetilaskenta - koulut

Koulun nimi	Rakennuksen kunto / peruskorjausaste	Oppilasmäärä alakoulu	Oppilasmäärä yläkoulu	Esi- ja perusopetus yhteensä	Maksimimäärä, joka kouluun voidaan sijoittaa	Käyttämätön kapasiteetti / oppilaspaikkaa
14. Nurmijärven lukio	peruskorjattava	0	0	0	140	140
15. Nurmijärven yhteiskoulu+laajennus	peruskorjattava	0	444	444	480	36
16. Palojoen koulu	peruskorjattava	58	0	58	120	62
17. Rajamäen koulu (koulu 12, Metsolan toimipiste 70) +yläaste	peruskorjattava	660	0	660	580	-80
18. Röykän koulu (koulu, laajennus)	peruskorjattava	207	0	207	280	73
20. Syrjälän koulu	peruskorjattava	260	0	260	310	50
19. Seitsemän veljeksien koulu	purettava	0	484	484	480	-4
21. Uotilan koulu	peruskorjattava	124	0	124	160	36
22. Urheilupuiston koulu	purettava	0	414	414	420	6
23. Valkjärven koulu (uudisrakennus)	hyvä	54	0	54	120	66
24. Vendlaskolan	tyytyttävä	43	0	43	90	47
Yhteensä				6094	7040	946

”Nurmijärven kasvun voi ottaa vastaan hyödyntämällä haja-asutusalueiden kapasiteettia”

- Ts. Täytetään pienet koulut siirtämällä oppilaita isommista yksiköistä.
- Oletuksena, että kasvun myötä tuleva lasten määrän lisääntyminen ohjautuu vapautuneeseen tilaan.
- Tarkasteltavat koulut:
  - Metsäkylä ja Mäntysalo
  - Palojoki ja Maaniittu
  - Valkjärvi ja Klaukkalan kolu
- Em. Pienet koulut alittavat valtuuston asettaman selvitysrajan sekä opetusryhmien koon että koulun koon perusteella lukukauden 2023 alusta.

Tarkasteltavat koulut

Koulun nimi	Rakennuksen kunto / peruskorjausaste	Peruskorjauksen kustannusarvio	Oppilasmäärä alakoulu	Oppilasmäärä yläkoulu	Esi- ja perusopetus yhteensä	Maksimimäärä, joka kouluun voidaan sijoittaa	Käyttämätön kapasiteetti / oppilaspaikkaa	Käyttämätön kapasiteetti hajautuksen jälkeen
Metsäkylän koulu	peruskorjattava	2 200 000	70	0	70	140	70	0
Mäntyselän koulu	peruskorjattava	6 400 000	341	260	601	620	19	89
Palojoen koulu	peruskorjattava	1 600 000	58	0	58	120	62	0
Maaniitun koulu	hyvä		301	0	301	320	19	81
Valkjärven koulu (uudisrakennus)	hyvä	100 000	54	0	54	120	66	0
Klaukkalan koulu	peruskorjattava	18 900 000	474	0	474	520	46	112

Esim. Metsäkylän kouluun voidaan sijoittaa 70 oppilasta lisää. Ko. oppilasmäärä vähenee Mäntyselän koulusta, jossa käyttämätön kapasiteetti kasvaa 19 oppilaspaikasta 89 oppilaspaikkaan.

Talousvaikutukset hajautetussa mallissa tulevat henkilöstökustannuksista ja kuljetuskustannuksista; kiinteistöt ovat edelleen käytössä. Muutokset heikentävät suurten yksiköiden tilatehokkuutta. Hajautuksen jälkeen pienet koulut täyttävät valtuuston tavoitteen sekä oppilasmäärässä että yksisarjaisuudessa.

Tarkasteltavista kouluista Maaniitun ja Valkjärven koulut ovat hyvässä kunnossa. Muihin kiinteistöihin tarvitaan peruskorjausta. **Hajautetussa mallissa peruskorjauskustannus on 29.200.000 euroa.**

Hajautettu malli

- Tavoitteena valtuuston kriteerit täyttävät kouluyksiköt: + 60 oppilasta ja vuosiluokkaopetus.
- Edellyttää tarkasteltavien koulujen peruskorjausta.
- Henkilöstötarpeen kasvu (yhdysluokkaopetuksesta vuosiluokkaopetukseen)
- Kuljetuskustannusten mahdollinen kasvu huomioitu

Hajautettu malli	Opettajaresurssin lisäys	Kuljetuskustannukset = vastaanottavan yksikön kulj. kustannukset x2	Hajautuksen lisäkustannus	HTV
Metsäkylä	188 503	78 120	266 623	3
Palojoki	188 503	60 744	249 247	3
Valkjärvi	188 503	84 037	272 539	3
Kustannuslisäys yht.	565 508	222 901	788 408	

Kapasiteetilaskenta – päiväkotien

Tavoitteena, että päiväkoti on 3-5 ryhmäinen – pitkällä aikavälillä 10 ryhmäisiä

PERUSTIETOJA						
Hallinnolliset yksiköt	Aitohelmen päiväkoti	Aitohelmen päiväkoti	Haikalan päiväkoti	Haikalan päiväkoti	Harjulan päiväkoti	Harjulan päiväkoti
Yksikön toiminta kohteessa	Päiväkoti	Klaukkalan koulu	Päiväkoti	Metsäkylän koulu	Päiväkoti	Harjulan koulu
LASKENNALLISIA TIETOJA LAPSET						
MAKSIMIMÄÄRÄ LAPSILLE KOKO YKSIKÖSSÄ, jos kaikki lapset olisivat yli 3v ja talossa ei ole ryhmäkoon pienennyksiä	73		87		86	
TILANNE 16.1.2023						
Paikkamäärä lapsen ikä ja ryhmäpienennykset yms. huomioiden	57	10	73	3	45	23
LAPSIMÄÄRÄ NUPPILUVUN MUKAAN YHTEENSÄ KOKO YKSIKKÖ (sopimusten mukaan tilanne 16.1.2023)	68		76		68	
KÄYTTÖ- JA TÄYTTÖASTE						
Käyttö-% on saatavilla ainoastaan Päikky toiminnanohjausjärjestelmästä. Päikyssä lasten tiedot ovat oikein, mutta kasvattajien ei. Sijaisien r						
Koko yksikön Täyttö-% (tilanne 16.1.), osa-aikaiset sopimukset vääristävät käytössä olevasta järjestelmästä saatavaa täyttöastetta	101,44		96,05		93,02	
LASKENNALLISIA TIETOJA HENKILÖSTÖ						
Toimitilahuoltajat	2,0	0,0	2,0	0,0	1,5	0,0

Kapasiteettilaskenta - päiväkodit

PERUSTIETOJA		x						
Hallinnolliset yksiköt	Isokallion päiväkot	Isosuon päiväkot	Karhun-korven alkuluokka	Kylänpään päiväkot	Lepsämän päiväkot	Lepsämän päiväkot	Lepsämän päiväkot	Lukkarin alkuluokka
Yksikön toiminta kohteessa					Päiväkot	Lepsämän koulu	Valkjärven koulu	
LASKENNALLISIA TIETOJA LAPSET								
MAKSIMIMÄÄRÄ LAPSILLE KOKO YKSIKÖSSÄ, jos kaikki lapset olisivat yli 3v ja talossa ei ole ryhmäkoon pienennyksiä	33	63	20	63	167			43
TILANNE 16.1.2023								
Paikkamäärä lapsen ikä ja ryhmäpienennykset yms. huomioiden	33	49	20	54	85	55	7	43
LAPSIMÄÄRÄ NUPPILUVUN MUKAAN YHTEENSÄ KOKO YKSIKKÖ (sopimusten mukaan tilanne 16.1.2023)	32	42	20	51	142			45
KÄYTTÖ- JA TÄYTTÖASTE								
Käyttö-% on saatavilla ainoastaan Päikky toiminnanohjausjärjestelmästä. Päikyssä lasten tiedot ovat oikein, mutta kasvattajien ei. Sijaisien runsaan määrän vuoksi t								
Koko yksikön Täyttö-% (tilanne 16.1.), osa-aikaiset sopimukset väärinä käytössä olevasta järjestelmästä saatavaa täyttöastetta	81,25	86,21	100	94,64	92,8			100
LASKENNALLISIA TIETOJA HENKILÖSTÖ								
Toimitilahuoltajat	1,5	1,5	0,0	1,5	2,0	0,0	0,0	0,0

Kapasiteettilaskenta - päiväkodit

PERUSTIETOJA								
Hallinnolliset yksiköt	Länsikaaren päiväkot	Länsikaaren päiväkot	Maaniitun alkuluokka	Maaniitun päiväkot	Metsolan päiväkot	Metsolan päiväkot	Mutkapolun päiväkot	Mäkituvan päiväkot
Yksikön toiminta kohteessa	Päiväkot	Länsikaaren koulu			Päiväkot	Rajamäen koulu		
LASKENNALLISIA TIETOJA LAPSET								
MAKSIMIMÄÄRÄ LAPSILLE KOKO YKSIKÖSSÄ, jos kaikki lapset olisivat yli 3v ja talossa ei ole ryhmäkoon pienennyksiä		63	46	63		138	105	21
TILANNE 16.1.2023								
Paikkamäärä lapsen ikä ja ryhmäpienennykset yms. huomioiden	63		46	54	70	12	87	
LAPSIMÄÄRÄ NUPPILUVUN MUKAAN YHTEENSÄ KOKO YKSIKKÖ (sopimusten mukaan tilanne 16.1.2023)	59		46	54	82		88	12
KÄYTTÖ- JA TÄYTTÖASTE								
Käyttö-% on saatavilla ainoastaan Päikky toiminnanohjausjärjestelmästä. Päikyssä lasten tiedot ovat oikein, mutta kasvattajien ei. Sijaisien runsaan määrän vuoksi t								
Koko yksikön Täyttö-% (tilanne 16.1.), osa-aikaiset sopimukset vääristävät käytössä olevasta järjestelmästä saatavaa täyttöastetta	100,78		100	100,4	100		99,52	85,12
LASKENNALLISIA TIETOJA HENKILÖSTÖ								
Toimitilahuoltajat	1,5	0,0	0,0	1,5	2,0	0,0	2,5	1,0

Kapasiteettilaskenta - päiväkodit

PERUSTIETOJA									
Hallinnolliset yksiköt	Mäntysalon päiväkot		Nukarin päiväkot	Nukarin päiväkot	Palojoen alkuluokka	Perttulan päiväkot	Perttulan päiväkot	Professorintien pk	Päiväkot Lasten talo
Yksikön toiminta kohteessa	Eräpolun yksikkö	Havumäen yksikkö	Päiväkot	Nukarin koulu		Päiväkot	Uotilan koulu		
LASKENNALLISIA TIETOJA LAPSET									
MAKSIMIMÄÄRÄ LAPSILLE KOKO YKSIKÖSSÄ, jos kaikki lapset olisivat yli 3v ja talossa ei ole ryhmäkoon pienennyksiä	147		63		7	35		105	42
TILANNE 16.1.2023									
Paikkamäärä lapsen ikä ja ryhmäpienennykset yms. huomioiden	60	50	39	20	7	16		86	24
LAPSIMÄÄRÄ NUPPILUVUN MUKAAN YHTEENSÄ KOKO YKSIKÖ (sopimusten mukaan tilanne 16.1.2023)	106		58		7	35		85	18
KÄYTTÖ- JA TÄYTTÖASTE									
Käyttö-% on saatavilla ainoastaan Päikky toiminnanohjausjärjestelmästä. Päikyssä lasten tiedot ovat oikein, mutta kasvattajien ei. Sijaisien runsaan määrän vuoksi tällä hetkellä									
Koko yksikön Täyttö-% (tilanne 16.1.), osa-aikaiset sopimukset vääristävätkä käytössä olevasta järjestelmästä saatavaa täyttöastetta	93,75		94,78		100	98,99		94,59	65,77
LASKENNALLISIA TIETOJA HENKILÖSTÖ									
Toimitilahuoltajat	2,0		1,5		0,5	1,0		0,7	2,0

Kapasiteetilaskenta - päiväkodit

PERUSTIETOJA								
Hallinnolliset yksiköt	Riihipuiston päiväkot	Röykän päiväkot	Röykän päiväkot	Sorvan-kaaren pk	Suopolun päiväkot	Syrjälän päiväkot	Syrjälän päiväkot	Tiiran päiväkot
Yksikön toiminta kohteessa		Päiväkot	Röykän koulu			Päiväkot	Syrjälän koulu	
LASKENNALLISIA TIETOJA LAPSET								
MAKSIMIMÄÄRÄ LAPSILLE KOKO YKSIKÖSSÄ, jos kaikki lapset olisivat yli 3v ja talossa ei ole ryhmäkoon pienennyksiä	63	97		105	63	46		63
TILANNE 16.1.2023								
Paikkamäärä lapsen ikä ja ryhmäpienennykset yms. huomioiden	54	67		78	58	36		45
LAPSIMÄÄRÄ NUPPILUVUN MUKAAN YHTEENSÄ KOKO YKSIKKÖ (sopimusten mukaan tilanne 16.1.2023)	50	90		74	50	36		45
KÄYTTÖ- JA TÄYTTÖASTE								
Käyttö-% on saatavilla ainoastaan Päikky toiminnanohjausjärjestelmästä. Päikyssä lasten tiedot ovat oikein, mutta kasvattajien ei. Sijaisien runsaan määrän vuoksi t								
Koko yksikön Täyttö-% (tilanne 16.1.), osa-aikaiset sopimukset vääristävät käytössä olevasta järjestelmästä saatavaa täyttöastetta	92,34	100		99,77	84,92	100		92,66
LASKENNALLISIA TIETOJA HENKILÖSTÖ								
Toimitilahuoltajat	1,5	2,0	0,0	2,0	2,0	2,0	0,0	1,5

Kapasiteettilaskenta - päiväkodit

PERUSTIETOJA									
Hallinnolliset yksiköt	Riihipuiston päiväkot	Tornitien päiväkot	Tähkärinteen pk	Ylitilantien päiväkot	Äppelgården daghem	Äppelgården daghem	Perhepäivähoito	Avoim varhaiskasvatus	YHTEENSÄ
Yksikön toiminta kohteessa					Päiväkoti	Vendlaskola n			
LASKENNALLISIA TIETOJA LAPSET									
MAKSIMIMÄÄRÄ LAPSILLE KOKO YKSIKÖSSÄ, jos kaikki lapset olisivat yli 3v ja talossa ei ole ryhmäkoon pienennyksiä	63	105	105	105	73				2295
TILANNE 16.1.2023									
Paikkamäärä lapsen ikä ja ryhmäpienennykset yms. huomioiden	54	80	84	87	64				1844
LAPSIMÄÄRÄ NUPPILUVUN MUKAAN YHTEENSÄ KOKO YKSIKKÖ (sopimusten mukaan tilanne 16.1.2023)	50	75	65	81	42		34	84	1920
KÄYTTÖ- JA TÄYTTÖASTE									Keskiarvo kaikki
Käyttö-% on saatavilla ainoastaan Päikky toiminnanohjausjärjestelmästä. Päikyssä lasten tiedot ovat oikein, mutta kasvattajien ei. Sijaisien runsaan määrän vuoksi tällä hetkellä									
Koko yksikön Täyttö-% (tilanne 16.1.), osa-aikaiset sopimukset vääristävätkä käytössä olevasta järjestelmästä saatavaa täyttöastetta	92,34	91,71	73,65	92,71	82,36		100		90,3
LASKENNALLISIA TIETOJA HENKILÖSTÖ									Yhteensä
Toimitilahuoltajat	1,5	2,0	3,0	2,5	1,5	0,0	0,0	0,0	53

Laskennallisesti näyttää siltä, että olemassa oleviin tiloihin on mahdollista sijoittaa useampia lapsia.

Käytännössä lisälasten sijoittaminen olemassa oleviin yksiköihin on mahdotonta, kun huomioidaan iästä (alle kolmevuotiaiden määrä) ja erityistarpeista johtuvat ryhmien pienennykset.

Ts. Varhaiskasvatuksen olemassa olevissa tiloissa ei ole käyttämätöntä kapasiteettia.

Keskitetty malli

Perusopetus

Palveluverkon kehittämisen tavoitteet 1/2

- Varhaiskasvatus-, perusopetus- ja mahdollisesti lukiopalvelut sekä kirjasto- ja vapaa-ajan palveluita ohjataan taajamissa kampuksille.
  - Kampus voi muodostua myös lähekkäin sijaitsevien palveluiden verkostosta
- Uudisrakentamisessa sekä saneeraamisessa suositaan monikäyttöisyyttä sekä tilatehokkuuden nostoa
  - Uudiskohteen täytyy pitkällä aikavälillä olla vanhaa kohdetta taloudellisempi
  - Toimitilasuunnittelussa tulee huomioida monipuolinen käyttäjäkunta sekä tilojen rakenteellinen muuntojoustavuus
- Kouluista ja päiväkodeista muodostetaan hallinnollisesti suurempia yksiköitä
  - Koulujen osalta tavoitteena on yhdistää tällä hetkellä luottamusrehtoreiden johtamat kouluyksiköt isompien kouluyksiköiden virkarehtoreiden johdettaviksi.
  - Päiväkotien osalta yksiköt muodostetaan niin, että päiväkodin johtajalla on johdettavana useampi hallinnollinen yksikkö

Palveluverkon kehittämisen tavoitteet 2/2

- Peruskorjattavien kiinteistöjen kohdalla arvioidaan toimipisteen tarvetta tulevaisuudessa ja verrataan peruskorjauksen kustannusta uuden rakentamiseen.
- Luovutaan kiinteistöitä, jotka eivät palvele kunnan ydintoimintoja
- Koulujen tavoite koko alakoulujen osalta on 1 – 2 sarjainen koulu
  - Alakoulut pidetään lähipalveluina
  - Koulun minimikoko on 60 oppilasta
- Päiväkotien koko on 3 – 5 -ryhmäinen.
  - Tavoitteena pidemmällä aikavälillä 10-ryhmäiset päiväkodit.
  - Isot päiväkodit sijoitetaan hyvien kulkureittien varrelle

Valtuuston asettamat kriteerit

Koulu	Esiopetus	1	2	3	4	5	6	oppilasmäärä (ml. eskarit)
1. Harjulan koulu	24	32	29	32	47	48	36	248
2. Isoniitun koulu	0	24	25	29	26	22	26	152
3. Karhunkorven koulu	20	21	21	18	12	20	15	127
5. Klaukkalan koulu	10	74	82	78	80	82	68	474
6. Lepsämän koulu	55	56	52	54	45	44	47	353
7. Lukkarin koulu	44	43	50	50	37	50	42	316
8. Länsikaaren koulu	16	23	26	28	22	28	23	166
9. Maaniitun koulu	46	43	45	42	39	43	43	301
10. Majakan koulu	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Metsäkylän koulu	3	12	8	12	14	8	13	70
12. Mäntysalon koulu	0	55	73	48	61	47	57	341
13. Nukarin koulu	13	9	10	16	13	11	17	89
14. Nurmijärven lukio	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Nurmijärven yhteiskoulu	0	0	0	0	0	0	0	0
16. Palojoen koulu	7	10	8	7	12	7	7	58
17. Rajamäen koulu	82	97	87	81	98	113	102	660
18. Röykän koulu	26	19	35	28	31	24	44	207
19. Seitsemän veljeksien koulu	0	0	0	0	0	0	0	0
20. Syrjälän koulu	18	34	43	36	46	46	37	260
21. Uotilan koulu	18	16	19	16	14	25	16	124
22. Urheilupuiston koulu	0	0	0	0	0	0	0	0
23. Valkjärven koulu	7	10	6	9	4	10	8	54
24. Vendlaskolan	10	9	9	1	3	4	7	43
Yht.	399	587	628	585	604	632	608	4043

alle yksisarjainen ja alittaa oppilas
yksisarjainen
vähintään kaksisarjainen

Tarkastelukriteerit / Koulut kvalt 25.3.2020

Koulu	Mitattava kriteeri	Mittari	Arvo	Vertailuarvo (kunnan keskiarvo)	
Tarkkailuun kun 1 täyttyy	Yksikön oppilasmäärä	Oppilasmäärä		< 60	
	Kuntoluokka	Tekninen arvo/ jälleen hankinta-arvo		< 60 % (69 %)	
Tarkkailuun kun 3 täyttyy	Kokonaiskustannus	€/oppilas/ vuosi		> 9 665 € (8054 €)	
	Kiinteistökustannus / vuokra	€/oppilas/vuosi		> 1 948 € (1623 €)	
Toi	Kriteerien perusteella haaviin jäävät Metsäkylä, Valkjärvi ja Vendlasko				
	Palvelutarpeen muutos	Oppilaskehitys alueelle viimeisen viiden vuoden aikana		Viiden vuoden trendi laskeva -1 % (kunnan keskiarvo 0,0 %)	
	Muut käyttäjäryhmät	Käyttäjien määrä kohteessa		n/a	
	Tilojen saavutettavuus	Kuljetuskustannukset €/oppilas/vuosi		> 597 € (498 €)	
	Tilojen palvelevuus	Numeerinen arviointi salkutuksessa		< 2	
Taustatietoa	Tilatehokkuus	m2/oppilas		> 14,9 m ² (12,4 m ²)	
	Osuus kokonaiskustannuksista	% kouluverkon kokonaiskustannuksista			

Tarkastelukriteerit / Päiväkodit kvalt 25.3.2020

Päiväkoti	Mitattava kriteeri	Mittari	Arvo	Vertailuarvo (kunnan keskiarvo)	Mittari Kriittisyysluokka
Tarkkailuun kun 1 täyttyy	Yksikön ryhmämäärä	Ryhmämäärä		< 3	1
	Kuntoluokka	Tekninen arvo/ käyttö arvo		< 60 % (75 %)	1
Tarkkailuun kun 3 täyttyy	Kokonaiskustannus	€/lapsi/vuosi		> 13 698 € (11 415 €)	2
	Kiinteistökustannus/ vuokra	€/lapsi/vuosi		> 1 926 € (1605 €)	2
Kriteerien perusteella haaviin jää Perttula, Syrjälä ja Tähkärinne (ympäri vuorokautinen). Vuosien välillä kuitenkin vaihtelua (Isosuo)					
	Toimintakustannukset	€/lapsi/vuosi		> 11 791 € (9826€)	2
	Täyttöaste	Täyttöaste		< 100 %	2
	Muut käyttäjäryhmät	Käyttäjien määrä kohteessa		n/a	2
	Tilojen palvelevuus	Numeerinen arviointi salkutuksessa		< 2	2
Taustatietoa	Osuus kokonaiskustannuksista	% varhaiskasvutuksen kokonaiskustannuksista			3
	Tilatehokkuus	m2/lapsi		> 13,1 m ² (10,9 m ²)	3

Keskitetty malli

- Valtuuston selvityskriteerit alittavat koulut lakkautetaan ja opetus siirtyy muihin yksiköihin.
  - Koulu loppuu, kustannukset (aterioita ja kuljetuskustannuksia lukuun ottamatta) loppuvat.
  - Opetus voidaan järjestää vastaanottavissa yksiköissä jo olemassa olevissa ryhmissä.
- Kuljetuskustannusten nousuksi on arvioitu 100 % lakkaavien yksiköiden nykyisistä kustannuksista. Mitään vähennyksiä ei ole huomioitu (esim. olemassa olevat reitit).
- Lakkautettavia yksiköitä ei tarvitse peruskorjata. Säästö nykymalliin rahoituskustannuksissa ja poistoissa.
- Vaikutukset Aleksian toimintoihin huomioitu
- Kertaluontoinen alaskirjaus, mikäli lakkautettavaa koulua ei saada myytyä vähintään tasearvolla.

Kouluverkon tarkastelu valtuuston päättämien kriteereiden perusteella

- Tarkasteltavat koulut:
  - Metsäkylä ja Mäntysalo
  - Palojoki ja Maaniittu
  - Valkjärvi ja Klaukkalan koulu
- Em. Pienet koulut alittavat valtuuston asettaman selvitysrajan sekä opetusryhmien koon että koulun koon perusteella lukukauden 2023 alusta.
- Opetus yhdysluokkaopetusta

Laskentaperusteet

- Ryhmien määrä on laskettu 20.9.2022 oppilastiedon mukaan.
- Oletuksena on, että siirtyvän koulun kaikki oppilaat kuljetetaan – eikä laskennassa huomioida olemassa olevia reittejä tms.
- Oletuksena on, että tyhjentyvä koulu myydään/puretaan/luovutetaan. Vaikutus kiinteistökustannuksiin ja poistoihin. Aiheuttaa kertaluontoisen alaskirjauksen, mikäli kiinteistöä ei myydä voitolla. Myyntihintaa (kertaluonteista tuloa) ei ole arvioitu.

Keskitetty malli perusopetus

Koulu loppuu, kustannukset loppuu	Koulun kustannukset ilman aterioita sis. Poistot	Säästö peruskorjaus- kustannuksissa (korjauksen poisto ja rahoituskulu)	Kuljetuskustannukset = lakkaavan yksikön kustannukset x2	Lakkautuksen talousvaikutus yht.	HTV
Metsäkylä	-644 944	-187 000	78 120	-753 824	-4,5
Palojoki	-619 581	-136 000	60 744	-694 837	-4,5
Valkjärvi	-517 314	-8 500	84 037	-441 778	-4,5
Koulujen kust.vaikutus yht.	-1 781 839	-331 500	222 901	-1 890 438	-13,5
Vaikutukset Aleksiaan (puhtaus ja ruoka)				-124 855	-3
Yhteensä				-2 015 293	-16,5
Kertaluontoinen alaskirjaus		Ateriakustannukset säilyvät riippumatta missä koulussa oppilaat syövät.			
Metsäkylä	287 217	Koulukuljetuskustannuseurot on tuplattu.			
Palojoki	392 150				
Valkjärvi	401 574				
Yhteensä	1 080 941				

Supistuvan verkon vaikutukset Aleksian toimintaan

siivouspalvelut:

henkilöstökuluista tulee vähennyksiä

*) Aleksian ostamien sisäisten palvelujen(henkilöstöpalvelut, talouspalvelut, rekrytointi, IT sekä yleishallinnon kulut) ja Aleksian yhteisten kustannusten osuus jäävät kuluiksi.

	siivous e/v-23
Valkjärven koulu	33 293
*jää kuluiksi	9 983
säästö	23 310
Metsäkylän koulu	41 023
*jää kuluiksi	12 124
säästö	28 899
Palojoen koulu	31 947
*jää kuluiksi	9 301
säästö	22 646

hlömäärä yht.	muutos
1,3	-1
1,5	-1
1,2	-1
4	-3

siivouspalvelut yht. 74 855 €/vuosi

1 jakautuu eri henkilöiden kesken, joille on työtä muissa kohteissa

ruokapalvelut

Valkjärven, Metsäkylän ja Palojoen koulujen henkilöstökuluista ja ruoankujetuskustannuksista tulee säästöä 84 000 €.

Mäntysalon, Maaniitun ja Klaukkalan koulujen ruokailijamäärien lisääntyminen lisää henkilöstökuluja yhteensä 34 000 €

Keskittäminen säästää siis uokailun kustannuksia yhteensä 50 000 €/vuosi

Klaukkalan yhtenäiskoulu

Koulu	Kuntoluokitus	Peruskorjaus- kustannus	Kiinteistö- kustannus	Poisto	Tasearvo
5. Klaukkalan koulu	peruskorjattava	18 900 000	402 863	352 093	1 606 827
22. Urheilupuiston koulu	purettava	14 200 000	644 794		
20. Syrjälän koulu	peruskorjattava	8 400 000	482 316		
Isoniitun erityisluokat(3 kpl)					
Yhteensä		41 500 000	1 529 973	352 093	1 606 827
	Nykytilanne	Yhtenäiskoulu	Erotus		
Investointi	41 500 000	43 230 720			
Kiinteistökustannukset	1 529 973	1 223 978			
Vuokrat	0				
Poistot vanhoista kouluista	352 093				
Poistot uudesta / peruskorjauksesta	2 075 000	2 161 536			
Inv. Rahoituskustannus	1 452 500	1 513 075			
Yhteensä	5 409 566	4 898 590	-510 976		
Kertaluoteinen alaskirjaus		1 606 827			

Opetus siirtyy 1:1
Säästö muodostuu
ylläpito- ja
rahoituskustannuksista ja
poistovaikutuksesta

Keskitetty malli - varhaiskasvatus

Päiväkodit	Kuntoluokitus	Peruskorjauksen		Poisto	Vuokrakus- tannus	Tasearvo
		kustannusarvio	Kiinteistökustannus			
Aitohelmi	Välttävä	yksityinen	117 729	365		
Isosuo	Peruskorjattava	900 000	46 109	20 159		88 500
Suopolku	Peruskorjattava	2 200 000	74 874	47 980		413 600
Riihipuisto	Välttävä	500 000	32 189	8 879		143 900
Ylitolantien pk	Välttävä	500 000	43 000		118 363	
Äppelgården	Välttävä	600 000	37 427	21 737		500 000
Tornitie	Hyvä	100 000	40 600	5 455	328 800	
Päiväkoti lastentalo	Tyydyttävä	300 000				
Kylänpää	Välttävä	600 000	31 509	29 763		117 000
Yhteensä		5 700 000	423 437	134 338	447 163	1 263 000
Nykytilanne	Peruskorjataan olemassa olevat	Rakennetaan omaan taseeseen kolme uutta päiväkotia	Rakennetaan kaksi omaan taseeseen ja yhden toteuttaa yksityinen palveluntuottaja	Rakennetaan yksi omaan taseeseen ja kaksi toteuttaa yksityinen palveluntuottaja		
Kiinteistökustannukset	423 437	338 750	225 833	112 917		
Vuokrat	447 163	0	0	0		
Poistot vanhoista rakenn.	134 338	0	0	0		
Poistot peruskorjauksista	285 000	1 350 000	900 000	450 000		
Peruskorj. Rahoitus	199 500	945 000	630 000	315 000		
Yhteensä	1 489 438	2 633 750	1 755 833	877 917		
Kertaluontoinen alaskirjaus	0	1 263 000	1 263 000	1 263 000		

Varhaiskasvatuksessa keskitetty malli tarkoittaa kolmen n. 10 paikkaisen uuden yksikön rakentamista kasvavan palvelutarpeen tarpeisiin.

Varhaiskasvatuksen ja koulujen palveluverkon muutokset - aikataulu

Vendlaskolan

- Nurmijärven ruotsinkielistä esi- ja perusopetusta (alakoulu) annetaan 33 peruskoululaiselle ja 10 eskarille Vendlaskolanin kiinteistössä, joka sijaitsee Syrjälän koulun läheisyydessä käyttäen koulun ruokailu- ja liikuntatiloja. Mikäli koulun toiminta loppuu palveluverkkotiivistämisen myötä, ruotsinkieliset oppilaat tulee sijoittaa uudelleen.
- Vendlaskolanissa opetus tapahtuu yhdysluokissa ja se täyttää sekä oppilasmäärältään että vuosiluokkajaoiltaan valtuuston asettamat kriteerit koulun olemassaolon tarkastelulle.
- Vendlaskolanin kiinteistö on tyydyttävässä kunnossa.
- Vendlaskolanille on laskettu kaksi vaihtoehtoa palveluverkkotarkastelussa:
  1. Toiminta jatkuu Nurmijärven omana toimintana siten, että opetus siirtyy johonkin muuhun Nurmijärven kouluun, jossa on vajaata kapasiteettia.
  2. Nurmijärvi ei järjestä enää omana toimintana ja ruotsinkieliset alakoululaiset ohjataan naapurikunnissa oleviin ruotsinkielisiin yksiköihin.
    - Kotikuntakorvausten määrä sekä kuljetuskustannukset naapurikuntiin (kuljetuskustannus kaikille oppilaille + 30 % korotus keskihintaan)

Vendlaskolan omana toimintana toisessa yksikössä

Vendlaskolan	Nykytilanne	Toisessa yksikössä	HTV	Muutos
Luokanopettajat	3	2	-1	-72 501
Johtamiseen liittyvät tehtävät				
Muu opettajaresurssi				
Ohjaajat				
Muu henkilöstö	0,1	0	-0,1	-4 583
Koulukyydit	53 040	102 960		49 920
Kuljetus koulun ja kodin välillä				
Oppilaat	17	33		
Keskihinta	3 120			

	Nykytilanne	Toisessa yksikössä		Muutos
Henkilöstö	210 830	138 329	-1	-72 501
Koulukyydit	53 040	102 960		49 920
Kiinteistö	105 084	0		-105 084
Poistot	0	0		0
Yhteensä				-127 665

Vendlaskolanin opetus naapurikunnista

Vendlaskolan	Nykytilanne	Opetus toisesta kunnasta	HTV	Muutos
Luokanopettajat	3	0	-3	-210 830
Johtamiseen liittyvät tehtävät	0	0	0	0
Muu opettajaresurssi				
Ohjaajat	0		0	0
Muu henkilöstö	0,1	0	-0,1	-4 583
Poistot	0			0
Koulukyydit	53 047	133 865		80 819
Kuljetus koulun ja kodin välillä				
Oppilaat	17	33		
Keskihinta	3 120			

	Nykytilanne	Opetus toisesta kunnasta	Muutos
Henkilöstö	210 830		-3 -210 830
Koulukyydit	53 047	133 865	80 819
Kiinteistö	105 084	0	-105 084
Ruokailu	23 964	0	-23 964
Poistot	0	0	0
Kotikuntakorvaukset (33 oppilasta x 7436,67)	33	7 437	245 410
Yhteensä			-13 649

On todennäköistä, että vastaanottavat kunnat perivät kotikuntakorvauksen lisäksi palvelun järjestämisestä maksua, jota ei tässä laskelmassa ole huomioitu/arvioitu.

Klaukkalan yhtenäiskoulu

Koulu	Kuntoluokitus	Peruskorjaus- kustannus	Kiinteistö- kustannus	Poisto	Tasearvo
5. Klaukkalan koulu	peruskorjattava	18 900 000	402 863	352 093	1 606 827
22. Urheilupuiston koulu	purettava	14 200 000	644 794		
20. Syrjälän koulu	peruskorjattava	8 400 000	482 316		
Isoniitun erityisluokat(3 kpl)					
Yhteensä		41 500 000	1 529 973	352 093	1 606 827

	Nykytilanne	Yhtenäiskoulu	Erotus
Investointi	41 500 000	43 230 720	
Kiinteistökustannukset	1 529 973	1 223 978	
Vuokrat	0		
Poistot vanhoista kouluista	352 093		
Poistot uudesta / peruskorjauksesta	2 075 000	2 161 536	
Inv. Rahoituskustannus	1 452 500	1 513 075	
Yhteensä	5 409 566	4 898 590	-510 976
Kertaluoteinen alaskirjaus		1 606 827	

Nykyisten koulujen peruskorjaustarve on mittava. Peruskorjauksiin tarvitaan 41,5 M€.

Lähes vastaavalla summalla voidaan rakentaa täysin uusi, nykyaikainen yhtenäiskoulu varmistuen terveet ja toiminnalliset tilat.

Uusi yhtenäiskoulu on toiminnallisesti edullisempi, kuin olemassa olevat koulut: uudessa koulussa ylläpitokustannukset ovat alhaisemmat ja poistojen taso jää alaskirjausten jälkeen nykyistä alhaisemmalle tasolle.

Varhaiskasvatus

Päiväkotien kuntoluokittelu

Päiväkodin nimi	Rakennuksen kunto Peruskorjausaste
Perttulan päiväkot	tydyttävä
Lepsämän päiväkot (alkuluokat kouluilla)	peruskorjattava
Haikalan päiväkot	välttävä
Mäntysalon päiväkot (Havumäki)	välttävä
Mäntysalon päiväkot	välttävä
Professorintien päiväkot	tydyttävä
Tiiran päiväkot	välttävä
Aitohelmen päiväkot	välttävä
Yltilantien päiväkot	välttävä
Isosuon päiväkot	peruskorjattava
Suopolun päiväkot	peruskorjattava
Tähkärinteen päiväkot (24 h)	välttävä
Harjulan päiväkot	välttävä
Syrjälän päiväkot	heikko

Päiväkodin nimi	Rakennuksen kunto Peruskorjausaste
Riihipuiston päiväkot	välttävä
Äppelgårdens daghemmet	välttävä
Isokallion päiväkot	peruskorjattava
Karhunkorven alkuluokka	iv peruskorjattava
Kylänpään päiväkot	välttävä
Lukkarin alkuluokka	välttävä
Länsikaaren päiväkot	välttävä
Maaniitun alkuluokka	välttävä
Maaniitun päiväkot	välttävä
Metsolan päiväkot	uusi
Mutkapolun päiväkot	tydyttävä
Mäkituvan päiväkot	tydyttävä
Mäntysalon päiväkot	välttävä
Nukarin päiväkot	hyvä
Palojoen alkuluokka	välttävä
Päiväkot lasten talo	tydyttävä
Röykän päiväkot	välttävä
Sorvankaaren päiväkot	hyvä
Tornitien päiväkot	hyvä

Varhaiskasvatuksen keskitetty malli

- Nykyistä palveluverkkoa tiivistetään kolmeen vähintään kymmenenryhmäiseen päiväkotiin.
  - Klaukkalaan kaksi 10 ryhmäistä päiväkotiä
    - Aitohelmi
    - Isosuo
    - Suopolku
    - Riihipuisto
    - Ylitolantie
    - Äppelgården
  - Rajamäelle yksi
    - Tornitie
    - Päiväkotit lastentalo
    - Kylänpää
- Tiivistetyn palveluverkon talousvaikutus muodostuu nykyisten kiinteistökustannusten, poistojen ja vuokrien poistumisesta sekä uusien päiväkotien investointikustannuksesta.
- Ohjausryhmälle linjattavaksi ovatko kaikki uudet yksiköt omaa toimintaa.

Päiväkotiverkon tiivistämisen vaikutus tuloslaskelmaan kiinteistökustannuksissa, vuokrissa ja poistoissa.

Päiväkodit	Kuntoluokitus	Peruskorjauksen		Vuokrakus-		Tasearvo
		kustannusarvio	Kiinteistökustannus	Poisto	tannus	
Aitohelmi	Välttävä	yksityinen	117 729	365		
Isosuo	Peruskorjattava	900 000	46 109	20 159		88 500
Suopolku	Peruskorjattava	2 200 000	74 874	47 980		413 600
Riihipuisto	Välttävä	500 000	32 189	8 879		143 900
Ylitolantien pk	Välttävä	500 000	43 000		118 363	
Äppelgården	Välttävä	600 000	37 427	21 737		500 000
Tornitie	Hyvä	100 000	40 600	5 455	328 800	
Päiväkotik lastentalo	Tyydyttävä	300 000				
Kylänpää	Välttävä	600 000	31 509	29 763		117 000
Yhteensä		5 700 000	423 437	134 338	447 163	1 263 000

Päiväkotiverkon tiivistämisen vaikutus tuloslaskelmaan kiinteistökustannuksissa, vuokrissa ja poistoissa.

Nykytilanne	Peruskorjataan olemassa olevat	Rakennetaan omaan taseeseen kolme uutta päiväkotia	Rakennetaan kaksi omaan taseeseen ja yhden toteuttaa yksityinen palveluntuottaja	Rakennetaan yksi omaan taseeseen ja kaksi toteuttaa yksityinen palveluntuottaja
Kiinteistökustannukset	423 437	338 750	225 833	112 917
Vuokrat	447 163	0	0	0
Poistot vanhoista rakenn.	134 338	0	0	0
Poistot peruskorjauksista	285 000	1 500 000	1 000 000	500 000
Peruskorj. Rahoitus	199 500	1 050 000	700 000	350 000
Yhteensä	1 489 438	2 888 750	1 925 833	962 917
Kertaluontoinen alaskirjaus	0	1 263 000	1 263 000	1 263 000

Oletuksena, että toiminta siirtyy 1:1 ts. ryhmät siirtyvät sellaisenaan, eikä esim. henkilöstösopeutumista tapahdu. Yhden päiväkodin kustannusarvio 10 miljoonaa euroa

Liikuntapaikat

Liikuntapaikat

- Nurmijärven kunta on resursoinut merkittävästi liikuntapaikkoihin ja –alueisiin.
- Liikuntapaikat hoidetaan pääsääntöisesti kunnan omana toimintana.
- Liikuntapaikkojen luetteloinnista kävi ilmi, että kunta ylläpitää liikuntapaikkoja, joilla ei ole paljon käyttöä (esim. asuntoalueilla sijaitsevia pallokenttiä). Tutkitaan mahdollisuus hyödyntää osa ko. alueista asuinrakentamiselle tms.
- Ohjausryhmän linjaus, että uusien liikuntapaikkojen rakentamista harkitaan tarkasti ja pyritään pidättäytymään sellaisista investoinneista joiden ylläpitämiseksi pitää resursoida lisää henkilöstöä.

Nimi suomeksi	Ylläpitäjä
Päiväkodin lentopallokenttä	Kunta / tekninen keskus
Rajamäen liikuntapuiston beachvolleykenttä	Kunta / tekninen keskus
Sääksjärven beachvolleykentät	Kunta / tekninen keskus
Tiiran beachvolleykenttä	Kunta / tekninen keskus
Lähtelän beachvolleykenttä	Kunta / yhdistys
Harjula beachvolleykenttä	Kunta / yhdistys
Herusten frisbeegolfrata	Kunta / tekninen keskus
Nurmijärven frisbeegolfrata	Kunta / tekninen keskus
Rajamäen liikuntapuiston frisbeegolf	Kunta / tekninen keskus

Nimi suomeksi	Ylläpitäjä
Klaukkalan jäähalli	Kunta / tekninen keskus
Klaukkalan urheilualan koripallokenttä	Kunta / tekninen keskus
Päiväkodin koripallokenttä	Kunta / tekninen keskus
Rajamäen liikuntapuiston koripallokenttä	Kunta / tekninen keskus
Röykän koripallokenttä	Kunta / tekninen keskus
Herusten koripallokenttä	Kunta / tekninen keskus
Klaukkalan Tornimäen kuntoportaat	Kunta / tekninen keskus
Alhonneitun kuntorata ja hiihtoladut	Kunta / tekninen keskus
Kiljavannummen kuntoradat ja hiihtoladut	Kunta / tekninen keskus
Tiiran kuntorata	Kunta / tekninen keskus

Nimi suomeksi	Ylläpitäjä
Parkkimäen kuntorata ja hiihtolatu	Kunta / tekninen keskus
Rajamäen liikuntapuiston kuntorata ja hiihtolatu	Kunta / tekninen keskus
Tornimäen kuntorata + hiihtoladut	Kunta / tekninen keskus
Isoniittu-Mäntysalo hiihtoladut	Kunta / tekninen keskus
Järvipohjan ladut	Kunta / tekninen keskus
Golfkentän ladut	Yhdistys / sopimus ok
Sääksin tykkilumilatu	Kunta / tekninen keskus
Haikalan koulun luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus
Harjulan koulun luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus
Harjulan luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus
Herusten luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus

Nimi suomeksi	Ylläpitäjä	Nimi suomeksi	Ylläpitäjä	Nimi suomeksi	Ylläpitäjä
Isokallionkentän luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus	Mäntysalon koulun luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus	Myllykosken luontopolku	Kunta / yhdistys ok
Isoniitun koulun luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus	Nummenpään luistelukenttä	Kunta / yhdistys ok	Nukarin luontopolku + laavu	Kunta / yhdistys ok
Karhunkorven koulun luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus	Palojoen koulun luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus	Isosuo luontopolku	Kunta / tekninen keskus
Kaskitien luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus			Haikalan koulun lähiliikuntapaikka	Kunta / tilakeskus
Klaukkalan koulun luistelukenttä + kaukalo	Kunta / tekninen keskus	Rajamäen liikuntapuiston luistelukenttä + kaukalo	Kunta / tekninen keskus	Isoniitunkoulun lähiliikuntapaikka	Kunta / tilakeskus
Lepsämän koulun luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus	Rajamäen päiväkodin luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus	Nukarin koulun lähiliikuntapaikka	Kunta / tilakeskus
Lukkarin luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus	Röykän luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus	Palojoen lähiliikuntapaikka	Kunta / tilakeskus
Länsikaaren koulun luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus	Syrjälän koulun luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus	Rajamäen koulun lähiliikuntapaikka	Kunta / tilakeskus
Maaniitun koulun luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus	Uotilan koulun luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus	Syrjälän koulun lähiliikuntapaikka	Kunta / tilakeskus
Metsäkylän koulun luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus	Valkjärven koulun luistelukenttä	Kunta / tekninen keskus	Urheilupuiston koulun lähiliikuntapaikka	Kunta / tilakeskus

Nimi suomeksi	Ylläpitäjä
Mäntysalon koulun lähiliikuntapaikka	Kunta / tilakeskus
Haikalan koulun hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Harjulan hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Harjulan koulun hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Herusten hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Ihantolan urheilualan hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Isokallion hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Isoniitun koulun hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Isoniitun koulun hiekkakenttä 2	Kunta / tekninen keskus
Karhunkorven koulun hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Kaskitien hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus

Nimi suomeksi	Ylläpitäjä
Kirkonkylän liikuntapuiston tekonurmikenttä	Kunta / tekninen keskus
Klaukkalan koulun hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Klaukkalan lämmitettävä tekonurmikenttä	Kunta / tekninen keskus
Klaukkalan Toivolan hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Korven hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Lepsämän koulun hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Lukkarin koulun hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Länsikaaren koulun hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Maaniitun koulun hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Maaniitun nurmialue	Kunta / tekninen keskus

Nimi suomeksi	Ylläpitäjä
Metsäkylän koulun hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Mäntysalon koulun hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Nukarin hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Nummenpään hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Nurmijärven yhteiskoulun hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus
Palojoen koulun pallokenttä	Kunta / tekninen keskus
Rajamäen liikuntapuisto nurmialue 1	Kunta / tekninen keskus
Rajamäen liikuntapuisto nurmialue 2	Kunta / tekninen keskus

Nimi suomeksi	Ylläpitäjä	Nimi suomeksi	Ylläpitäjä	Nimi suomeksi	Ylläpitäjä
Rajamäen liikuntapuiston tekonurmikenttä	Kunta / tekninen keskus	Klaukkalan urheilualan rullakiekkokenttä	Kunta / tekninen keskus	Rajamäen liikuntapuiston tenniskenttä	Kunta / tekninen keskus
Rajamäen liikuntapuiston hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus	Klaukkalan skeittipaikka	Kunta / tekninen keskus	Tykkitorinmäen tenniskenttä	Kunta / uimahalli
Rajamäen päiväkodin hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus	Paimentien skeittipaikka	Kunta / tekninen keskus	Herusten uimaranta	Kunta / tekninen keskus
Röykän hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus	Rajamäen liikuntapuiston skeittipaikka	Kunta / tekninen keskus	Lähtelän uimaranta	Kunta / tekninen keskus
Syrjälän koulun hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus	Valkjärven Tiiran avantouintipaikka	Kunta / tekninen keskus	Sääksjärven Röykän uimaranta	Kunta / tekninen keskus
Toivolanraitin hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus	Kirkonkylän liikuntapuiston tekojää + kaukalo	Kunta / tekninen keskus	Vaaksin uimaranta	Kunta / tekninen keskus
Uotilan koulun hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus	Klaukkalan urheilualan tenniskentät 3 kpl	Kunta / yhdistys ok	Sääksjärven EU-uimaranta	Kunta / tekninen keskus
Valkjärven koulun hiekkakenttä	Kunta / tekninen keskus	Nurmijärven tenniskenttä	Kunta / tekninen keskus	Valkjärven Tiiran EU-uimaranta	Kunta / tekninen keskus
Seitsemän veljeksien vaellusreitti	Kunta / tekninen keskus			Klaukkalan urheilualan ulkokuntoilulaitteet	Kunta / tekninen keskus
				Kirkonkylän liikuntapuiston ulkokuntoilulaitteet	Kunta / tekninen keskus

Nimi suomeksi	Ylläpitäjä
Rajamäen uimahallin ulkokuntoilulaitteet	Kunta / tekninen keskus
Sääksin uimarannan ulkokuntoilulaitteet	Kunta / tekninen keskus
Kirkonkylän yleisurheilukenttä, Parkkimäki	Kunta / tekninen keskus
Klaukkalan yleisurheilukenttä	Kunta / tekninen keskus
Röykän juoksusuora	Kunta / tekninen keskus
Syrjälän koulun juoksusuora	Kunta / tekninen keskus

Hallinto ja toimistotilat

Hallinto- ja toimistotilat

Kunnanvirasto		Tyydyttävä
Eläinlääkäritalo	Toreenintie 6	Tyydyttävä
Koy Virastotalo	Keskustie 2 A	Välttävä
Kirkonkylän hammashoitola	Aleksis Kiven tie 14 D	Tyydyttävä
Toimistotalo	Rajamäentie 9 C	Tyydyttävä
Ompulinna		Tyydyttävä
Toreenintalo	Rajamäentie 9 A	Tyydyttävä

Tarvittava toimistotilan määrä hieman yli 3.000 m². Nyt noin 15.000 m²

Ensimmäisessä vaiheessa keskitetään kunnan kaikki toiminnot kunnanvirastolle. Tavoitteena edelleen lisätä tilatehokkuutta.

Muista hallinto- ja toimistotiloista luovutaan?

Sote-kiinteistöt

Pelastuslaitoksen ja soten tilat

Sote- ja pela-kiinteistöt	Kirjanpitoarvo
Pääpaloasema	390 412
Terveyskeskus (Kirkonkylä)	10 954 565
Klaukkalan terveysasema	2 776 783
Rajamäen terveysasema	2 221 664
Toreenintalo	540 412

Neuvottelut pidempien vuokrasopimusten aikaansaamiseksi, minkä jälkeen myynti.

Miten toimitaan, jos vuokrasopimuksia ei saada?

Kirjastot

Kirjastot

- Kirkonkylällä pääkirjasto on peruskorjattu.
- Klaukkalan kirjasto on 10 vuoden vuokrasopimuksella vuokratuissa tiloissa ja uutta sijoituspaikkaa on mietitty Urheilupuiston (tai Klaukkalan yhtenäiskoulun) tiloihin.
- Rajamäellä kirjaston tilat ovat liipasimella; nykyiset tilat ovat huonokuntoiset ja koko rakennus on purku-uhan alla. Tavoitteena oli rakentaa uusi kirjasto Rajamäen kampukselle kouluinvestoinnin yhteydessä, mutta suunnitteluvaiheessa kirjasto (ja nuorisotilat) ovat pudonneet pois. On todennäköistä, että jollakin aikavälillä joudutaan etsimään kirjastolle korvaavat tilat – tai rakennuttamaan myöhemmin kampukselle.
  - Rajamäen kirjaston käyttö on lisääntynyt.
  - Käyttöä on niin paljon, että kivijalkakirjaston korvaaminen kirjastoautolla on vaikeaa. Mikäli kirjastopalvelut korvataan kirjastoautolla on se merkittävä palvelutason lasku Rajamäelle

	TP2021	TP2022	1-3 2022	1-3 2023
Lainaus	77 511	93 600	22 451	28 532
Kävijät	30 905	40 210	8 927	12 532
Koululuokat ja päiväkotiryhmät omatoimisesti				42
Koululuokat kulttuuripolku				12

Monikko

Monikon kustannukset

Tuloslaskelma, ulkoinen	TP2022
Toimintatuotot	588 326
Myyntituotot	21 333
Maksutuotot	47 039
Muut toimintatuotot	519 953
Toimintakulut	-732 851
Henkilöstökulut	-198 829
Palvelujen ostot	-184 063
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-144 618
Avustukset	-198 630
Muut toimintakulut	-6 710
Toimintakate	-144 525
Vuosikate	-144 525
Poistot	-694 944
Tilikauden tulos	-839 468
Tilikauden yli-/alijäämä	-839 468

Laskelmassa huomioitu Monikon ulkoiset kustannukset

Laskelmassa sisällä:

Monitoimitalo-rakennuksen kustannukset (ympäristötoimiala)

Monitoimitalon toiminnan kustannukset (Nuorisotoimi, kulttuuripalvelut, vuokra-avustukset)

Sisäisistä eristä otettu mukaan Aleksian siivouskustannukset, jotka
veloitetaan sis. Vuokran sisällä. Muita sisäisiä eriä ei ole mukana.

FCG.

Omistaminen, omistajaohjaus

Omaisuus, sen ylläpito, hallinta ja investoinnit

Omistajaohjaus

OMISTAJAOHJAUS:

- Miten liikelaitokset, konserniyhtiöt yms. Voivat auttaa sopeutustyössä
- Nurmijärven vesi, Nurmijärven asunnot, Aleksia

KIINTEISTÖT

- Tyhjillään tai vajaakäytöllä olevien kiinteistöjen myynti, kehittäminen (purkaminen)
- Investointien toteutusmallit
- Investointien vaikutus rahoituskustannuksiin ja velkaantumiseen

MYYTÄVÄT KOHTEET			
Voidaan myydä heti			
Kohde	Osoite	Purkukus- tannusarvio	Huom!
Peltomäki	Mäkeläntie 6		
Kievarintien pientalo 3 asuntoa	Kievarintie 18		
Raalan koulu	Hynnänkorventie 281		
Nummenpään koulu	Leppälammentie 69,		
Vanha neuvola	Uotilan koulutie 52		
Märkiön leirikeskust			Ylläpitokustannukset 112.000 / vuosi
Voidaan myydä (heti) purkukuntoisena /purettavaksi			
Kuusitien tila	Herontie 1	50 000	YS tontti
Ylipurola navetta	Hyvämäentie 77	20 000	kaavan ulkopuolella
Voidaan myydä (heti) vuokrattuna			
Veteraanimaja	Särkilahdentie 84, Röykkä		6 kk irtisanomisaika
Kino Juha	Keskustie 9		Pitkä vuokrasopimus
Omakotitalo	Vanha Myllytie 144		kaavamuutos (talo vuokrattu tällä hetkellä)

MYYTÄVÄT KOHTEET			
Kohde	Osoite	Purkukus- tannusarvio	Huom!
Voidaan myydä heti; asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt			
Koy Rajamäen Liikeristeys	Kiljavantie 1		
Koy Virastotalo	Keskustie 2 A		Tämä myös hallinnon tiloissa
Kirkonkylän hammashoitola	Aleksis Kiven tie 14 D		Tämä myös hallinnon tiloissa
Koy Aitohelmi	Klaukkalantie 72		
Gunnarintien hammashoitola	Myllärintie 2		

KIINTEISTÖKEHITYSKOhteet			
(Purettavat) kiinteistöt, joilla kaavapotentiaalia - myydän kaava- tai käyttötarkoituksen muutoksen jälkeen			
Kohde	Osoite	Purkukus- tannusarvio	Huom!
Rivitalot Lukkarin koulun tontilla	Sompionkuja 2	200 000	Kaavamerkintä: opetustoiminta. Kaavamuutos, ei tiedetä jatkotoimenpidettä
Punamullantien päiväkot ja punamullantie 12 C	Punamullantie 12B C	340 000	Kerrostalotontti, kaavakehitys, suunnittelukilpailu
Kotila (omakotitalo)	Varastotie 9	50 000	kaava: varastorakennusten korttelialue
Kelpola omakotitalo ja talousrakennukset	Sepäntie 4 ja 2	60 000	kaavamuutos
Perttulan päiväkoti	Uotilan koulutie 50		päiväkodin tontilla, sis tekniset tilat
Aittakallio	Aittakalliontie 227		Hankittu omakotitaloja kaavan vuoksi
Lepsämäntie	Lepsämäntie 167		
Toimintakeskus Ompulinna	Rajamäentie 9 B		Suojeltu
	Rajamäentie 9 C		
	Seppäläntie 10		

Ohjausryhmältä linjaus Y-tonttien kaavoittamisesta asuinrakentamiselle

KIINTEISTÖKEHITYSKOhteet			
(Purettavat) kiinteistöt, joilla kaavapotentiaalia - myydän kaava- tai käyttötarkoituksen muutoksen jälkeen			
Kohde	Osoite	Purkukus- tannusarvio	Huom!
Koivula asuinrakennus, ulkorakennus ja sauna	Ylisjoentie 4		
Rajamäen esikoulu ja autotalli	Villentie 2		
Toivojentien päiväkot	Toivojentie 4		Edellyttää asemakaavamuutosta (suojeltu)
Toivojentien päiväkot	Toivojentie 6		Edellyttää asemakaavamuutosta (suojeltu)
Toivojentien päiväkot	Toivojentie 1		Edellyttää asemakaavamuutosta (suojeltu)
Porkkala			Virkistysalue
Kunnan oma kiinteistökehityskohde		Purkukus- tannusarvio	Huom!
Ellilä	Pratikankuja 11	60 000	kaavamuutoskohde
Liiketila, asunto, varasto ja autotalli	Punamullantie 12A ja Krannilanpolku 4		

Ohjausryhmältä linjaus Y-tonttien kaavoittamisesta asuinrakentamiselle

KÄYTTÖSSÄ OLEVAT KIINTEISTÖT, JOTKA MAHDOLLISTA MYYDÄ			
Kunnan käytössä tällä hetkellä, myyntiin toiminnan loppuessa			
Päiväkoti Lasten talo (ent. Naistentalo)	Toivojentie 3		
Metsäpirtin päiväkot	Pirttitie 4 A		
Salkola	Keskustie 1		
Kivelä, Koulun tiloja	Pratikankuja 6		
Isokallion päiväkot	Puistotie 15		toiminta päättyy n 1.9.2023
Hallinto- ja toimistotilaa		hum2	
Kunnanvirasto		6 085	
Eläinlääkäritalo	Toreenintie 6	303	Tyhjillään
Koy Virastotalo	Keskustie 2 A	90	Myytävien ki oy listassa, Keusotella vuokralla
Kirkonkylän hammashoitola	Aleksis Kiven tie 14 D	107	Myytävien ki oy listassa
Toimistotalo	Rajamäentie 9 C	1 323	Osa Omppulinnan kokonaisuutta, varastona
Omppulinna		1 125	Osa vuokrattu, toimintakeskus.
Toreenintalo	Rajamäentie 9 A	3 524	Alue suunniteltava kokonaisuutena. Nyt vuokralla Mehiläisellä ja kirkon perheasiainkeskuksella

Sote- ja pela-kiinteistöt		Kirjanpitoarvo	
Pääpaloasema		390 412	Vuokrasopimus 6 kk irtisanomisajalla
Terveyskeskus (Kirkonkylä)		10 954 565	Vuokrasopimus 6 kk irtisanomisajalla
Klaukkalan terveysasema		2 776 783	Vuokrasopimus 6 kk irtisanomisajalla
Rajamäen terveysasema		2 221 664	Vuokrasopimus 6 kk irtisanomisajalla
Toreenintalo		540 412	Vuokrasopimus 6 kk irtisanomisajalla

Ohjausryhmän linjaus sotekiinteistöjen omistamisesta: ensin pitkät sopimukset alle, minkä jälkeen myyntiin. Sitoutuuko Keusote ostamaan sotekiinteistöt? Mitä tehdään, jos ostajaa ei löydy?

Kouluverkon tiivistämisessä mahdollisesti vapautuvat FCG. kiinteistöt

Koulun nimi	Rakennuksen kunto / peruskorjausaste	Peruskorjauksen kustannusarvio	Jatkotoimenpide: myynti, purku, tms.	Kaavatilanne	Muuta huomioitavaa
Metsäkylän koulu	peruskorjattava	2 200 000	Myyntiin	Yleiskaava laadinnassa	Kolme eri rakennusta
Palojoen koulu	peruskorjattava	1 600 000	Myyntiin yhtenä kokonaisuutena asuntotalon kanssa		
Valkjärven koulu (uudisrakennus)	hyvä	100 000	Voidaanko hyödyntää päiväkotina		Siirtokelpoinen
Klaukkalan koulu	peruskorjattava	18 900 000	Uuden koulun paikka		
Syrjälän koulu	peruskorjattava	8 400 000	Tyhjennetään ja kaavoitetaan asunnoille		
Urheilupuiston koulu	heikko	14 200 000	Uusi iso päiväkotit?		Uudisrakennuksen kustannusarvio 19,5 M€

Varhaiskasvatuksen palveluverkon tiivistämisessä mahdollisesti vapautuvat kiinteistöt

Päiväkodit	Kuntoluokitus	Peruskorjauksen kustannusarvio	Jatkotoimenpiteet	Kaavatilanne	Muuta huomioitavaa
Aitohelmi	Välttävä	yksityinen	Myyntilistalla		Pitää tietää, kauanko on omassa käytössä
Isosuo	Peruskorjattava	900 000			7000 m2 (Suopolku ja Vaskomäentie kainalossa) hyödynnettävää tilaa. Kehityskohteeksi
Suopolku	Peruskorjattava	2 200 000			
Riihipuisto	Välttävä	500 000	Mahdollinen hyödyntää uudelle päiväkodille?		
Ylitolantien pk	Välttävä	500 000			Ollaan vuokralla 2032 asti
Äppelgården	Välttävä	600 000	Ostopalvelupäiväkodi ksi (ruotsinkielinen)		
Tornitie	Hyvä	100 000			Väistötila.vuokrasopimus 2025 asti 350.000€/vuosi
Päiväkoti lastentalo	Tyydyttävä	300 000	Myyntilistalla		Sama kuin Naistentalo
Esityksen nimi ja päivämäärä Kylänpää	Välttävä	600 000	Myyntilistalle		Y-tontti, vaatii kaavamuutoksen

Konserniyhtiöiden hyödyntäminen sopeutuksessa

- Aleksian liiketoiminnan myynti (yhtiöittäminen aidosti ”ulos”)
- Nurmijärven kodit
  - Korkeiden nousun myötä vaarana on, että kunta joutuu pääomittamaan yhtiötä.
  - Puretaan ARA-rajoituksia ja myydään huonomman/vanhemman pään kautta pois
- Nurmijärven vesi
  - Tulotukset (hinnankorotukset, liittymämyyntien kirjaus tulokseen, teollisuusvesisopimuksen päättyminen)
  - Pidetään liikelaitoksena
- Kunnan omistamien kiinteistöosakeyhtiöiden myynti

Omaisuuuden, omistamisen ja konserniyhtiöiden kokonaisuus

- Säästöt ja sopeutus omaisuuden, omistamisen ja konserniyhtiöiden kokonaisuudessa muodostuvat merkittävistä tulolisäyksistä (Nurmijärven vesi)
- Ulkoistuksella saatavasta kustannushyödystä
- Tilatehokkuuden parantumisesta ja tyhjillään olevien tilojen ylläpidosta luopumisesta.
  - Sopeutukseen ei ole huomioitu myynti- tai luovutusvoittoja tai muita kertaluontoisia eriä.
- Mikäli sotekiinteistöt myydään, menetetään vuokratuotto. Vastaavasti kiinteistöjen poistot sekä ylläpitokustannukset loppuvat.
- **Vaikutus sopeutusohjelmaan noin 3 miljoonaa euroa**

FCG.

Henkilöstö

Henkilöstö

- Sopeutuspaketin valmistelussa on tunnistettu Nurmijärven kunnan haasteet henkilöstön saatavuudessa.
- Organisaatiossa on paikoin jopa aliresursointia, mikä näkyy mm. henkilöstön venymisenä ja uupumisena, ylityökorvausten ja pitämättömien vuosilomien määrässä.
- Talouden sopeutuksessa onkin tärkeää, että tehtävät toimenpiteet aidosti vähentävät tehtävän työn määrää - tai jos tehtäväkenttä pysyy samana tai laajenee, työmäärän lisääntyminen resursoidaan vastaavasti.
- Erilaisilla sisäisillä tehtäväjärjestelyillä ja järjestelmähankinnoilla ja –uudistuksilla on mahdollista keventää työkuormaa ja yksittäisiin (hallinnollisiin) tehtäviin käytettävää aikaa.
- **Henkilöstö –teeman sopeutustavoitteena on 1.100.000 euroa seuraavan kolmen vuoden aikana.**
- Keinot ovat poikkihallinnollisia henkilöstön johtamiseen, yhteisiin pelisääntöihin, resursointiin ym. Kohdentuvia toimenpiteitä.
- Keinojen säästövaikutukset jakautuvat toimialoille, mutta konsernipalvelut valvovat toimenpiteiden ja säästöjen toteutumista.
- Huom! Palveluverkon muutoksista, yhtiöjärjestelyistä ja palvelutuotannon muutoksista johtuvat henkilöstömäärän ja henkilöstökustannusten muutokset esitetään kunkin keinon/teeman kohdalla, eivätkä ne sisälly teeman keinoihin.

Palvelujen tuottamiseen tarvittavan henkilöstön varmistaminen

Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys: urapolut, suorituksen johtaminen, asianmukainen palkkaus, kohtuullinen työmäärä

Työvälineiden tehokas hyödyntäminen, oma varahenkilöstö vai ostopalvelu, runkosopimukset yms.

Oikeat ihmiset tekevät oikeita asioita. Työn mielekkyys

Johtamisen ja esimiestyön vahvistaminen (koulutus), ohjeistukset, säännöt jne.

Työssäjaksamista ja -viihtymistä tukevat toimenpiteet mm. liikuntaseteli, tyky-toiminta jne.

Mistä kenkä puristaa? Ongelmien tunnistaminen, työnohjaus, sovellettu työ, varhainen puuttuminen

Mittarit, joilla työssäolopäivien lisäämisen tavoitetta seurataan

- Palvelutuotannon tarvitseman riittävän henkilöstön varmistamiseksi Nurmijärven kunnan tärkein tavoite on lisätä työssäolopäivien määrää.
  - Vähentää varahenkilöstön tarvetta
  - Vähentää tarvetta ylitoihin, mahdollistaa lomien pitämisen ajallaan
  - Parantaa viihtyvyyttä työkuormituksen kohtuullistuessa
  - Työn laatu paranee, kun työntekijällä on mahdollisuus keskittyä oman tehtävän hoitamiseen sijaistamistarpeiden sijaan. Oikeat ihmiset tekevät oikeita asioita.

Työterveyshuollon käyttö	Työterveyshuollon kustannus €/työntekijä	Käyntien määrä ja laatu
Työterveyshuollon vaikuttavuuden parantuminen	Painotuksen siirtyminen ennaltaehkäiseviin palveluihin sairauden hoidon sijaan; painotus	Korvaavan työn käytöstä uusi toimintatapa
Sairauspoissaolopäivien määrän vähentyminen	Kokonaismäärän vähentyminen 20 %	Päivää/henkilö tavoitteena vähemmän kuin 15 päivää (nyt 20 päivää)

HENKILÖSTÖOHJEISTUS, YMS. TOIMINTATAVAT JA -PERIAATTEET

Lyhyiden (alle 12 päivän) sijaisuuksien vähentäminen	Lyhyitä palvelussuhteita 2522 kpl. Rekrytointipalvelujen kautta välitettyjä lyhytaikaisia sijaisia (1-12 pvää) oli noin 7.200 päivää vuonna 2022. Tavoitteena tilapäisen henkilöstötarpeen vähentäminen ja sijaiskustannusten pienentäminen.
Määräaikaisuuksien tarkastelu	Määräaikainen tehtävä 355; sijainen 1004 (joista virkasuhteisen sijaisia 552). Määräaikaisuuksia tarkastellaan osana palvelurakennetta.
Matkakustannusten ja päivärahojen vähentäminen	Vuonna 2022 matka- ja kulukorvausten kustannukset ovat olleet yhteensä noin 225 000 euroa (Populus-järjestelmän kautta maksetut 188 000 euroa ja suoraan Priman kautta maksetut kilometrikorvaukset 37 000 euroa).
Erilliskorvauksina maksettavien korvausten vähentäminen 20 %	Ylityökorvauksia on vuonna 2022 maksettu yhteensä 417 884 euroa. Konsernipalveluiden osuus on 45 882 euroa, sivistys- ja hyvinvointitoimialan osuus 101 090 euroa ja ympäristötoimialan osuus 157 183 euroa. Sivistys- ja hyvinvointialan suurimmat kustannukset ovat syntyneet varhaiskasvatuksessa (58 000 euroa) ja nuorisopalveluissa (22 000 euroa). Ympäristötoimialan isoimmat kustannukset ovat syntyneet puolestaan tilakeskuksessa (75 000 euroa) sekä teknisessä keskuksessa (59 000 euroa, josta liikuntapaikat 24 000 euroa). Vesi-liikelaitoksessa kustannuksia on syntynyt 86 000 euroa ja Aleksia-liikelaitoksessa 15 000 euroa.

HENKILÖSTÖOHJEISTUS, YMS. TOIMINTATAVAT JA -PERIAATTEET

Palkkiovapaat ja muut palvelusvuosista maksettavat palkkiot	Palvelusvuosijuhlassa jaettava kertapalkkio 300e (2022: n. 18 600e)
Työterveyshuollon kustannusten alentaminen (sopimuksen sisältö, sopimusneuvottelu, tth yhtiöittäminen/myynti) (Sairauspoissaolojen vähentäminen)	Bruttokustannus nyt 446 €/hlö
Koulutusmäärärahojen (netto) pienentäminen / koulutusavustusten tarkempi hakeminen ja koulutusten parempi kirjaaminen	Koulutusmäärärahan (netto) alentamisen sijaan pyritään lisäämään koulutuskorvausten määrää kirjaamisohjeistusta ja -käytäntöjä tarkentamalla.
Säästövapaiden määrä	Pitämättömien vuosilomien määrä noin 5.500 päivää. ja niistä johtuva varaus taseessa noin 1.100.000 euroa. Varaus puretaan kahden vuoden aikana ja ohjeistusta tarkennetaan niin, että uutta säästövapaata ei voi kerryttää enempää kuin vuoden lomaoikeus on ja että säästövapaasta päätettäessä päätetään myös loman pitämisestä
Korvaavan työn lisääminen	Tavoitteeksi, että vain harvoin 100 % sairauslomia - edellyttää panostusta soveltavien tehtävien mahdollistamiselle

Muut keinot

Keinoluettelon yhteenveto

ORGANISAATION KEHITTÄMINEN		2024	2025	2026	Yht.	HTV
Kaikki	Toimielinrakenteen tiivistäminen seuraavan valtuustokauden alusta, kokouspalkkioiden alentaminen, kokousten vähentäminen tms. RAKENTEEN TIIVISTÄMINEN		20 000	20 000	40 000	<p>Nyt 5 lautakuntaa, joista 3 on ympäristötoimialalla</p> <p>Kokouspalkkioita maksettiin 395.766 € Viranhaltijoille maksetut kokouspalkkiot 59.439 €</p> <p>Vaikutukset valmistelutyön jouhevoittamiseen ja hallinnollisen työn vähentymiseen</p>
Kaikki	Talouspalvelujen ja henkilöstöhallinnon keskittäminen, hallinnon tehostaminen	50 000	75 000	50 000	175 000	<p>3-5 Tukipalvelujen johtaminen on pirstaloitunut; toimialoilla on omat talous- ja henkilöstöhallinnon vastuhenkilöt.</p> <p>Toimisto ja hallintopalvelujen tehtävien tarkastelu ((koulu)sihteeriresurssi) - voi edellyttää panostusta työkaluihin.</p> <p>Digitalisaation edistäminen: nykytilan kartoittaminen, järjestelmien yhteensovittaminen, käyttäjähallinta, järjestelmien ja lisenssien karsiminen. Paljon pieniä hankkeita, jotka edistävät työtä mm. sähköinen allekirjoitus, tilavaraukset, avustusten hakeminen jne. Tulevaisuudessa merkittävä tuottavuuspotentiali</p> <p>Toimintojen sujuvoittaminen ja sihteerityön vähentäminen tulevaisuudessa. Kehittämistyön kokoaminen yhteen. Ammatillisen kehittymisen tuen parantaminen. Prosessiekonomian kehittäminen.</p> <p>Lähtökohtaisesti eläköitymisten ja tehtävien uudelleenjärjestelyjen kautta.</p>

ORGANISAATION		2024	2025	2026	Yht.	HTV
Konserni-hallinto	HR ja taloushallinnon järjestelmän uudistaminen		150 000		150 000	Tällä hetkellä ohjelmistosta puuttuu automatiikkaa ja ominaisuuksia, jotka helpottaisivat esimiestyötä. Erityisesti lisätyötä varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa, jossa tehdään paljon lyhyitä sopimuksia yms. Säästöpotentiaalia lisää nykyjärjestelmiin verrattuna alemmat järjestelmä-, lisenssi- ja ylläpitokustannukset ja resurssihukan pienentäminen. Säästöpotentiaali 150 000 euroa.
Kaikki	Asiantuntijapalveluiden ostojen vähentäminen (toimialoitain eriteltynä). Mikäli kunta sitoutuu merkittävään rakennuttamiseen seuraavan viiden vuoden aikana on todennäköistä, että asiantuntijapalveluostot tulevat lisääntymään - ellei henkilöstöä resursoida omaan toimintaan. Jäsenyyksien arvionti					Konsernipalvelut 1 200 000 (2022) - Sis. Sarastia (palkanlaskennan kustannukset sisältyvät 3 kk osalta) Sivistys- ja hyvinvointitoimiala 210 000 (2022) Ympäristötoimiala 745 000 (2022) Aleksia 12 500 (2022) Vesi 290 000 (2022) Listaus paljonko jäsenyyksistä maksetaan Uudenmaan liitto Kuntaliitto Keuke KT Kuntatyönantajat Kopiosto Teosto Verotuskustannukset KUUMA-komissio Yritetään hillitä kustannusten nousupaineita. Arvioidaan tulevaisuudessa oman työn osuus suhteessa ostettavaan palveluun ja tunnistetaan organisaation resurssitarpeet.

ORGANISAATION		2024	2025	2026	Yht.	HTV	
Kaikki	Henkilöstö-teema	300 000	500 000	300 000	1 100 000		Koostuu pääosin säästövapaiden purkamisesta
Kaikki	Markkinointikustannusten vähentäminen	10 000	20 000	10 000	40 000		Ilmoitusten ja painatusten kuntatasoinen tarkastelu
Hallinto	Työllistämisen kehittäminen		100 000		100 000		Huomioitava TE2025 suunnitelmat. Ajetaanko oma työllistämistoiminta alas ja liittoudutaan laajemmin vai tehdäänkö itsenäisesti. Arvio tulevasta sakkomaksusta, jos valtionhallinnon suunnitelmat toteutuvat Työmarkkinatuen kuntaosuus 2022=2.435.754 € 2021=2.768.225 € Aikuisten työllistämispalvelut: 2 työntekijää, työllistämispalvelujen kustannukset 699 000 € ilman työmarkkinatuen kuntaosuutta. Pääosa tukityöllistämisen palkkoja. Nuorten työllistämisen kokonaiskustannukset 260 547 € v. 2022 (tilanne 17.1.2023)
Aleksia	Aleksian yhtiöittäminen aidosti markkinoille tai liiketoimintakauppa		650 000		650 000	150-160	Säästöt onnistuneesta markkinaehtosesta yhtiöittämisestä vaihtelevat 15-25 % välillä. Arvoituna vaikutuksena käytetty n. 8 % ulkoisista kustannuksista. Aleksian liikevaihto 2022 (ulkoiset kustannukset) 8,5 M€
Aleksia	Hävikin vähentäminen	70 000			70 000		Hävikissä on huomioitu varasto-, valmistus-, ja tarjoiluhävikkiä kokonaisuutena. Ratkaisevana tekijänä hävikin vähentämisessä on valmistetun ruuan määrän sopeuttaminen kulutettuun määrään, mikä edellyttää tarkkuutta tilaajalta. Sopeutuksessa hävikin määräksi on arvioitu 5 %
Aleksia	Palvelukeittiöiden elintarvikeostot, ostamisen osaamisen lisääminen	130 000			130 000		
Aleksia	Päiväkotien loma-aikojen aukioloista sopiminen - toiminnan keskittäminen vain	20 000			20 000		
YHTEENSÄ		580 000	1 515 000	380 000	2 475 000	153-165	

KUNTALAISTEN PALVELUT		2024	2025	2026	Yht.	HTV	
Ympäristötoimiala	Katuvalosaneerauksella saavutettava energiasäästö	60 000	60 000	60 000	180 000		Nopeutetussa aikataulussa siirtyminen led valaistukseen, toteutusmallien vertailu? Katuvalojen sammuttamiset kesäaikaan, pimeän ajan lisääminen (potentiaali 130.000) Yksityisteiden valaistuksesta luopuminen (50.000)
Ympäristötoimiala	Joukkoliikenteen palvelutasotarkistukset mukaan lukien palveluliikenne	60 000			60 000		Palveluliikenne palvelee pääsääntöisesti vammaispalvelu- ja sosiaalihoitolain mukaisissa kuljetuksissa, jotka ovat nykyisen HVA tehtäviä. HVA pitää tarjota alueen kuntalaisille yhdenvertaiset palvelut, joten jos palveluliikennettä halutaan jatkossa käyttää ko. kuljetuksiin, tulisi palveluliikenteen järjestämisen tapahtua hva toimesta
Sihy	Toimintatapojen muutos kaupallisten tapahtumien järjestämisessä	34 000			34 000		Tapahtumien järjestämisessä kunnan roolin muutos tulevaisuudessa kohti mahdollistamista oman tuottamisen sijaan
Sihy	Avoimen varhaiskasvatuksen kysyntäperusteinen resursointi	40 000	40 000		80 000	1-3	
Sihy	Alkuluokkatoiminnasta luopuminen portaittain	125 000	250 000	125 000	500 000	13-15	
YHTEENSÄ		319 000	350 000	185 000	854 000	14-18	

MAKSUT JA TAKSAT		2024	2025	2026	Yht.	HTV
Nurmijärven vesi	Hintojen tarkistaminen	300 000			300 000	2023 vuodelle jätettiin hinnat tarkistamatta (yhtiöittämisasia). Tuleville vuosille korotus sekä käyttöveteen (+3 %), perusmaksuun (+15 %) että jäteveden perusmaksuun (+25%)
Nurmijärven vesi	Teollisuusvesisopimuksen uudistaminen	300 000			300 000	Vanha kallis sopimus on purettu (kolmen vuoden irtisanomisajalla). Vaikutus tuloja lisäävä 2024 alkaen. Korjattu kh 14.6.2023
Nurmijärven vesi	Hulevesien laskuttaminen	50 000	100 000		150 000	Kumpi laskuttaa? Kunta vai vesi?
Nurmijärven vesi	Liittymismaksujen tulouttaminen	1 300 000			1 300 000	Kirjauskäsittelyn muuttaminen. Vaikutus kunnan tuloihin 1,3-2 miljoonaa vuodessa
Ympäristötoimiala	Jäähallin maksujen indeksikorotukset	10 000			10 000	Ja tekonurmi
Sihy	Liikuntapaikkojen maksujen tarkastelu aikuisten osalta	15 000			15 000	
YHTEENSÄ		1 975 000	100 000	0	2 075 000	
AVUSTUKSET		2024	2025	2026	Yht.	HTV
Kaikki	Avustusten uudelleen arviointi ja tason madaltaminen	80 000	130 800	87 000	297 800	Yksityistieavustukset 100.000 (porrastetusti viidelle vuodelle) Kissankello 30 000 Uimahalli 60.000 (20.000€/vuosi) Vähävaraisten järjestöjen tuki 6.000 Viestinnän avustukset urheiluseuroille 5.000 HyväOlo-kortti 35.000 Juustohöylä 10 % Urheiluseurojen avustukset 21.800 Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen avustukset 7.600 Nuorisojärjestöjen avustukset 3.000 HYTE-avustus 5.400 Taiteen perusopetus ja kansalaisopisto 24.000
YHTEENSÄ		80 000	130 800	87 000	297 800	

KUNNAN OMISTUKSET JA KIINTEISTÖT		2024	2025	2026	Yht.	HTV
Sihy	Monikon omistaminen ja toiminnan uudelleen organisointi		15 000	5 000	20 000	
	Märkiön leirikeskuksesta luopuminen		110 000		110 000	Leirikeskuksen kustannukset 112.000 euroa vuodessa
	Sote-kiinteistöjen omistaminen					Tavoitellaan pitkiä vuokrasopimuksia, minkä jälkeen harkitaan kunnan roolia omistajana.
	Rakennusten rakennemuutosohjelma, kiinteistöjen tehokkaampi hyödyntäminen, käytöstä poistuvien rakennusten kiinteistö- ja ylläpitokustannusten loppuminen	15 000	40 000	10 000	65 000	<p>Tilamassasta on 7 % tyhjiällä. Käytöstä poistettuja tiloja on myyty, mutta osa tiloista myymättä. Kunnan tulee tehdä strateginen päätös, mitkä kiinteistöt pitää omistaa ja missä kiinteistöissä ollaan vuokralla. Uusien kohteiden kohdalla tulee harkittavaksi vaihtoehtoiset toteutusmallit.</p> <p>Toimintojen sovittaminen pienempiin tiloihin, uusien pysyvien seinien rakentamisesta pidättäytyminen - lisää kiinteistökehityskohteita/myytäviä kiinteistöjä. Väistö- ja lisätilan kustannus vuodessa 2 milj. euroa. Merkittävä säästö, kun tiloista voidaan luopua.</p> <p>Myytyjen, purettujen, luovutettujen kiinteistöjen ylläpitokustannukset poistuvat käyttötalousmenoista.</p> <p>Hallinnollisten tilojen kehittäminen ja käyttöasteen nostaminen sekä mm. kunnanviraston tontin kehittämishankkeen selvittäminen.</p> <p>Kustannusvaikutus tarkentuu valtuustokauden aikana</p>
YHTEENSÄ		15 000	165 000	15 000	195 000	

Muut keinot yhteensä

Keinovalikoima yhteensä	2 024	2 025	2 026	Yht.	HTV
Organisaation kehittäminen	580 000	1 515 000	380 000	2 475 000	153-165
Kuntalaisten palvelut	319 000	350 000	185 000	854 000	14-18
Maksut ja taksat	2 875 000	100 000	0	2 975 000	
Avustukset	80 000	110 800	67 000	257 800	
Kunnan omistukset ja kiinteistöt	15 000	165 000	15 000	195 000	
Yhteensä	3 869 000	2 240 800	647 000	6 756 800	167-183
Verorahoituksen tarve	9 000 000			2 243 200	